

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 2P/16/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615203232
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Frigová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2018:8615203232.25

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudkyňou JUDr. Annou Frigovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú P. V. A., nar. X.X.XXXX, bytom pri matke, zastúpenú v konaní opatrovníkom U. práce, sociálnych vecí a rodiny W., dieťa rodičov - matky V. Q. A., rod. V., nar. XX.X.XXXX, bytom T. ul. č. 8, XXX XX A., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Andreja Garu so sídlom Štefánikova 14, 811 05 Bratislava a otca P. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX S. č. XX, toho času bytom P. der V. XX/X, XXXX A., T., zastúpeného spoločnosťou P. & T. R. firm s.r.o., so sídlom K. XX, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406, za účasti prokurátorky Krajskej prokuratúry Prešov a za účasti Komisárky pre deti, o návrhu otca na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca, o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou o o úprave styku otca s maloletou, takto

rozhodol:

- I. Návrh otca maloletej na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti zamietam.
- II. Návrh matky maloletej na zákaz styku otca s maloletou zamietam.

III. Otec maloletej je oprávnený stýkať sa s maloletou v každom párnom týždni v kalendárnom roku v piatok vždy v čase od 13.00 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti matky za asistencie psychológa občianskeho združenia Poradenské centrum Nádej so sídlom Mokrohájska 3, 841 04 Bratislava, akreditovaného krízového strediska MPSVaR na vykonávanie vybraných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zák. č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a kuratele v priestoroch tohto občianskeho združenia, príp. na miestach určených týmto združením, ale vždy za asistencie určeného psychológa. Týmto spôsobom upravený styk bude trvať po dobu, ktorá bude závisieť od hodnotení Poradenského centra Nádej, zasielaných súdu vždy po uplynutí 2 mesiacov takto realizovaného styku.

odôvodnenie:

1. Otec maloletej dňa 26.8.2013 podal návrh na rozvod manželstva a na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej P. V. A., nar. X.X.XXXX na čas po rozvode. O rozvode manželstva rodičov maloletej a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej bolo rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č. k. XP/XX/XXXX-XXX zo dňa 4.9.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/29/2014-645 zo dňa 28.1.2015, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o určení výživného a zrušil rozsudok vo výroku o úprave styku otca s maloletou a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Maloletá tak bola právoplatne zverená do osobnej starostlivosti matky. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 2P/32/2013-776 zo dňa 8.6.2015 súd úpravu styku otca s maloletou vylúčil na samostatné konanie ďalej vedené pod sp. zn. 2P/16/2015. Naposledy bolo o úprave styku otca s maloletou rozhodnuté neodkladným opatrením č. k. 2P/16/2015-806 zo dňa 8.8.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoP/20/2016 zo dňa 29.9.2016 a to tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý prvý víkend v mesiaci a

to v piatok od 15.00 hod do 18.00 hod. a v sobotu a nedeľu od 9.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky, v čase školského roka (t.j. od 1.9. do 30.6. bežného roka) je otec povinný si maloletú vyzdvihnúť v piatok o 15.00 hod. z predškolského alebo školského zariadenia, ktoré maloletá navštevuje, v ostatných termínoch, resp. za situácie, ak maloletá nebude prítomná v predškolskom alebo školskom zariadení, ktoré navštevuje, sú otec a matka povinní odovzdať si navzájom maloletú riadne pripravenú pred bydliskom matky.

K návrhu otca na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca

2. Dňa 3.3.2015 otec maloletej podal návrh na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti a trval na tomto návrhu v priebehu celého konania. Dňa 10.5.2016 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v takomto znení. Návrh odôvodnil tým, že v priebehu konania o rozvod a úpravu práv a povinností k maloletej, od nariadenia neodkladného opatrenia Okresného súdu vo Svidníku zo dňa 8.8.2016, ako aj vydania rozhodnutia vo veci samej, na základe ktorého bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, došlo k podstatnej zmene okolností rozhodujúcich pre posudzovanie úpravy práv a povinností rodičov k maloletej. Od uvedeného obdobia, resp. už od vydania predbežného opatrenia Okresného súdu Svidník dňa 17.12.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 4.3.2014, ktorým prvostupňový súd na návrh otca upravil styk otca s maloletou, dochádza k situáciám, kedy zo strany matky je otcovi opakovane bezdôvodne a zámerne bránené v styku s maloletou, matka neposkytuje otcovi informácie vo veciach maloletej, zamedzuje prístupu k informáciám o zdravotnom stave, nekonzultuje s otcom podstatné veci týkajúce sa

2P/16/2015

-3-

maloletej, ako je poskytnutie zdravotnej starostlivosti, no predovšetkým u maloletej počas tohto obdobia zverenia do osobnej starostlivosti matky a dočasnej úpravy styku s maloletou, došlo k zhoršeniu celkového psychického stavu, pričom tieto skutočnosti vyplývajú zo psychologických správ, ktoré predložila matka maloletej súdu v priebehu konania ako aj zo znaleckých posudkov vypracovaných súdom ustanovenými znalcami. Uvedenej skutočnosti, t. j. bráneniu maloletej zo strany matky v styku s jej otcom nasvedčuje aj skôr vydané predbežné opatrenie a tiež prebiehajúce konanie o súdny výkon rozhodnutia vedené pod sp. zn. 4Em/1/2015, keďže ak by tomu tak nebolo a matka by dobrovoľne umožňovala kontakt s maloletou, nebol by dôvod, aby konajúci súd dočasne do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej upravil styk maloletej s jej otcom neodkladným opatrením a zároveň prebiehalo konanie o súdny výkon rozhodnutia - predbežného opatrenia dočasne upravujúceho styk maloletej s jej otcom. Zo súdneho spisu v zásade vyplýva, že matka sústavne a opakovane nerešpektuje rodičovské práva a povinnosti otca a celková situácia napovedá, že matka nebude ani v budúcnosti súdne rozhodnutia týkajúce sa styku maloletej s otcom rešpektovať a opakovane bude mariť výkon súdneho rozhodnutia. Vyššie otcom zmienenú skutočnosť naznačila už aj znalkyňa PhDr. Hubová vo svojom znaleckom posudku č. 67/2014, ktorý bol vo veci účastníkov vypracovaný, kde na strane 18 uviedla, že správanie matky je v rozpore s jej verbálnymi vyjadreniami, že ak sa jej nepodarí zachrániť manželstvo, sleduje cieľ vytesniť otca postupne zo života dieťaťa, začína ho otvorene obviňovať zo sexuálneho úchylného správania. Na preukázanie toho, že ani po vydaní súdneho rozhodnutia dočasne upravujúceho styk maloletej s jej otcom, ako aj potreba otca a maloletej vzájomne sa stretávať, zo strany matky neboli rešpektované, predložil súdu prierez doterajšieho konania, vrátane stretnutí otca s maloletou. Z tohto prehľadu stretnutí jednoznačne vyplýva záver a nepopiera to ani matka, že doposiaľ otec maloletej prišiel na stretnutie s maloletou ..... krát, pričom len trikrát bolo neodkladné opatrenie matkou rešpektované, aj to nie riadne. Otec maloletej sa už nespočetne veľakrát obrátil v súlade s ustanoveniami O.s.p. na súd so žiadosťou o pomoc a informoval súd ako aj kolízneho opatrovníka zastupujúceho maloletú o nedodržiavaní rozhodnutia súdu matkou. Otec maloletej realizoval svoje právo na súdnu ochranu v zmysle článku 46. Ústavy ako jedného z jeho neodňateľných, nescudziteľných, nepremlčateľných a nezrušiteľných práv. V súčasnosti na základe návrhu otca maloletej prebieha už tretie konanie o súdny výkon rozhodnutia a pokiaľ by nebol dôvod na takéto konanie, ak by matka súdne rozhodnutie rešpektovala, konajúci súd by v súlade so zákonným postupom takéto konanie dávno zastavil. Vzhľadom k uvedenému sú absurdné tvrdenia matky, že „otec každý rok žiada rozhodnutia, čiže odobratie dieťaťa násilným spôsobom s tým, že je tu už tretí alebo štvrtý návrh do osobnej starostlivosti. Skutočnosť, že otec žiadal o pomoc a postup súdu v súlade s príslušnými právnymi predpismi vyplýva z jeho podaní adresovaných súdu, ktoré zrejme matka maloletej vzhľadom na prípravu vlastných

nespočetných podaní už nedokáže ani registrovať, resp. vyjadrenia otca nad mieru dezinterpretuje, prispôbuje a hodnotí tieto vyjadrenia a návrhy v súlade so svojím cieľom, ktorý si zaumienila, t. j. „vytesniť otca zo života maloletej“ a v súčasnosti využíva ako dôkaz jeho neempatického správania. Zo súdneho spisu v zásade vyplýva, že ani posledná zmena neodkladného opatrenia, ktorej súd vyhovel v plnom rozsahu uznesením zo dňa 8.8.2016 a odvolací súd toto rozhodnutie potvrdil, nenapomohla k tomu, aby došlo k riadnej, resp. aspoň k minimálnej realizácii úpravy styku otca s maloletou, čomu nasvedčuje aj samotné vyjadrenie matky na pojednávaní dňa 1.12.2016, keď na otázku súdu na matku maloletej, že ako sa otec stretol s maloletou v priebehu mesiacov, ktoré matka udávala, matka uviedla,

že,

2P/16/2015

-4-

cit: „otec dcéru videl len na 10 metrov, mala som na mysli toto stretnutie“. Otec maloletej súd informoval, že ani raz, keď si prišiel prevziať maloletú z materskej školy v piatok o 15.00 hod., maloletá nebola prítomná, pretože pred septembrovým stretnutím dňa 30.9.2016 ju matka ešte v doobedňajších hodinách vybrala z materskej školy, čo potvrdila aj svedkyňa Mgr. Mária Burcáková, riaditeľka Materskej školy v Chotči na pojednávaní dňa 1.12.2016 v rámci svojej výpovede a pred októbrovým a novembrovým stretnutím maloletá nebola vôbec prítomná v materskej škole. Ani decembrové stretnutie sa neuskutočnilo, v piatok dňa 2.12.2016 matka maloletú radšej do materskej školy ani neodviedla. Matka maloletej dňa 4.11.2016 doručila súdu návrh na zmenu neodkladného opatrenia spočívajúci v zákaze styku otca s maloletou. Zároveň matka maloletej voči rozhodnutiu súdu zo dňa 18.11.2016, ktorým bol jej návrh zamietnutý, dňa 8.12.2016 podala odvolanie. Matka maloletej navrhuje úplný zákaz styku na základe lekárskej správy pedopsychiatričky MUDr. Terézie Rosenbergerovej, ktorá má podľa jej názoru preukazovať zhoršený stav dieťaťa vplyvom stretnutí maloletej s jej otcom, o ktorých sa vyjadrila, že za poslednú dobu videl otec maloletú na vzdialenosť 10 metrov a žiadne stretnutie sa teda neuskutočnilo. Zároveň matka maloletej odôvodňuje svoj návrh na základe údajného neempatického prístupu otca, ktorý má dokazovať videonahrávka z obdobia 5. a 6.9.2015, ktorá nepreukazuje matkou tvrdené skutočnosti a navyše ani nie je zákonom získaným dôkazom v konaní. Faktom je, že posledné udalosti nasvedčujú tomu, že matka nebude aj naďalej rešpektovať súdne rozhodnutie a voči tomuto protiprávnemu konaniu nepomôžu ani opatrenia súdu smerujúce k rešpektovaniu súdneho rozhodnutia, t.j. nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia a v zásade ani trestné oznámenia, podané za podozrenie pre spáchanie marenia súdneho výkonu rozhodnutia. Otec sa týmto návrhom na zmenu starostlivosti o maloletú domáha nielen z dôvodu nerešpektovania neodkladného opatrenia zo strany matky, ale predovšetkým v snahe ochrániť svoje dieťa, ktorého psychický stav sa v poslednom období vážne zhoršil. Zhoršený stav dieťaťa vyplýva z matkou predložených lekárskeho správ a taktiež z výpovedi svedkov na pojednávaní, kde riaditeľka materskej školy Mgr. Burcáková v rámci svojej výpovede potvrdila, že maloletá má problém s únikom moču a stolice, je nervózna pri akejkoľvek zmienke o otcovi a dokonca pri hre so svojím detským kamarátom uvádza: „drž dvere, lebo príde oco a ma ukradne.“ Z doterajších dôkazov zabezpečených v konaní (viď znalecké posudky) a taktiež vzhľadom na fakt, že od posledného psychologického vyšetrenia dňa 20.11.2015 sa maloletá stretla so svojím otcom na vzdialenosť 10 metrov, vyplýva logický záver, že nie je možné, aby sa maloletá prirodzene takto sama vyjadrovala na adresu otca a doslova mala zo stretnutia so svojím otcom panický strach a to aj vzhľadom na skutočnosť, na ktorú poukázala znalkyňa PhDr. Halašová na strane 24 ZP č. 51/2015, cit.: „na deklaratívnej úrovni (slovné vyhlásenie) preberá postoje a názory zo svojho výchovného prostredia od blízkych osôb, s ktorými trávi najviac času, hlavne od matky“. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že maloletá je vychovávaná v nevhodnom a nezdravom prostredí, vystavovaná psychickému nátlaku, je permanentne podrobovaná psychologickým vyšetreniam, čo vyplýva z nimi predloženého prierezu celého konania a prehľadu stretnutí a je vychovávaná ľuďmi, ktorí nie sú schopní pochopiť význam a obsah svojich rodičovských práv a rodinných väzieb. Opätovne zdôraznil, že spôsob, ktorým sa snaží matka maloletej dosiahnuť svoj cieľ, hraničí s psychickým týraním maloletej a otec maloletej má jednoznačne za to, že takáto osoba nemá nárok ani spôsobilosť vychovávať dieťa vo svojej osobnej starostlivosti. Matka svojím správaním nedáva záruky riadnej výchovy maloletej. Skutočnosť, že matka bezdôvodne a zámerne neumožňuje navrhovateľovi styk s maloletou, vyplýva aj z dvoch znaleckých posudkov vypracovaných súdom ustanovenými znalcami. V znaleckom posudku PhDr. Hubovej, na strane 23 znalkyňa uvádza,

2P/16/2015

-5-

že kým sa neupravia pomery medzi rodičmi, je pravdepodobnosť, že matka aj naďalej bude prejavovať nezáujem o styky otca s dieťaťom, bude účelovo využívať lekárske vyšetrenia, psychologické vyšetrenia, nebude komunikovať s otcom. V znaleckom posudku PhDr. Halašovej v časti Záver na strane 23 znalkyňa uvádza, že matka neuviedla žiadny relevantný dôvod, ktorý by vysvetľoval odmietanie kontaktu maloletej dcéry s otcom bez jej prítomnosti a že pokladá za nemožné, aby vo výchovnom prostredí matky prevládala klíma úprimne podporujúca kontakt dcéry s otcom. Otec je presvedčený, že stav u maloletej, ktorý opisujú psychológovia, je opísaný vo väčšej miere pravdivo, avšak za tento stav je zodpovedná jedine matka. Navrhovateľ je presvedčený, že či už pred plánovaným stretnutím, alebo následne po ňom, matka citovo vydiera maloletú, vyvíja na ňu nátlak a psychicky ju ničí a deprimuje s cieľom vyvolať u maloletej zlý psychický stav, ktorý sa v nej vždy má spájať so stretnutím s otcom, dokazujú to aj nahrávky, ktoré navyše matka predkladá súdu, kde si maloletú pred stretnutím nahráva a vyslovene túto posielala k navrhovateľovi, aby mu šla povedať sama, že s ním nechce ísť. Maloletá má už dostatočne vyvinuté schopnosti vnímať informácie zo svojho okolia a spracúvať ich, vníma túto mentálnu atmosféru medzi rodičmi, avšak v súčasnom veku nie je schopná rozumieť a logicky tieto informácie vyhodnocovať a je veľmi jednoduché vyvolať u takéhoto dieťaťa strach, či stres psychickým a citovým vydieraním, obzvlášť ak je to zo strany najbližšej osoby - matky. O vyššie popísaných skutočnostiach je navrhovateľ presvedčený predovšetkým z dôvodu, že v čase, kedy aspoň na malú chvíľu mal maloletú vo svojej starostlivosti, kedy sa uskutočnilo tých pár stretnutí bez prítomnosti matky, nič nenaznačovalo, že maloletá by mohla byť v negativistickom stave, resp. v stave poukazujúcom na prežitú citovú záťaž pri stretnutí s otcom a jeho rodinou, o čom svedčia aj predložené CD nosiče s videonahrávkami a fotografiami. Navrhovateľ miluje svoje dieťa a aj maloletá rovnako miluje svojho otca. Navrhovateľ chce maloletej zabezpečiť stabilné výchovné prostredie, v ktorom bude mať dovolené užívať si lásku oboch rodičov tak, aby bol zabezpečený jej všestranný vývoj. Maloletá sa tak isto teší zo stretnutí s otcom, čo dokazuje aj jej správanie zo psychologického vyšetrenia u PhDr. Halašovej, kedy maloletá sama vyhľadala prítomnosť navrhovateľa a nechcela sa od neho odlúčiť. Čo sa týka zabezpečenia osobnej starostlivosti o maloletú za situácie, že bude maloletá zverená do jeho osobnej starostlivosti, uviedol, že je schopný zabezpečiť dcéru vyváženú výchovu a dobrú psychickú pohodu. Nedovolí, aby jej bol upieraný druhý rodič. Je schopný sa postarať o dcéru v akomkoľvek smere, nie len starostlivosťou dať dcéru najesť, obliecť, vypraviť ju do školy, priniesť ju zo školy, ale aj každodennou výchovou, aj prípravou na kontakt k druhému rodičovi. Jednoducho vychovávať dcéru v tom, že jej rodičia nie sú manželia, nežijú spolu, ani už nebudú žiť spolu, budú mať svoje vlastné rodiny, s tým, že by dcéru vysvetlil, že rodina naďalej trvá, že má otca, matku a že títo sa navzájom rešpektujú. Dcéru by si chcel zobrať k sebe do Rakúska, kde má stredobod svojho života, svojich záujmov a tým pádom aj záujem dcéry byť so svojím rodičom tam, kde žije rodič, kde rodič zarába na živobytie, kde sa rodič pohybuje, kde sa pohybuje v sociálnej spoločnosti, má tam okruh priateľov. Za významné považuje aj sociálne zabezpečenie maloletej dcéry zo strany Rakúskej republiky voči maloletej. On tam má vlastné bývanie, štvorizbový byt o rozlohe 90 m² v krásnej oblasti, 10 minút pešo k jazeru, 5 minút k škole. Zabezpečil by dohľad nad výchovou svojej dcéry nielen z jeho strany, ale aj príslušným úradom práce, kde sa už informoval, že fungujú medzinárodné úpravy v Európskej únii.

3. Matka maloletej v písomnom vyjadrení k návrhu otca uviedla, že s návrhom otca nesúhlasí, je nedôvodný a v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa.

2P/16/2015

-6-

Navrhla, aby súd tento návrh otca zamietol. Na strane maloletého dieťaťa nedošlo k žiadnej zmene pomerov, ktorá by mala mať za následok zmenu v osobnej starostlivosti. Maloletá dcéra odmieta stretávanie sa s otcom vzhľadom na jeho neempatické správanie, v ktorom otec vytrvalo pokračuje a ďalej tak vedome degraduje vzťah dieťaťa s ním. Matka opakovane otca pozýva do rodinného domu, v ktorom býva, aby sa s dcérou stretol v jej dôverne známom prostredí a aby takto nadviazal kontakt, následne po tom, čo dieťa odmietne s otcom odísť, na čo otec absolútne nereaguje a ani sa len nepokúsi o nadviazanie kontaktu s maloletou dcérou. Nikdy otcovi dieťaťa nebránila v styku s dieťaťom, otec svojím neempatickým správaním vyvolal u dieťaťa odmietanie stretávania sa s ním. Otcovi ponúkala a naďalej ponúka pomoc pri nadväzovaní kontaktu s dieťaťom, na čo otec reaguje odmietavo. Z uvedeného vyplýva, že otec v skutočnosti nemá záujem o žiadnu reparáciu vzťahu s maloletým dieťaťom. Otec seba v podanom návrhu opisuje ako milujúceho otca. Jeho sebaopis vyznieva však v kontexte jeho skutkov bezobsažne. Otec dieťaťa má vedomosť o tom, že dieťa potrebuje pokoj nevyhnutý na kompenzáciu jeho zdravotného stavu, napriek tomu jediným jeho cieľom a zámerom je násilné odňatie dieťaťa, či

už za účelom styku alebo za účelom zmeny v osobnej starostlivosti. Otec tak koná napriek tomu, že si je plne vedomý vysokej fixácie maloletej dcéry na ňu, pričom bez akýchkoľvek pochybností by násilné odňatie dieťaťa a jej vytrhnutie z jej dôverne známeho prostredia, znamenalo pre dieťa totálnu devastáciu jej psychického stavu. Pre úplnosť uviedla, že tento „milujúci otec“ sa v konaní o výkon rozhodnutia vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 4Em/1/2015 vyjadril, že mu je jedno, že sa z ich dcéry môže stať „pacient psychiatrie“. Toto vyjadrenie zrejme najlepšie vystihuje skutočný vzťah otca k ich dcére a dokazuje, že zo strany otca ide len o presadenie svojho sebeckého a iba jemu pochopiteľného „záujmu“. Otec je až tak zahľtený svojím záujmom na násilnom presadení si svojej vôle, že podal návrh, výsledkom ktorého by bolo vytrhnutie maloletého dieťaťa z jej dôverne známeho prostredia, pretrhnutie všetkých jej sociálnych väzieb tak s ňou ako aj so starými rodičmi, s kamarátmi a jej umiestnenie do neznámeho prostredia v krajine, ktorej jazyk neovláda, a to v predškolskom veku. Z ostatnej lekárskej správy MUDr. Rosenbergerovej, ktorú v konaní už predložila, vyplýva akútna potreba dieťaťa na harmonizáciu jeho osobnosti a kludový režim bez stresu a tiež hrozba ďalšieho psychického stavu trvalých a nezvratných následkov do konca života, tak zhoršenie poruchy reči, ba dokonca hospitalizácia maloletej dcéry na psychiatrickom oddelení, návrh otca je teda v príkrom rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Do pozornosti súdu dáva aj záver Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 1. ÚS 553/2016 zo dňa 14.9.2016, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť otca z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Vyjadrenia otca o tom, že mu upiera informácie o maloletom dieťati, sú len jeho fabuláciami, sú len jeho výmysly, ktoré otec neustále opakuje. Akákoľvek choroba, či hospitalizácia maloletého dieťaťa je podľa názoru otca „jeho výmyslom“, dokonca podľa jeho názoru úmyselne „vybavuje“ dieťaťu hospitalizácie v nemocnici. Tieto vyjadrenia otca nasvedčujú tomu, že otec postráda schopnosť rozoznávať realitu. Tieto skutočne absurdné tvrdenia otca nasvedčujú zrejme aj o potrebe ustanovenia znalca z odboru psychiatrie za účelom vyšetrenia duševného stavu otca. Bol to práve otec, ktorý sa na základe výpisu z poisťovne obrátil na viacerých lekárov maloletého dieťaťa, ktorým uvádzal, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti dieťaťu majú najprv konzultovať s ním. Vzhľadom na toto neprimerané správanie sa otca bola nútená požiadať poisťovňu, aby otcovi viac výpisy neposkytovala. V podanom návrhu otec rozvádza svoje úvahy o tom, ako podľa jeho názoru psychicky vydiera dieťa, psychicky ho ničí a podobne. Tieto tvrdenia sú lživé a je to len snaha spochybňovať ju ako matku. Dieťa je vyčerpané a stresované zo svojho otca, čo sa u nej psychosomatický prejavuje tým, že sa

2P/16/2015

-7-

pomočuje. To je najjasnejší dôkaz výsledku násilného domáhania sa svojich práv zo strany otca a s tým spojeného stresu a traumy malého dieťaťa. Rovnako ďalším dôkazom výsledku násilného domáhania sa svojich práv zo strany otca sú vyjadrenia dieťaťa prednesené v materskej škôlke, v rámci ktorých pri hre vyjadrila obavu z toho, že ju otec ukradne. Takto ho maloleté dieťa vníma skrz jeho konanie a neempatické správanie, akokoľvek bude mať snahu prekrúcať význam strachovej reakcie dieťaťa z neho. Za všetko pripomína, ako dieťa pri snahe o výkon rozhodnutia (5.9. a 6.9. 2015) kričalo, kopalo a hrýzlo ju, plakalo a odmietalo s otcom odísť, pričom sa otec domáhal jeho okamžitého odňatia prítomnou policajnou hliadkou, sudcom, alebo kolíznou opatrovníčkou. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje, aby súd návrh otca zamietol. Slovenská republika sa zaviazala, že pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa dieťaťa uskutočňovanej súdmi bude záujem dieťaťa prvoradým, teda aj záujem maloletej P. na bezpečie, stabilitu, ochranu jej bezpečnosti, duševného, telesného a fyzického vývoja. Návrh otca je v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa.

4. Opatrovníčka vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že vypočutá MUDr. Terézia Rossenbergerová, ktorá je detskou pedopsychiatrickou a je ošetrojúcou lekárkou maloletej, skonštatovala, že maloletá má zhoršený zdravotný stav, začala sa aj pomočovať, preto odporúča zákaz styku otca s maloletou dcérou. Tento zhoršený stav maloletej lekárka pripisuje odmietavým postojom maloletej stretávať sa s otcom a následne otcove násilné domáhanie sa styku s dcérou. Ako opatrovník maloletého háji záujem dieťaťa, rešpektuje súčasný zdravotný stav dieťaťa a stotožňuje sa s vyjadrením MUDr. Rossenbergerovej a komisárky pre deti, preto tiež navrhuje pozastaviť styk otca s maloletým dieťaťom do doby, kým sa nezlepší zdravotný stav dieťaťa a nezlepšia sa aj vzťahy v rodine. Bolo by v záujme maloletej, aby rodičia začali spolupracovať so psychológom na tom, aby svoje vzájomné postoje a vzťahy zlepšili, čím by sa medzi nimi zefektívnila aj vzájomná komunikácia. Maloletá veľmi vníma konfliktnú situáciu v rodine a z uvedeného dôvodu odmieta styk s otcom. Obaja rodičia sa vzájomne ako rodičia nerešpektujú a nedokážu medzi sebou pokojne komunikovať. Maloletá je veľmi citovo naviazaná na matku, preto aj

veľmi citlivo vníma matkin postoj k otcovi, ktorý prenáša aj do svojho odmietavého postoja. Navrhla, aby súd dočasne pozastavil styk otca s maloletou do doby, kým sa nezlepší zdravotný stav maloletej. Zároveň navrhla, aby súd osobne vypočul maloletú, keď jej to zdravotný stav bude umožňovať.

5. Komisárka pre deti v písomnom vyjadrení poukázala na problematickú komunikáciu medzi rodičmi, ktorá môže mať negatívny vplyv na zdravotný stav maloletej. Je nevyhnutné, aby došlo k upokojeniu celkovej situácie a k vytvoreniu harmonického prostredia pre maloletú, čo je jednoznačne v jej najlepšom záujme. Návrh otca na zverenie dieťaťa do starostlivosti otca je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“), článok 3 ods. 1 musí byť dieťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V danom prípade je potrebné veľmi citlivo posudzovať možný vplyv, aký by mohlo mať zverenie maloletej do starostlivosti otca vzhľadom na jej zdravotný stav. Nepochybne by išlo o výrazný zásah a zmenu v doterajšom živote maloletej, čo by sa mohlo negatívne podpísať na jej zdravotnom stave. Maloletá má s matkou vybudovaný harmonický vzťah a je na ňu naviazaná, pričom vzťah k otcovi absentuje. Vytrhnutie maloletej z prostredia, v ktorom žije a je naň zvyknutá,

2P/16/2015

-8-

môže mať negatívny dopad na jej zdravotný vývin. Upriamila pozornosť na fakt, že maloletá otca odmieta, ako deklarovala aj počas rozhovoru s Komisárkou pre deti, ktorý sa uskutočnil dňa 25.8.2016. V danom prípade je potrebné pred tým, ako súd dospeje k akémukoľvek záveru, dôkladne posúdiť príčinu odmietania otca maloletou.

6. Prokurátor Okresnej prokuratúry vo Svidníku vo svojom vyjadrení uviedol, že nesúhlasí s návrhom navrhovateľa, aby súd zmenil doposiaľ účinné neodkladné opatrenie tak, že zverí maloletú dočasne do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej navrhovateľovi a upraví styk matky s maloletou. Poukázal na skutočnosť, že dieťa nie je vecou a má vybudovaný blízky vzťah k matke. Po zdravotnej stránke podľa vyjadrenia ošetrojúcej lekárky maloletej dieťa vykazuje veľkú úzkosť, ktorej stav sa zhoršuje po styku s otcom.

7. Uznesením č. k. 2P/16/2015-1280 zo dňa 9.2.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 9.5.2017 súd návrh otca maloletej na zmenu a nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti zamietol a uložil rodičom maloletej povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu na referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, a to raz mesačne po predchádzajúcej písomnej dohode s psychológom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov v rozsahu 4 hodín mesačne po dobu 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia a matke maloletej o veciach týkajúcich sa maloletej povinnosť minimálne raz týždenne, najneskôr do piatku do 18.00 hod. každého týždňa, informovať otca o záležitostiach týkajúcich sa maloletej formou správ zasielaných mu elektronicky e-mailami.

K návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou

8. Matka maloletej sa návrhom zo dňa 4.11.2016 domáhala, aby súd neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Svidník dňa 8.8.2016 č. k. 2P/16/2015-806 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.9.2016 č. k. 2CoP/20/2016-867 zmenil tak, že styk otca sa s maloletou zakazuje a na zákaze styku otca s maloletou trvala aj v priebehu celého konania. Súd uznesením č. k. 2P/16/2015-1049 zo dňa 18.11.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 17CoP/1/2017-1208 zo dňa 10.1.2017 návrh matky maloletej na zmenu neodkladného opatrenia zamietol. Matka návrh odôvodnila tým, že vzhľadom na aktuálny nepriaznivý psychický stav dieťaťa, ktoré je pod vplyvom dlhodobého stresu a nezvláda frustráciu, došlo na strane dieťaťa k zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu súčasnej úpravy styku podľa neodkladného opatrenia 2P/16/2015-806 zo dňa 8.8.2016. Predložila správu z vyšetrenia maloletej dcéry pedopsychiatrickou MUDr. Teréziou Rosenbergerovou, z ktorej vyplýva aktuálny zdravotný stav dieťaťa. Uvedená správa z vyšetrenia popisuje aktuálny psychický stav dieťaťa, ktorý je natoľko vážny, že v prípade, ak bude traumatizácia dieťaťa naďalej trvať na základe vynucovania si styku dieťaťa s otcom, ktoré ho dlhodobo a opakovane odmieta a nedôjde k zmene, hrozí ďalšie zhoršenie psychického stavu dieťaťa a vážne ohrozenie duševného zdravia dieťaťa s tým, že dieťaťu hrozí susp. zlomenie psychiky na niektorom bode jeho prežívania a správania, zneurotizovanie, čo predstavuje trvalé nezvratné následky do konca života,

lekárka nevyhlásila aj hospitalizáciu dieťaťa na psychiatrickom oddelení. Vzhľadom na osobnostný terén hrozia tiky, zhoršenie reči (balbuties). Maloletá Alexandra sa vo veku 5 rokov pomočuje, musí byť plienkovaná, má strach vyjsť k bráničke, kde sa už 2x realizoval výkon rozhodnutia, vypočúva ju polícia, ktorú opakovane privoláva jej otec, ktorý ešte pred príchodom hliadky

2P/16/2015

-9-

odchádza preč. V správe o vyšetrení sa uvádza, že maloletej P. boli diagnostikované nasledovné diagnózy: F43.8 J. reakcia na ťažký stres, F98.0 Entéza neorganického pôvodu, F51.0 Neorganická nespavosť, F93.0 Úzkosť z odlúčenia v detskom veku a F90.1 Hyperkinetická porucha správania. Podľa celkového záveru lekára o ochorení (epikríza) stav dieťaťa je zhoršený, stres je dlhodobý, dieťa frustráciu nezvláda. Dieťa už bolo mnohokrát vyšetrené, nálezy otec nerešpektuje, každomesačne núti dieťa k styku, dieťa ho nezvláda, dlhodobo sa bráni, kladie odpor, čo má negatívny vplyv na jeho detskú psychiku. Dieťa potrebuje jednotný režim, veľa pokoja, stres a zmeny mu robia veľmi zle, traumatizujú dieťa. Maloleté dieťa pedopsychiatricky uviedlo, že otec volá na nich policajtov, ona sa veľmi bojí. Aj teraz v piatok ich zavolať, sám utiekol, policajti sa jej pýtali, či chce byť s otcom, ona nechcela, chcela byť iba so svojou mamkou. Povedala im, že im otec robí zle. Sama ku koncu rozhovoru až kričí - už ho nikdy nechcem vidieť, nikdy. Vzhľadom na psychický stav dieťaťa, na diagnózy zistené pedopsychiatrickou a na hrozbu trvalého a nezvratného narušenia psychiky a hospitalizácie na psychiatrii je záujem dieťaťa na jeho zdravom vývine a náprave zhoršeného psychického stavu pred záujmom otca. V záujme maloletej P. mať pozitívny vzťah k otcovi, ale tento stav neprispieva k pozitívnemu vzťahu, ale poškodzuje zdravie a rozvoj dieťaťa, keďže otec dieťaťa pravidelne privoláva k maloletemu dieťaťu policajnú hliadku a dvakrát trval na násilnom odňatí dieťaťa v konaní o výkon styku. Paradoxne samotný otec žiadal prijatie takých opatrení, ktoré poškodujú zdravie a rozvoj dieťaťa a dieťaťu sa tieto zážitky vryli do pamäti. Otec dieťaťa svojím správaním „dosiahol“ to, že sa ho dieťa bojí, neverí mu, pomočuje sa a hrozí mu trvalé zlomenie psychiky. Aj zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.3.2016 vyplýva, že maloletá ocka nemá rada a že s ním nechce chodiť do Habury, že sa s ním nechce stretávať, a to aj keby tam bola mamka. Vyjadrenie otca pri výkone rozhodnutia zo dňa 5.9.2015 a 6.9.2015 (konanie vedené pod sp. zn. 4Em/1/2015), keď otec na konštatáciu sudcu: „vychováme pacienta pre psychiatriu“, odpovedal: „mne to nevaďí“, svedčí tomu, že nemá skutočný záujem o ich dcéru, ako to prezentuje vo svojich podaniach v jednotlivých konaniach, ale presadzuje žiaľ iba svoj sebecký a iba jemu pochopiteľný záujem. V správe z vyšetrenia pedopsychiatricky uvádza, že toho času je stav dieťaťa výrazne dekompenzovaný a je nutné rešpektovať lekárske nálezy a zároveň: „Vzhľadom k doterajším skúsenostiam dieťaťa vo vzťahu k otcovi a jeho deštruktívnemu správaniu (asistencia policajtov, realizovanie traumatizujúceho predbežného opatrenia a ďalšími) odporúčame pozastaviť styk s otcom na čas do celkovej a trvalej harmonizácie osobnosti dieťaťa, predpokladáme asi na jeden až dva roky. Za túto dobu by si zároveň mohol otec dieťaťa osvojiť potrebné zručnosti a schopnosti, aby mohol nenásilnou formou postupne budovať od základov svoj vzťah k maloletej. V krajnom prípade, alebo v prípade neprimeraného zasahovania otca dieťaťa a jeho najbližších príbuzných do vyvíjajúcej sa osobnosti, odporúčame zakázať stretávanie sa dieťaťa s otcom, až kým dieťa nevyrastie a nedokáže s otcom vytvoriť z vlastnej vôle primeraný vzťah v podmienkach bezpečia a konštruktívnej komunikácie.“ Aj samotná znalkyňa PhDr. Halašová na pojednávaní uviedla, že v prípadoch, ako je tento, styk druhého rodiča s maloletou sa má odohrávať na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny za účasti psychológa. Je nepochybné, že zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa je vážne ohrozený, preto je v jeho najlepšom záujme, aby sa nestretávalo s otcom dovtedy, pokiaľ sa jeho psychický stav nezlepší a pokiaľ otec získa potrebné zručnosti a schopnosti, aby si s dcérou mohol postupne budovať vzťah. Otec túto zručnosť a schopnosť nemá a ani sa nesnaží ich nadobudnúť, o čom svedčia aj jeho vyjadrenia pri výkone rozhodnutia zo dňa 5.9.2015 a 6.9.2015, kedy dieťa kričalo, plakalo, hrýzlo matku a kopalo a otec uvádzal: „Ja trvám na odobratí dieťaťa s tým, že kolízna

2P/16/2015

-10-

odsleduje, ako dieťa posadí do auta na 10 minút a dieťa sa po 10 minútach upokojí. Súd je tu na to, aby zabezpečil výkon rozhodnutia. Ja žiadam si tu pristaviť auto. Žiadam policajnú hliadku. Sudca mi má dcéru odovzdať.“ K zisťovaniu názoru dieťaťa otec uviedol, že dieťa nie je plnoleté. Uviedol, že na odobratie dieťaťa je sudca a polícia, on rešpektuje predbežné opatrenie a drží sa papierov.

9. Otec maloletej vo vyjadrení k návrhu matky uviedol, že pokiaľ dôkazy predložené matkou preukazujú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa v podobe nepriaznivého psychického stavu, táto zmena odôvodňuje prijatie rozhodnutia súdu nie o zákaze styku otca s maloletou, ale prijatie rozhodnutia, ktorým by došlo k zamedzeniu vytvárania stresu a strachu u maloletej v súvislosti s akýmkoľvek (nielen osobným) kontaktom maloletej s otcom zo strany matky, ktoré vedie u maloletej k stavom popisovaným pedopsychiatričkou. K lekárskej správe MUDr. Terézie Rosenbergerovej zo dňa 13.10.2016 predloženej matkou uviedol, že ide o správu presne tej istej pedopsychiatričky, ktorej lekárske správy obdobného charakteru boli už v minulosti predmetom posúdenia aj Krajského súdu v Prešove v rámci rozhodovania o odvolaní voči rozsudku vo veci samej zo dňa 4.9.2014. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 28.1.2015, sp. zn. 2CoP/29/2014, ktorým zrušil výrok o úprave styku otca s maloletou a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, vyslovene uviedol, že ak matka poukazuje na predložené ďalšie psychologické vyšetrenia maloletej, je potrebné uviesť, že tieto boli realizované vždy po podaní informácií len zo strany jedného z rodičov a teda zo strany matky. Závery vyšetrení tak bez ďalšieho nepreukazujú stav a správanie sa dieťaťa ako dôsledok plynúci z predchádzajúceho stretnutia s otcom. Zdôraznil, že podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Opäť ako aj z predchádzajúcich správ pedopsychiatričky, aj z obsahu tejto správy zo dňa 13.10.2016 vyplýva, že bola vypracovaná len na základe informácií podaných zo strany matky a tiež z rozhovoru s dieťaťom, ktorý bol uskutočnený v prítomnosti matky. Už táto skutočnosť, rozhovor s dieťaťom v prítomnosti matky, spochybňuje objektivnosť názoru maloletej, ktorý pedopsychiatrička popisala v lekárskej správe. Ako bolo uvádzané v znaleckom posudku PhDr. Halašovej č. 51/2015, vplyv matky na výchovu maloletej je najvýraznejší, pričom matka otvorene pred dieťaťom prezentuje otca ako nevhodného rodiča. Podľa záverov znalkyne PhDr. Halašovej maloletá preberá a kopíruje od matky názory na otca a inak sa správa na deklaratívnej úrovni (slovné vyjadrenia) ako na úrovni projektívnej. Podľa názoru otca voľba negatívneho postoja k nemu v danej situácii pred pedopsychiatričkou, prípadne pred akoukoľvek inou osobou, ktorou by bola vypočúvaná za prítomnosti matky, nebola pre maloletú len najjednoduchším riešením, ale aj riešením, ktoré je po vôli matky, pretože maloletá postoje matky k otcovi veľmi dobre pozná, preberá ich od nej. Je potrebné tiež uviesť, že je viac ako pravdepodobné, že pokiaľ matka prezentuje otca ako nevhodného rodiča pred súdom a oboma znalkyňami (pred PhDr. Hubovou ho obvinila zo sexuálne úchylného správania), s ktorými prišla do styku po prvý raz a sú to pre ňu neznáme osoby, minimálne aj takto, ak nie ešte horšie je schopná prezentovať otca maloletej v jej známom (domácom) prostredí pred maloletou, pričom má na to priestor 24 hodín denne 7 dní v týždni. Zdôraznil, že tento dôkaz predložený matkou nemôže byť prípustný v žiadnom súdnom konaní na odôvodnenie prijatia rozhodnutia o zákaze styku otca maloletej s maloletou. Vo veci boli vypracované dva znalecké posudky, v ktorých znalkyne naopak navrhujú, aby maloletej bol poskytnutý čo najväčší priestor na prehlbovanie vzťahu so svojím otcom. V poslednom vypracovanom znaleckom posudku znalkyňa uviedla, že styk maloletého dieťaťa s rodičom,

2P/16/2015

-11-

ktorému nebude zverené do osobnej starostlivosti nie je potrebné obmedziť, ani zakázať. Matkou predloženú lekársku správu zo dňa 13.10.2016 považuje za prejav vysokej neprofesionality a zaujatosti pedopsychiatričky MUDr. Terézie Rosenbergerovej voči otcovi maloletej. Pedopsychiatrička MUDr. Rosenbergerová v závere správy konštatuje, že otec sa za celú dobu vyšetrení jeho dcéry na ich ambulancii nebol ani raz sa informovať o jej zdravotnom stave, namiesto snahy o spoluprácu, nápravy narušeného vzťahu s dcérou podáva sťažnosti, namiesto darčiek dcére financuje advokátske kancelárie. Z tohto konštatovania pedopsychiatričky vyplýva jej možná zaujatosť voči otcovi maloletej, a preto aj z toho hľadiska nemožno túto jej správu považovať za objektívnu a hodnovernú. Pokiaľ matka apeluje dôležitosťou názoru dieťaťa, tak k tomuto uvádza, že súd venuje značnú pozornosť názoru dieťaťa, ktoré je s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť schopné ho vyjadriť, avšak v konečnom dôsledku je v dispozícii súdu korigovať predstavy a vyjadrené názory maloletého dieťaťa o tom, čo je pre neho vhodné a čo nie. Uvedený záver vyplýva z toho, že výpoveď maloletého dieťaťa súdy nehodnotia izolovane, ale v súlade s § 191 CSP v spojitosti s ostatnými dôkazmi (predovšetkým so znaleckým posudkom). Zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku (dokonca ani z Dohovoru o právach dieťaťa) nemožno vyvodiť, že by bol názor maloletého dieťaťa zaväzujúci s nemožnosťou odchylenia sa od neho. Opačný záver by vo svojich dôsledkoch znamenal nadbytočnosť konania pred súdom. Rovnako súdy vo svojich rozhodnutiach konštatovali, že dieťaťom preferovaný rodič zdôrazňuje význam vyjadrenia dieťaťa, tým však dieťa zatažuje rozhodovaním, ktoré neprislúcha jeho veku. Vzhľadom k

vyššie uvedeným skutočnostiam navrhuje, aby súd nepripustil ako dôkaz v konaní vyššie zmienenú správu pedopsychiatričky na odôvodnenie prijatia rozhodnutia o zákaze styku otca s maloletou. Je však potrebné tento dôkaz vyhodnotiť v tom smere, či si matka plní svoje rodičovské povinnosti riadne, či u maloletej v starostlivosti matky nedochádza k psychickému vydieraniu, úmyselnému vystavovaniu maloletej konfliktným a stresovým situáciám, v súvislosti so stretnutím, resp. akýmkoľvek kontaktom s otcom a následnými úzkostnými stavmi, pomočováním a pod., ktoré popisuje pedopsychiatrička. Nie je mu zrejmé, ako matka maloletej dospela k záveru, že znalkyňa PhDr. Halašová spochybnila svoj znalecký posudok, keď na pojednávaní uviedla, že v prípadoch, ako je tento, sa styk dieťaťa s druhým rodičom uskutočňuje za účasti psychológa na ÚPSVaR. Pokiaľ sa znalkyňa vyjadrila, že je potrebné vzhľadom na pretrvávajúci nepriaznivý stav uskutočniť kontakt s druhým rodičom za účasti psychológa, reagovala na stav medzi účastníkmi konania, kedy nedochádza k realizácii styku, pričom už v znaleckom posudku odporúčala, aby sa rodičia a maloletá podrobili psychologickému poradenstvu. V znaleckom posudku znalkyňa uviedla, že dieťa má dobrý vzťah k obojmu rodičom, pričom tento záver nevyklučuje tú skutočnosť, že pokiaľ medzi rodičmi panujú antagonizmy, je vhodné, aby k odovzdávaniu dieťaťa dochádzalo na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, ako uviedla znalkyňa na pojednávaní. Uvedeným konštatovaním na pojednávaní teda znalkyňa nespochybnila závery svojho znaleckého posudku, ale len na otázku kolízneho opatrovníka, ako by sa mal po tom všetkom, čo sa styk nerealizuje, začať realizovať styk otca s maloletou, ako by to malo po psychickej stránke dieťaťa začať, len uviedla, že v kruhoch, v ktorých pracuje ona, keď je medzi rodičmi taký veľký blok, tak sa kontakt dieťaťa s druhým rodičom odohráva na úrade práce za účasti psychológa. Zdôrazňuje, že od posledného znaleckého vyšetrenia prišla maloletá do kontaktu so svojim otcom na pár minút, keď stála na dverách rodinného domu a načúvala komunikácii medzi rodičmi, prípadne nadávkam a očierňovaniu zo strany starej matky. Je preto absurdné tvrdenie matky, ak na základe týchto podľa jej názoru „stretnutí“ uvádza, že otec maloletej spôsobil zhoršenie stavu maloletej, keďže žiadne „stretnutia“ sa neuskutočnili. Otec maloletej
2P/16/2015

-12-

zdôrazňuje, že jedinou zásadnou zmenou, ku ktorej došlo od posledného vyšetrenia u znalkyne PhDr. Halašovej je, že psychický stav maloletej v starostlivosti matky sa naďalej zhoršuje. Emailová komunikácia medzi ním a matkou v žiadnom prípade nepreukazuje neempatické správanie sa otca, ktoré by odôvodňovalo pozastavenie či zákaz styku otca s maloletou, ale naopak preukazuje už otcom niekoľkokrát prezentovanú skutočnosť, že matka maloletej na styk s otcom práve v období medzi jednotlivými stykmi žiadnym spôsobom nepripravuje, ani o otcovi s maloletou nevedie komunikáciu, ktorá by smerovala k bezproblémovej realizácii styku. Práve naopak, otec je presvedčený, že matka dehonestuje otca maloletej pred maloletou a výrazne negatívne sa o ňom pred maloletou zmieňuje, v snahe vyvolať u maloletej stres a strach pred stretnutím s otcom. Matka maloletej predkladá vyjadrenia, z ktorých vyplýva záver, že z jej strany absentuje akákoľvek príprava maloletej na styk s otcom - vyjadrenie matky do konania pod sp. zn. 3Em/1/2016 o výkon rozhodnutia zo dňa 30.8.2016, kde na str. 2 matka uvádza cit.: „ja som opäť dcéru na stretnutie s otcom pripravila, obliekla ju do letných šiat, učesala a obula s tým, že do jej detského batôžka som jej pripravila potrebné veci na pobyt u otca a po jeho príchode autom okolo 9.00 hod. pred náš dom, tak som vzala jej batôžtek, otvorila dvere do domu a volala som ju pred dom ku jej otcovi“. Matka maloletej nielenže predkladá vyjadrenia, z ktorých vyplýva záver, že z jej strany absentuje akákoľvek príprava maloletej na styk s otcom (predovšetkým psychická príprava), avšak sama matka o uvedenej skutočnosti predložila aj dôkazy, čo vyplýva okrem vyššie uvedeného vyjadrenia aj z nasledovného: Ako vyplýva z matkou predloženej lekárskej správy, maloletá na vyšetrení dňa 6.10.2016 údajne prezentovala „svoj“ názor na otca, cit.: „Keď má sviatok (pozn. maloletá), ocko jej nenosí darčeky, ani ich nepozve na obed, neboli s ním na dovolenke....“ Z matkou predloženej emailovej komunikácie však vyplýva, že v čase prvého víkend v mesiaci jún 2016 pred narodeninami maloletej, chcel otec maloletej na osobnom stretnutí počas styku pohlázoželať k narodeninám a odovzdať jej narodeninový darček, vyslovene túto skutočnosť zdôraznil aj matke, pričom pozval na stretnutie aj matku. Keďže stretnutie sa neuskutočnilo a otec musel cestovať za prácou do Rakúska, pokúsili sa aj starí rodičia z otcovej strany skontaktovať s matkou, aby zabláhoželali maloletú a odovzdali jej darčeky od otca ako aj od nich - starých rodičov. Ani takéto stretnutie sa neuskutočnilo a starí rodičia zanesli darčeky pre maloleť do materskej školy a požiadali o ich odovzdanie učiteľku. Z emailovej komunikácie predloženej matkou ďalej vyplýva, že otec adresoval matke niekoľko alternatívnych návrhov na riešenie styku, obsahom ktorých bol návrh na spoločné strávenie času vyhradeného otcovi na stretnutie s maloletou, a to v trojici spoločne aj s matkou niekde na výlete, v cukrárni, alebo na námestí v Stropkove a pod. Preto pokiaľ maloletá prezentuje názory, že otec jej nenosí darčeky a že ju ani matku nikam

nepozýva, nie je to z dôvodu nezáujmu, neempatického správania, resp. zanedbania starostlivosti zo strany otca, ako sa snaží prezentovať matka, ale je to z dôvodu, že matka nijako nekomunikuje s maloletou o otcovi, návrhy otca jej žiadnym spôsobom neprezentuje a zrejme ani neumožnila maloletej, aby si prevzala narodeninové darčeky v materskej škole. Otec maloletej sa mal možnosť oboznámiť s podaním matky adresovaným Ministerstvu spravodlivosti SR zo dňa 16.5.2016. Na str. 3 predmetného podania matka uvádza: „úplne (pozn. otec) ignoruje mnou a mojím právnym zástupcom navrhovaný pozvoľný spôsob budovania jeho vzťahu s dcérou cestou postupných stykov s ňou v mojej prítomnosti a na neutrálnych miestach, ktorý by postupne mohol prerásť do jeho styku s dcérou bez mojej prítomnosti. Dohoda s ním však nie je možná a on namiesto toho robí všemožné prieky, odvoláva sa, podáva nové a nové podania...“. Paradoxne však matka predkladá súdu emailovú komunikáciu, kde sa otec pokúšal dosiahnuť s matkou dohodu ohľadom styku s maloletou aj za matkinej prítomnosti, taktiež

2P/16/2015

-13-

ešte pred aprílovým stretnutím v tomto roku pristúpil a uzavrel otec s matkou dohodu na pojednávaní dňa 1.4.2016 vo veci o súdny výkon rozhodnutia, kedy aprílový styk sa mal uskutočniť za jej prítomnosti a na neutrálnom mieste. Z uvedeného vyplýva, že jediný, kto nie je schopný pristúpiť na žiadnu dohodu a kompromis, je v danom prípade matka, ktorá si vždy vymýšľa rôzne a nové prekážky styku. Podľa názoru otca záujem matky na realizácii jeho styku s maloletou je len predstieraný, resp. matka v súčasnej dobe nemá žiaden záujem na realizácii styku otca s maloletou, čo dokazuje jej návrh na zákaz styku. Pretože ak by záujem matky nebol doteraz predstieraný, tak by ako matka päťročného dieťaťa, ktorá má dieťa vo svojej výlučnej starostlivosti a ktorej názory a postoje dieťa preberá, pripravila dieťa a spolu aj s otcom by spoločne strávili aspoň pár hodín tak, ako ich otec pozýval do cukrárne pred narodeninami maloletej. Namiesto toho matka tvrdošijne trvá na tom, aby sa otec stretával s maloletou výlučne v jej rodičovskom dome, s absurdným odôvodnením ako uvádza v emailovej správe zo dňa 2.7.2016 o 8:11 hod.: „prosím Ťa akceptuj to, že prostredie, ktoré navrhuješ, je cudzie, neznáme prostredie pre našu dcéru, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na jej zdravotný stav.“ Čo sa týka tvrdení matky o neempatickom správaní sa otca pri súdnom výkone rozhodnutia v dňoch 5.9.2015 a 6.9.2015 k tomuto uvádza nasledovne: Podľa znaleckého posudku PhDr. Marty Halašovej, PhD. z pozorovania na str. 21 ZP 51/2015, cit.: „Prišla s matkou (maloletá). Po oznámení, že otec je už tu, prichádza k dverám miestnosti, pozerá na otca cez škáru, nevstúpi dnu. Po chvíli vchádza k otcovi, privíta sa s ním, túli sa k nemu, dá sa pobožkať, rozpráva sa s ním, smeje sa. Odchádza s matkou, rýchlo sa vracia k otcovi, nechce od neho odísť, volá otca, aby sa s ňou hral („podme sa šaliať, štekliť, skákať“)... Po skončení svojho vyšetrenia maloletá odmieta odísť so starými rodičmi z matkinej strany, chce ostať s otcom.“ Dodáva, že bez ohľadu na to, ako dávno bol tento znalecký posudok vypracovaný, znalkyňa pozorovala správanie maloletej pri psychologickom vyšetrení, ktoré popísala v znaleckom posudku, čo matka nijako nezmení tým, ak predloží súdu ňou zabezpečené lekárske správy. V časti výsledky vyhodnotenia testov na str. 21 - 22 ZP znalkyňa udáva, cit.: „Na deklaratívnej úrovni otca odmieta (maloletá), na projektívnej úrovni zistená absencia otca v rodinnom koncepte. Otec jej však zjavne chýba. Vyhľadáva prítomnosť otca, nechce od neho odísť, prizýva ho k hre.“ Na otázku, aká je súčasná kvalita vzťahov medzi maloletou a jej rodičmi, znalkyňa uvádza, cit.: „Maloletá má vytvorený citový vzťah k obidvom rodičom. Na verbálnej úrovni deklaruje, že chce byť len s matkou a nechce otca. V správaní sa prejavuje opak, svojho otca vyhľadáva, vyzýva ho k hre a nechce sa od neho odlúčiť.“ Znalkyňa popisuje spontánne správanie maloletej k svojmu otcovi, ktorého prítomnosť maloletá sama vyhľadáva, nechce sa od neho odlúčiť, zdôrazňuje, že vyšetrenie rodičov a maloletej sa uskutočnilo dňa 21.11.2015, teda bezprostredne po súdnom výkone rozhodnutia v dňoch 5.9.2015 a 6.9.2015, o ktorom sa matka vyjadruje slovami, že otec svojím chladnokrvným správaním a trvaním na odobratí dieťaťa v dňoch 5.9.2015 a 6.9.2015 porušil ústavné právo dieťaťa na jeho zdravý psychický a fyzický vývin, že maloletá od predmetného súdneho výkonu sa dodnes pomačuje, že bezprostredne po nariadenom súdnom výkone musela matka s maloletou vyhľadať psychologickú pomoc a obviňuje otca zo psychického týrania maloletej, pričom tieto svoje tvrdenia podporila na mieru ušitou lekárskou správou PhDr. Sadivovej a MUDr. Rosenbergerovej. Vzhľadom k vyššie uvedenému uvádza, že je absurdná predstava, žeby maloletá vyhľadávala prítomnosť svojho otca, túlila sa k nemu, vyžadovala si jeho pozornosť, za situácie, ak by ju v minulosti „psychicky týral“, zadržoval v rodičovskom dome proti jej vôli, bol voči maloletej agresívny, neempatický a svojím chladnokrvným správaním vážne narušil jej psychiku, ako sa vyjadruje

2P/16/2015

-14-

matka pri „onom“ súdnom výkone rozhodnutia. Dovolí si povedať, že práve o „neempatickom“ správaní matky pri uvedenom výkone rozhodnutia sa vyjadrila znalkyňa PhDr. Halašová na str. 23 znaleckého posudku, cit.: "Správanie sa dieťaťa (ako je popísané v zápisnici o výkone rozhodnutia v dňoch 5.9. a 6.9.2015) svedčí o ovplyvňovaní dieťaťa zo strany matky (obviňuje otca maloletej pred dieťaťom, robí mu výčitky), miestami sa pýta dieťaťa, či ide s otcom, dieťa nepresviedča ani k otcovi neposiela. Jej náznaky separácie od dieťaťa (kladenie dieťaťa na zem) spolu s jej negatívnymi vyjadreniami smerom k otcovi spôsobujú dvojitú väzbu (protikladné signály), čo vedie k psychickej destabilizácii dieťaťa (plač, krik) a k dezorganizácii jeho správania (útek, schovávanie, křčovité držanie sa matky)." Krajský súd v Prešove mal v rámci rozhodovania otca o odvolaní voči uzneseniu o zastavení konania o súdny výkon rozhodnutia zo dňa 14.10.2015 k dispozícii kompletný spisový materiál (sp. zn. 4Em/1/2015) a taktiež aj spomínané nahrávky vytvorené matkou dňa 5.9.2015 a 6.9.2015, ktoré otec mal taktiež možnosť si vypočuť, keďže ich získal nahliadnutím do vyšetrovacieho spisu na OR PZ vo Svidníku, kde ich matka predložila. Napriek uvedenému si odvolací súd dovolil vysloviť názor, že práve postup matky pri uvedenom výkone rozhodnutia svedčí o jej nedostatočnej príprave dieťaťa. V bode 19. rozhodnutia Krajského súdu Prešov zo dňa 18.08.2016, sp. zn. 21CoE/124/2015 krajský súd uviedol, cit.: „Prípravou na styk otca s dieťaťom sa nerozumie len fyzická príprava matky, ktorá má zabezpečiť dieťaťu veci na oblečenie a podobne, ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie s druhým rodičom. Javí sa, že vzhľadom k preukázateľnému rozrušeniu dieťaťa a jeho odmietavému postojovi voči otcovi absentuje, resp. nie je dostatočná príprava dieťaťa zo strany matky na styk s otcom.“ Matka poukazuje na zvukové nahrávky z výkonu rozhodnutia, kde sa otec údajne na konštatovanie súdu cit. „vychováme pacienta pre psychiatriu“ mal vyjadriť slovami, že „mne to nevaďí“. Z predmetných udalostí zo dňa 5.9. a 6.9.2015 nebol vytvorený zvukový záznam z priebehu odovzdávania dieťaťa súdom tak, ako to ustanovovala vykonávacia vyhláška, pričom z matkou vytvoreného záznamu vyplýva, že záznam je nekvalitný, na mnohých miestach nie je zreteľné, kto sa ako pri predmetných udalostiach vyjadroval, neexistuje súhlas dotknutých osôb s tým, aby matka zaznamenala ich hlasový prejav a pod., a preto z uvedeného dôvodu tento dôkaz z dôvodu jeho nezákonnosti nemožno pripustiť v súdnom konaní. Otec popiera, že by vyjadril slovami vo vzťahu k maloletej ako vyššie uvádza matka a vyjadruje názor, že bol to práve on, kto sa na rozdiel od matky správal empaticky, keď sa snažil pri spomínanom výkone rozhodnutia dieťaťu vysvetliť, čo sa ním má docieľiť, citlivo dieťaťu uviedol, že prítomné osoby „mamke vysvetlia“, aby ju (pozn. maloletú) pustila na stretnutie s otcom. Matka maloletej svojím konaním zatiaľ úmyselne zmarila a prekazila každý jeden nariadený styk otca s maloletou (okrem niekoľkých dní ešte v roku 2014) od vydania predbežného opatrenia. Otec dňa 30.9.2016 privolať k bydlisku maloletej policajnú hliadku z dôvodu, že matka opäť nerešpektovala súdne rozhodnutie a odmietla mu maloletú odovzdať. Uvedené urobil otec aj z dôvodu, aby mal vôbec svedkov, že sa v uvedený deň na styk dostavil a že matka mu dieťa neodovzdala, pretože matka je schopná poprieť aj túto skutočnosť tvrdiac, že otec nemá záujem o styk a svoj vzťah k maloletej dlhodobo zanedbáva. Následne pri podaní trestného oznámenia sa otec dozvedel, že dňa 30.9.2016 po tom, ako odišiel pred bydlisko maloletej, matka dobrovoľne a bez vyzvania policajnej hliadky vyšla z rodičovského domu, pričom za ňou vyšla aj samotná maloletá, kde sa následne príslušníci PZ maloletej spýtali, či chce ísť so svojím otcom na stretnutie. Maloletá bola teda vystavená vypočúvaniu zo strany príslušníkov PZ na podnet matky, pričom k takémuto úkonu, aby matka priviedla dieťa, žiaden z privolaných príslušníkov PZ nevyzval, keďže sa podľa tvrdení otca sami vyjadrili, že nechcú stresovať maloletú. Je

2P/16/2015

-15-

zarážajúce, že matka napriek tomu, že sa dieťa bojí „bráničky a policajtov“, umožnila vypočúvanie dieťaťa pri bráničke príslušníkmi PZ. Vzhľadom k uvedenému preto nie je pravdou, žeby maloletá bola vystavená vypočúvaniu policajnej hliadky z podnetu otca. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.02.2013, sp. zn. 20CoP/21/2013 (obdobne tiež rozhodnutie Krajského súdu Košice, zo dňa 30.09.2013, sp. zn. 8CoP/67/2013, rozhodnutie Krajského súdu Košice, zo dňa 30.04.2014, sp. zn. 8CoP/386/2013, a uznesenie ÚS ČR z 21.6.2005 sp. zn. II. ÚS 251/05): „Zo všetkých pravidiel a povinností dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je výnimkou prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené, alebo úplne zakázané. Ide

o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa, ktoré musia byť natoľko závažné, že okrem záujmu dieťaťa vyvoláva potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia, alebo zákazu styku je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Pri skúmaní dôvodnosti návrhu niektorého z rodičov na obmedzenie, prípadne zákaz styku druhého rodiča s maloletým je predovšetkým nevyhnutné spoľahlivo odhaliť pravý dôvod, prečo bol takýto návrh podaný. Je potrebné predovšetkým skúmať, či realizácia styku rodiča s dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa, alebo či ide iba o predstieraný stav vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Zásadne nemožno obmedziť, alebo zakázať styk s rodičom v prípade, ak dôvody podľa návrhu vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera, nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom a nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku len ničím neodôvodnená nechť dieťaťa na stretnutie, najmä vtedy, ak ide o zámerné pôsobenie rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti s cieľom vyvolať takéto správanie maloletého. Preto ak súd nezistí okolnosti v správaní oprávneného rodiča, ktoré by mohli viesť k zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností, nemôže byť odmietanie dieťaťa samé o sebe dôvodom na obmedzenie, alebo zákaz styku. V takomto prípade musí súd zvážiť širší záujem dieťaťa, ktorým je naplnenie cieľov jeho riadnej výchovy a urobiť všetky kroky smerujúce k tomu, aby sa narušený vzťah medzi rodičom a dieťaťom obnovil." Matkou uvádzané dôvody neodôvodňujú prijatie tak závažného rozhodnutia, akým je zásah do rodičovských práv otca, v podobe zákazu styku otca s maloletou, keďže v predmetnom prípade ide len o predstieraný stav vyvolaný zámerným pôsobením matky. Keďže matka maloletej nemôže obviňovať otca maloletej zo zanedbania starostlivosti o maloletú, pretože styk otca s maloletou sa od decembra 2014 nerealizoval riadne a otec bol naposledy osamote s maloletou dňa 21.11.2015 pri psychologickom vyšetrení u znalkyne, pri ktorom mimochodom maloletá nechcela od neho odísť, taktiež matka nemôže obviňovať otca z agresívneho správania prípadne fyzického napadnutia matky, resp. jej rodinných príslušníkov, nedajbože maloletej, keďže otec nerealizuje styk s maloletou v rodičovskom dome matky, kde by zrejme podľa názoru matky bola na to vhodná príležitosť obviňovať ho z niečoho podobného a na ktorom matka v poslednom období doposiaľ vyslovene trvala ako na jedinom mieste, kde sa môže styk realizovať, neostáva matke nič iné, pokiaľ chce docieľiť zákaz styku otca s maloletou, obviňovať otca zo psychického týrania maloletej

2P/16/2015

-16-

jeho neempatickým správaním. Uvedené závery matky má preukazovať lekárska správa MUDr. Rosenbergerovej, ktorá vychádza z informácii podaných len zo strany matky a z rozhovoru uskutočneného s maloletou v prítomnosti matky, ktorej vplyv na maloletú je najvýraznejší a ktorej názory maloletá preberá a z nahrávky vytvorenej v rozpore so zákonom, navyše nízkej kvality, ktorá údajne dokazuje, že otec sa mal vyjadriť, že mu nevádi, ak z jeho dcéry vychovávajú psychiatrického pacienta. Správanie sa matky maloletej už dochádza do takých absurdností, že ani predmetné obvinenie z „psychického“ týrania maloletej a dožadovanie sa zákazu styku otca s maloletou zo strany matky nie je pre otca maloletej prekvapivé. V zásade od samotného počiatku, kedy otec maloletej podal návrh na vydanie predbežného opatrenia, matka slovne útočila na otca a uvádzala, že „zariadi, že maloletú nikdy nedostane“ a dosiaľ každý jeden krok, ktorý realizuje matka, je vedený v tomto duchu, ako si to zaumienila. Správanie matky je manipulatívne, sebecké a pomstychtivé a s jediným cieľom, a to zabezpečiť, aby maloletá vyrastala bez otca. Napriek všetkým snahám otca maloletej, využívaníu právnych, procesných či trestnoprávnych prostriedkov, ponúkaniu alternatívnych návrhov matke, otec maloletej sa nevie domôcť strávenia chvíľ so svojou jedinou dcérou ako milujúci otec. To, že navrhovateľ pozná potreby maloletej, jej záujmy, že je schopný jej poskytnúť starostlivosť, opateru a predovšetkým lásku preukazujú dni, ktoré mohol stráviť s maloletou, a to 2.5.2014, 6.9. - 7.9.2014 a 6.12. a 7.12.2014, z ktorých súdu predložil aj zvukové a obrazové záznamy, taktiež aj dva znalecké posudky. Spokojnosť a radosť maloletej z blízkosti otca, ktorú počas týchto dní maloletá prejavovala, by mohlo potvrdiť množstvo svedkov - predovšetkým otec navrhovateľa, či susedia, ktorý ten deň trávili s navrhovateľom v záhrade ich domu, na výpovedi ktorých otec trvá. Zdôrazňuje, že každý jeden deň, ktorý trávi maloletá bez otca, každé ďalšie odlúčenie rodiča a dieťaťa môže spôsobovať ochladnutie citov a vzájomných väzieb, nehovoriac o zjavnej snahe o manipuláciu zo strany matky, ktorá je o to nebezpečnejšia, čím je dieťa staršie. Otec má jednoznačne za to, že správanie matky došlo do takého štádia, že otec maloletej sa bojí nie len o zdravie, ale hlavne o psychický vývoj jeho maloletého dieťaťa, ktoré je v starostlivosti matky. Matka maloletej predvádza maloletú pred príslušníkov policajného zboru, aby ju následne mohla

predviesť k pedopsychiatričke a tvrdiť zhoršenie psychického stavu maloletej zo stretnutia s otcom, ktorá maloletú vypočúva pred matkou a navyše maloletej naordinuje psychofarmakum určené pre dospelé osoby. Na tomto mieste si otec kladie otázku, ako je možné, že maloletá má väčší strach zo svojho otca, ktorého naposledy videla pri znaleckom vyšetrení, ako z jej neznámych príslušníkov PZ v uniforme? Aj na základe podaní matky adresovaných Min. spravodlivosti SR dňa 16.5.2016 a JUDr. Marici Pirošíkovej dňa 17.8.2016 otec vyjadruje názor, že matka sa natoľko snaží vykresliť otca vo svojom okolí ako agresívneho a násilníckeho jedinca, že tejto svojej utkvalej predstave zrejme už aj sama uverila. Je neakceptovateľné, ak za stav, ktorý spôsobila matka, má niesť zodpovednosť otec a maloletá v podobe zákazu styku medzi nimi. Pokiaľ došlo k zmene pomerov vzhľadom na psychický stav dieťaťa popisovaný v matkou predloženej lekárskej správe, došlo k zmene pomerov na strane dieťaťa vo vzťahu k matke, v ktorej výlučnej starostlivosti je maloletá a na výchovu ktorej otec nemá momentálne žiaden vplyv, a nie vo vzťahu k otcovi. Preto uvedený psychický stav dieťaťa neodôvodňuje prijatie rozhodnutia o zákaze styku otca s maloletou, ale odôvodňuje prijatie takého rozhodnutia, ktorým súd zabráni psychickému týraniu a manipulácii maloletej zo strany jej matky, predvádzaniu dieťaťa pred psychológov, policajtov, ordinovanie návykových psychofarmák určených výlučne pre dospelých. Na zverení maloletej do jeho starostlivosti by otec netrval, pokiaľ matka by počas posledných rokov prejavila aspoň náznak ústretovosti a sebareflexie. Matka
2P/16/2015

-17-

maloletej, ako to preukazujú jej vyjadrenia, nemá schopnosť zdravo a rozumne posúdiť mieru závažnosti svojho konania. Uvedené vyplýva aj z toho, že paradoxne matka maloletej uvádza, že sudcovia, ktorí sa dosiaľ zaoberali vecou (sudcovia na OS Svidník, sudcovia na KS v Prešove, sudcovia Najvyššieho súdu SR, ktorí rozhodovali o námietke zaujatosti) a dve súdne znalkyne, ako aj prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove JUDr. Natália Čurillová, na rozdiel od matky a sudkyne JUDr. Márie Tvrđíkovej, ktorá rozhodovala vo veci a ako jediná bola vylúčená z rozhodovania pre možnú zaujatosť a matkiných známych psychológov a pedopsychiatrov, ktorí nie sú nijako postihnutí za podanie nepravdivých lekárskejších správ, nie sú schopní posúdiť a doslova prehliadajú najlepší záujem maloletej. Nebezpečenstvo manipulácie a dehonestácie otca v očiach maloletej je nie len vysoké, ale aj odôvodnené a v praxi preukázané. Zlomyseľnosť a nevraživosť voči otcovi prejavuje matka tým spôsobom, že v konečnom dôsledku najviac ubližuje maloletej. Matka očividne samu seba hodnotí ako odborníka, ktorý jediný vie posúdiť, čo je najlepšie pre maloletú a nekriticky a bez sebareflexie hodnotí nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré z toho dôvodu ani nemieni rešpektovať. Na základe toho je zrejmé, že ani v prípade, že by rozhodnutie vo veci samej oprávňovalo otca na podobne upravený styk, nemožno od matky rozumne očakávať rešpektovanie tohto rozhodnutia a maloletej nikdy nebude umožnené realizovať svoje právo na oboch rodičov. Otec je presvedčený, že záujem maloletej na zachovaní stability výchovného prostredia nemožno vidieť len v tom, že za každú cenu sa musí rešpektovať vytvorený faktický stav, najmä vtedy, ak tento faktický stav bol vyvolaný bezdôvodným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí zo strany matky.

10. Opatrovníčka maloletej vo svojom vyjadrení uviedla, že stretávanie sa rodiča s maloletým dieťaťom je jedným zo základných rodičovských práv s cieľom upevniť a harmonizovať vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi. Zákaz styku niektorého z rodičov s dieťaťom je závažným zásahom do jeho rodičovských práv, ku ktorému možno pristúpiť len v skutočne odôvodnených prípadoch. V prípade, ak by styk maloletého dieťaťa s rodičom negatívne vplýval na jeho vývoj a záujmy, alebo by tu existovala odôvodnená obava z toho negatívneho vplyvu, súd by po tomto zistení mohol obligatórne styk maloletého dieťaťa s rodičom obmedziť alebo ho aj zakázať. Matka vo svojom návrhu predložila lekársku správu od MUDr. Rosenbergerovej zo dňa 13.10.2016, v ktorej sa uvádza, že zdravotný stav maloletej Alexandry Márie je výrazne dekompenzovaný, zhoršený, dlhodobo u dieťaťa pretrvávajú stres a maloletá frustráciu nezvláda. Lekárka v závere lekárskej správy uvádza, že maloletá najviac potrebuje dlhodobo pokojnú atmosféru domova, nerušenú vynucovaním si vzťahu dieťa - otec, políciou alebo súdnym výkonom rozhodnutia, môže dôjsť k ďalšiemu zhoršeniu psychického stavu dieťaťa a k vážnemu ohrozeniu duševného zdravia dieťaťa s tým, že dieťaťu hrozí susp. zlomenie psychiky na niektorom bode jeho prežívania a správania, zneurotizovanie, čo predstavuje trvalé a nezvrátené následky. Lekárka nevylučuje ani hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení. Maloletá P. potrebuje pokoj, istotu a bezpečie domova, aby napredovala. Maloletá veľmi zle znáša napätú situáciu medzi rodičmi, preto zlyháva aj styk maloletej s otcom. Dieťa je citovo naviazané na matku a vyžaduje si jej neustálu prítomnosť. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje, aby pri otázke zákazu styku otca s maloletou dcérou súd

prihliadol na názor MUDr. Rosenbergerovej, ktorý je relevantný pre posúdenie vážnosti dôvodov pre obmedzenie, resp. pre zákaz styku otca s dcérou.

2P/16/2015

-18-

11. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a otca maloletej, opatrovníčky, zástupcu komisára pre deti, krajskej prokurátorky, výsluchom znalkyne PhDr. Marty Halašovej PhD., výsluchom znalca PhDr. Mariána Garbara, výsluchom svedkov MUDr. Nadeždy Volčkovej, PhDr. Dezidera Kořaja, MUDr. Terézie Rossenbergerovej, Valérie Kocurišinovej, Miroslava Kunderáta, Štefana Prokopčaka, Petra Micenka, Jána Murdzika a Mgr. Márie Burcákovej (čl.1098), výsluchom maloletej na pojednávaní dňa 31.8.2017 a oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 2P/32/2013, znaleckým posudkom PhDr. Dariny Hubovej č. 47/2014, znaleckým posudkom znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD. č. 51/2015, správou PhDr. Nataši Grajciarovej zo dňa 21.12.2015 (po výkone rozhodnutia zo dňa 5. a 6.9.2015), e-mailovou komunikáciou matky maloletej s otcom, správou zo psychologického vyšetrenia PhDr. Márie Sadivovej zo dňa 18.2.2016, správou MUDr. Jany Čobejovej zo dňa 14.3.2016, správami MUDr. Terézie Rossenbergerovej zo dňa 17.3.2016, 13.10.2016, písomnými vyjadreniami otca maloletej o realizácii styku otca s maloletou, zápisnicami o trestnom oznámení otca na matku maloletej, upovedomením otca maloletej vyšetrovateľom PZ OO PZ vo Svidníku zo dňa 27.4.2016 o začatí trestného stíhania, uznesením tunajšieho súdu č. k. 2P/16/2015-881 zo dňa 17.10.2016 o pribratí do konania na stranu maloletej Komisára pre deti, vstupom okresného prokurátora do konania zo dňa 7.11.2016, rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 3P/25/2015-334 zo dňa 19.9.2016 z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 3P/25/2015, opatrením krajského prokurátora zo dňa 8.2.2017, znaleckým posudkom PhDr. Mariána Garbára č. 3/2017 zo dňa 22.3.2017, odpoveďou základnej školy v Stropkove na žiadosť súdu zo dňa 18.9.2017, rozhodnutím základnej školy matky Alexie v Bratislave zo dňa 7.9.2017, správou MUDr. Jany Čobejovej zo dňa 4.9.2017, správou PhDr. Márie Sadivovej zo dňa 2.10.2017, správou opatrovníka zo dňa 9.10.2017 (čl. 2010), uznesením tunajšieho súdu č. k. 2P/16/2015-2020 zo dňa 11.10.2017 o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Bratislava 3, správou MUDr. Terézie Rossenbergerovej zo dňa 9.10.2017, uznesením Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3NcC/28/2017 zo dňa 30.11.2017, doručené tunajšiemu súdu dňa 22.1.2018, správou ÚPSVaR zo šetrenia pomerov v domácnosti matky maloletej zo dňa 28.2.2018, odpoveďou základnej školy matky Alexie Bratislava zo dňa 9.2.2018 - správou o maloletom dieťati, správou ošetrojúcej lekárky zo dňa 22.2.2018, odpoveďou ÚPSVaR Bratislava na dotaz súdu, ktoré organizácie na území mesta Bratislavy poskytujú službu asistovaného styku a za akých podmienok, upovedomením Okresnej prokuratúry Svidník zo dňa 29.3.2018 o podaní obžaloby na matku maloletej.

12. Otec maloletej vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že bol nútený podať návrh na zverenie maloletej do svojej osobnej starostlivosti, lebo každý mesiac sa v správaní matky dokazovalo to, že dieťa mu nikdy neodovzdá, nemá k tomu vôľu, ani do budúcnosti, čo dokázala posledným podaním o zákaze styku. Poukázal na to, že v konaní o rozvod navrhol zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky, v čom mu súd vyhovel, navrhol výživné 200 eur mesačne, čo mu súd vyhovel a do dnešného dňa nie je vyhovené jemu ani dieťaťu na spoločné stretávanie sa. Matka vyprodukovala množstvo psychologických správ, ktoré sa v minulosti niesli v náznakoch zlého správania dieťaťa voči otcovi a teraz sa to zvrhlo až na zákaz styku otca z jeho viny, kde už dva roky dieťa nevidel, nebol s ním v kontakte, nemohol mu dávať svoju lásku, svoju opateru. Dokázať dať dieťa už pomaly hospitalizovať na psychiatriu a nariadiť liečbu liekom neurol pre dospelých, je už ukážka hrubosti a úmyselného správania matky, ako by dokázala neodovzdať alebo spretrhať všetky nitky vzťahu s otcom. Nie je to žiadna novinka, matkine správanie bolo už také od samého začiatku, keď nesúhlasila

2P/16/2015

-19-

s predbežným opatrením víkendového styku s otcom vôbec, bez jej prítomnosti, alebo s jej prítomnosťou, súhlasila len jednu hodinu cez víkend, alebo každý druhý víkend, alebo rôzne obmeny, čo dokazovala zmenami predbežných opatrení opakovanými od celého začiatku až doteraz. To dokazuje, že nikdy nesledovala záujem dieťaťa, vždy dokazovala svoj záujem, on nemá čas sa s dieťaťom stretnúť, postíškať, odovzdať darčeky a pýtať sa na to, ako sa má, čo má nové a sa potom aj rozlúčiť. Návrh zakázať styk na základe nejakej vyprodukovanej zaplatenej správy MUDr. Rosenbergerovej, čo už

urobila v minulosti, tieto správy sa len kopírovali a posielali na súd, v niektorých prípadoch dieťa ani nebolo prítomné, bolo prítomné v škôlke, jednoznačne dokazujú úmysel matky. Jednoducho si stanovila cieľ na začiatku, čo mu aj povedala v máji 2014, keď dieťa bolo hospitalizované po mojom celodennom piatkovom stretnutí, kde mu matka povedala v nemocnici, že nikdy dieťa neuvidí. Takto po dvoch rokoch sa tieto jej prania aj splnili v jej návrhu o zákaze styku otca na dva roky a do budúcnosti až do osemnástky, je tam taká poznámka, keby sa zlé správal. Pripomenul súdu, že už dva roky má styk zakázaný, takže nevie, ako chce niekto dvojročný styk ešte raz zakázať. Poslednýkrát mal dieťa vo svojej starostlivosti 6. a 7.12.2014, matka mu dieťa odovzdala a vo večerných hodinách v tieto dva dni dieťa vrátil a bolo to bez prítomnosti matky. V mesiaci august 2014 dieťa bolo u ôsmich psychologoch v meste Stropkov, Svidník a Prešov. Dieťa je v zlom stave permanentne odvtedy, kedy si matka uzurpovala moc a sprivatizovala vlastné dieťa. Chráni ho pred súdmi, pred kolíznymi opatrovníkmi a hlavne pred otcom. Ako keby on bol zosobnením niečoho zlého, čo aj prezentuje takto dieťaťu a nemá žiaden záujem o dieťa, nechodí na mesačné stretnutia, nezaujímá sa, nezisťuje si, ako sa dieťa má, ale dôkazov je dosť v spise, že vyvinul enormnú snahu mať záujem o dieťa, chodí obrovské vzdialenosti, cesta ho stojí viac ako platí dieťaťu výživné, ale on sa rozhodol tak ako exmanželka, chce sa starať o prítomnosť a budúcnosť svojej dcéry. Nečakal, že to dôjde až do takýchto obrovských rozmerov a nečakal to, že si exmanželka vážne neuvedomí konečne, čo robí a čo svojim správaním dcére spôsobuje a nie je možné, aby toto všetko, čo si exmanželka predsavzala, hodila na neho. Zdravotný stav maloletej je jedine výsledkom trojročnej práce exmanželky a spol. Trvá na zverení maloletej do svojej starostlivosti, nakoľko nemá inú možnosť, inú možnosť mu exmanželka nedala a nie to jeho výmysel, aby chcel uspokojiť svoje potreby a pocity, jemu ide o záchranu dieťaťa z toho dôvodu, že obidvaja súdni znalci popísali nie len realitu a prítomnosť počas týchto súdnoznaleckých posudkov, ale predpovedali aj budúcnosť, čo bude matka robiť v budúcnosti, ako sa bude vyvíjať vzťah dieťaťa k jeho rodinnej báze, kde je už jasne popísané v znaleckých posudkoch, že dieťa má rozbitú rodinu, kde na prvé miesto už pokladá osoby, ktoré by tam nemali byť, po otcovi túži, ale vytláča ho na stranu, aj keď s ním chce veľmi byť, lebo v obidvoch znaleckých posudkoch, ktoré už boli staršieho dáta, ale sú stále aktuálne, sú udalosti, že 23.5.2014 u MUDr. Hubovej za asistencie psychológa išiel na prechádzku s vlastnou dcérou po vyzve a dovolení matky, kde psychologička vyzvala matku, aby mu dovolila ísť na dvojhodinovú prechádzku. Táto prechádzka je zdokumentovaná videami, fotografiami a popísaná v znaleckom posudku. Druhá takáto ukážka sily dieťaťa, že nikdy na otca nezabudne, bola v novembri 2015 u MUDr. Halašovej, kde maloletá od neho nechcela odísť a chcela s ním zostať, kde dieťa preukázalo, čo si myslí a čo chce. A neskutočná udalosť bola tá, keď sa zahnila na neho rukou, keď ju chcel odviešť k starým rodičom. Tam dokázal aj to, že rešpektuje matku, dcéru presvedčil, aby odišlo k starým rodičom. Dieťa má byť vychovávané obidvoma rodičmi a keď jeden z rodičov sa správa takto tri roky, ako sa správa exmanželka, že nie je schopná vnútorne pochopiť a ani navonok, že takúto potrebu u dieťaťa treba naplňovať a nie brániť mu v tom, tak potom je len jediná

2P/16/2015

-20-

možnosť, zveriť dieťa tomu rodičovi, ktorý to chápe a ktorý je pripravený sa správať k dobru dieťaťa a bude rešpektovať práva druhého rodiča a právo dieťaťa, že má mať lásku aj od druhého rodiča. V máji 2014 vstúpil do domu, matka si to nežiadala, tvrdila, že zmanipuloval dieťa, aby s ním išlo, takže to vypovedá o všetkom. To znamená, že matka týmto svojim vyjadrením priznala, že dieťa na stretnutie s otcom absolútne nepripravovala. Za toto správanie podala matka na neho trestné oznámenie, odvtedy do domu nechodí. Od apríla 2014 bolo každomesačne na neho podávané trestné oznámenie, že sa dostavil na styk s dieťaťom, je to na polícii, dostavoval sa na výsluchy.

13. Matka maloletej na pojednávaní uviedla, že nesúhlasí s tým, čo otec vypovedal. Samotný obsah toho, čo otec rozprával, je účelový voči nej, pretože otec vždy len tvrdí, že bráni styku, čo nie je pravda. Hlavne nemôže súhlasiť s tým, že otec dieťaťa tvrdí, že ako ona ubližuje dieťaťu, pretože ona dbá, aby dieťa malo zdravý psychický a fyzický vývin, veľmi jej na tom záleží, ale otec od podania návrhu nechodil na stretnutia za prítomnosti matky. Nikdy nebola za zákaz styku, ale otec si jednoducho nebudoval postupne vzťahovú väzbu, ako navrhovali a dieťa sa momentálne nachádza v ohrození života tým, že je neempatický, nespupracuje, nemotivuje dieťa, ani s ňou nekomunikuje, všetky mailové komunikácie, ktoré sa nachádzajú v spise, sú účelové, pretože vždy otec píše pred pojednávaním. Na pojednávaní dňa 2.6.2016 sa vyjadril, že koľkokrát telefonuje, nikdy netelefonuje, na narodeniny dňa 8.6.2016 maloletej zavolať s tým, že dieťa nechcelo rozprávať, dala som to cez reproduktor s tým, že som povzbudzovala dieťa, aby s otcom rozprávalo, aby došlo aspoň k telefonickému kontaktu. Otec zložil telefón a odvtedy

neteľfonoval. Má tiež nahrávku z júna 2016, kde je všetko zdokumentované, ako otec príde k nim pred rodičovský dom, ona sa snai povzbudzovať dieťa, otec má naučené frázy od advokátov, ako má postupovať, vždy všetko je zahrnuté v trestných oznameniach a krivo ju obviňuje, o nie je pravda. o sa týka trestných oznámení, má podozrenie, že otec zneuiva právny systém, vždy potrebuje všetko zadokumentovať, policajtov volá otec dieťaťa, stále im hovorí, že odmieta vydať dieťa a zadriava dieťa vo vnútri. Tvrdila, že otec prišiel do kontaktu s dieťaťom v júni, juli, auguste, septembri 2016, v októbri 2016 neprišiel a v novembri malo dieťa OR. Otec dcéru videl len na 10 metrov, mala na mysli toto stretnutie. Otcovi dieťaťa ide hlavne o to, aby podal trestné oznámenie na matku dieťaťa. Myslí si, že už je okolo 40 trestných oznámení. Jej nezostáva len sa venovať ďalej dcére, pokiaľ chce s ňou rozprávať o otcovi, dcéra sa s ňou nechce už o otcovi rozprávať. Otec dieťaťa na prvé miesto dáva svoje práva a tu by mal rešpektovať hlavne práva dieťaťa. Od septembra 2015 ich dcéra k bráničke nepôjde, lebo sa veľmi bojí, vyjadrila sa aj pred Komisarom pre deti, že sa bojí auta. Vyjde na dvierka s tým, že otec vytiahne telefóny, nahráva všetko a dcéra keď mu povie, že s ním nechce ísť, tak otec namiesto toho, aby s ňou rozprával, tak toı na moju osobu, že dieťa je nepripravené, on má súdne rozhodnutie a že ja ho nerepektujem. Saška vie, že má otca, ale dieťa reaguje spontánne na to, čo cıti a má veľmi negatívne spomienky na svojho otca a starých rodičov, o popisuje aj MUDr. Sadivová a MUDr. Rosenbergerová. Ich dieťa prichádza do kontaktu od dva a pol roka s prıslunikmi polície, ktoré volá otec dieťaťa, každý rok žiada výkon rozhodnutia, čiže odobratie dieťaťa násilím s tým, že je tu už tretí alebotvrty navrh do osobnej starostlivosti. Ona mu nikdy nebránila ani brániť do budúcnosti nebude, ale otec si musí uvedomiť to, že prvoradé by malo byť dieťa a nie pozeráť na svoje záujmy, ale snaıť sa spolupracovať a komunikaovať s matkou a dieťaťom. Zo strany otca je nespočetné množstvo žalôb, trestných oznámení, sťažnosti na ľudí, ktorí prídu s ňou do kontaktu. Znalecké posudky MUDr. Halašovej a MUDr. Hubovej majú všetky inštitúcie, nakoľko otec

2P/16/2015

-21-

dieťaťa ich predkladá všade tam, kde sa sťažuje a podkrtava tam jej charakterové vlastnosti a taktiež znalecké posudky podsúva aj starý otec maloletej. Otec si vlastnou vinou nevybudoval postupnú vzťahovú väzbu otca s dcérou. Ich dieťa si nezasluı, v akej momentálnej situácii sa nachádza, pretože ona za nič nemôže a myslí si, že každé dieťa si zasluıstastne detstvo, čo sa nedá povedať v tomto prípade. Otec robí všetko nemožné, aby mohol zmariť akékoľvek stretnutie. Je vidieť, že na všetko sa odvoláva a s niım nie je spokojný. Klinickú psychologikku MUDr. Sadivovu začala navtevovať od roku 2014, keď boli stretnutia bez prítomnosti matky a táto ich odporučila k pedopsychiatrike MUDr. Rosenbergerovej. Ich dcéra vo veku piatich rokov vie povedať, o v máji 2014 preila v Habure a musela sa smiať na fotkách, lebo keď sa nesmiala, tak sa išli fotiť ešte raz, lebo bola zlá fotka a v septembri 2014 o s ňou robili v bazéne, pretože ju nechceli pustiť k mamke. MUDr. Hubová v znaleckom posudku pısala, že nie je vhodné pre dieťa, aby prespavalo u otca, on aj napriek tomu ju zadriaval celú noc až do rána. Vtedy sa vážne narušila jej detská psychika, o zapríčinil otec so svojimi rodičmi. Otec dieťaťa nikdy neprejavoval úprimne lásku tak, ako tvrdí, zavádza súd, sú to všetky klamlivé tvrdenia, pretože keby mal rád svoju dcéru, tak by robil všetko to, aby k stretnutiam dochádzalo.

14. Opatrovníčka pri výsluchu uviedla, že konflikt medzi rodičmi sa medzi nimi asi samostatne nevyrieı. V kadom konaní navrhovali, aby bolo uložené výchovné opatrenie, aby začal s rodinou pracovať psycholog, kde bude chodiť aj maloleté dieťa, kde sa budú sucasne všetci traja stretávať, to je aj maloleté dieťa. Okresný súd vo Svidníku uložil toto výchovné opatrenie a mali sme záujem, aby sa to začalo konečne rieıť, aby to riešil psycholog, ale nie je to možné, nakoľko otec sa odvolal voı tomu, čiže nie je to možné realizovať. Nimi výchovný program nemali uložený, raz sa pokúsili ako úrad predvolať rodičov za prítomnosti psychológa, bolo to niekedy po výkone rozhodnutia, kde písomne predvolali aj otca aj matku, mali sa dostaviť, otec neprišiel, dieťa neprišlo, prıla iba matka. Otec potom podal na úrad sťažností. Akceptujú, že otec je v zahraniı, preto ho predvolavali na jeden deň tesne pred stykom s dieťaťom. Aj otec na pojednávaní prezentoval, že si nepraje, aby ho predvolavali, že on nebude chodiť ku psychologom, keď je v Rakúsku.

15. Svedok PhDr. Dezider Koľaj pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že pracoval na Úrade práce, socialnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník ako psycholog. Spis maloletej Alexandry im bol presunutý z iného úradu. Má 41 rokov praxe a videl veľa prípadov rozvadzajucich sa silno zapasiacich rodičov. Tento prípad bol zvlatny tým, že spis, hoci ešte neboli rozvedení, bol veľmi hrubý už vtedy. Bolo tam možno desať trestných oznámení otca na matku, na materskuskolu, na všetkých lekárov,

na starostu obce a súdnej žaloby sa potom dočkali aj oni. Pri vyšetrení maloletej zistil, že dieťa má primárnu vzťahovú väzbu na matku, že vzťahy sú veľmi zlé, že rodičia ľudsky nekomunikujú, ale len papierovo, oznámeniami, žalobami, sprostredkovane. Už vtedy vedel, že takáto cesta nevedie k dieťaťu. Hneď v prvej správe napísal, že by bolo vhodné, aby absolvovali program, ktorý vtedy robil a volalo sa to Výchova detí po rozvoде, kde chodí otec, matka a dieťa, v svojej prítomnosti učí otca komunikovať s dieťaťom tak, aby matka nemohla do toho zasahovať a aby bola spokojná, že keď dieťa otcovi dá, bude spokojná, lebo tak na vlastné oči vidí, že otec sa s dieťaťom hrá. Tento program bol veľmi úspešný, tým, že otupil ostrie obidvoch strán tohto konfliktu, aby nešli do Strasburgu, ale aby sa zamerali na systém matka, ocko a dieťa. Otec od začiatku po rozvoде dostal advokátsku kanceláriu, ktorá namiesto toho, aby mu radili, ako má

2P/16/2015

-22-

komunikovať s matkou po rozvoде, tak začal s ňou bojovať. V stave rozvoču mu niekto nesprávne povedal, neboj sa, mi ti malú vybojujeme. Hneď v tej prvej správe napísal, že dieťa sa nedá ani vybojovať, ani vyhroziť, ani vyprosiť, dá sa iba získať láskou a dieťa nemôže uspokojovať citové potreby svojich rodičov, oni majú uspokojovať jeho citové potreby.

16. Svedkyňa Mgr. Mária Burcáková pracuje ako riaditeľka materskej škôlky, ktorú maloletá navštevovala. Pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že maloletá, keď ráno príde, je upravená, učesaná, je veľmi citovo naviazaná na matku. V jeden deň nastal problém v materskej škôlke, keď Saška poobede zaspala a pomôčila sa. Dvakrát sa stalo, že Saška mala aj únik stolice. Ďalej uviedla, že ak kreslia nejaké kresby, stalo sa, že mali tému naša rodina, naša mama, náš otec a deti mali nakresliť svojich rodičov, tak mala tendenciu držať ceruzku kľúčovito v rukách a nakreslila len mamu a seba a bolo vidieť, že je nervózna, otca nechcela kresliť a keď sa jej pýtala, prečo ho nenakreslila, tak povedala, že ho nebude kresliť a nechce sa s ním ani stretávať, že otec ju zavrel do bazéna a nemá ho rada. Tiež bola svedkom, keď sa deti hrali, že postavme si domček z garážou a malá Saška pri mala pri sebe chlapčeka, ktorému povedala: „drž dvere, lebo príde ocko a ma ukradne.“ Pri osobnom stretnutí s otcom sa jej otec pýtal, či malá sa pomôčuje, či sa hádže o zem, či kričí, či má veľa kamarátov v triede, zarazilo ju, že otec jej dával takéto otázky. Nepočula, aby sa matka o otcovi vyjadrovala nejako hanlivo. V osobnom spise maloletej má založený papier, že otec má právo vybrať Sašku v určené dni a matke je pridelená súdom starostlivosť o dieťa.

17. Z výsluchu svedkyne MUDr. Nadeždy Vočkovej súd zistil, že niekedy v roku 2014 za ňou prišiel otec s maloletou na potvrdenie vyšetrenia zdravotného stavu, t. j., že je dieťa zdravé. Dieťa bolo v prítomnosti otca aj starých rodičov. Dieťa bolo hravé, veselé, najprv sa snažila s ním zblížiť, hrali sa, maľovali, rozprávali sa. Následne pristúpila k vyšetreniu, kde žiadne akútne zdravotné ťažkosti na dieťati nenašla. Dieťa si maľovalo, zobralo si farbičky, pero, na bežné otázky, keď sa pýtala dieťaťa, aké farby pozná, bolo uvoľnené, usmiate, odpovedalo, ako sa volá, aké má priezvisko, kde býva, že aj v E.j u deda M. a následne bolo vyprevedené, kde jej z autá kývalo, to všetko trvalo trištvrte alebo hodinu. Na dieťati nevidela žiadne zdravotné ťažkosti. To sa opakovalo ešte raz, znovu prišli za ňou s dieťaťom a taktiež na dieťati nevidela žiadne zdravotné ťažkosti. Bolo to o pár mesiacov, alebo možno o pol roka potom. Ďalej už o dieťati nič nevie.

18. Svedok Štefan Prokopčák pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že je sused otca a starých rodičov maloletej v Habure a taktiež pozná aj matku maloletej, nakoľko chodila do Habury, stretávali sa a boli aj na ich svadbe. Vie od otca maloletej, že mal dostávať dcéru prvý týždeň v mesiaci a tiež aj to, že keď prišiel po dcéru, nebolo mu umožnené stretnúť sa s ňou a vrátil sa naspäť sám. Potvrdil, že po narodení maloletej Alexandry chodili všetci traja do Habury. Odsťahovali sa do Rakúska, pani Burcinová sa vrátila naspäť, nezhodli sa, pán Burcin ostal v Rakúsku. Saška sa hrala s ich vnúčatami. Keď sa stretávali u Burcinových, hrali sa spolu, kúpali v bazéne, skákali na trampolíne. Maloletá sa mu javila ako živé, šťastné a veselé dieťa. Pri popise udalosti, ktoré sa odohrali dňa 5.9.2014, keď si matka prišla pre maloletú, uviedol, že bol vonku vo svojom dvore. Videl, že prišla pani Burcinová so svojím otcom autom, zastavili pred domom Burcinových a začala chodiť popred plot. V tom čase prišiel pán Burcin a sa rozprávali na bránke a z ničoho nič začala pani Burcinová kričať, kopla do bránky, zlomila spodnú dosku, bránka sa otvorila. Pán Burcin prišiel k matke pani Burcinovej, chytil ju za rameno a vyviedol ju za bránku a povedal, že Sašku dovezie zajtra,

lebo ju mal mať do nedele. S kríkom išla cez cestu do autá s tým, že kričala, ja ti ešte ukážem, ja ti ešte ukážem a odišli preč. Večer o 22.30 hod. na štekot psa otvoril okno, vonku bola policajná hliadka, prišli dvaja príslušníci polície, svietili po oknách susedom, mali hlásené, že majú ísť skontrolovať maloletú do S. lebo je u otca. On im povedal, aby nesvietili po oknách, že A. majú vnučku a že spia. V nedeľu o 10.00 hod. prišla zase hliadka a keď sa opýtal, koho hľadajú, povedali mu, že hľadajú maloletú P. lebo mali zase telefonované a prišli na zákrok. On im povedal, že nie sú doma, že išli na huby a že malú otec vráti matke. Asi týždeň predtým boli všetci v S. tretli sa, normálne sa privítali, boli vysmiatí, normálne vzťahy. Z výsluchu svedka Miroslava Kundráta súd zistil, že svedok tiež býva v obci S. v rodinnom dome so svojou manželkou, sú susedia B.ými, čiže otca maloletej a starých rodičov, ktorí bývajú spolu a dobre ich pozná. Taktiež pozná aj matku maloletej, on má tiež tri deti a maloletá B. a chodila ku nim hrať a ich deti chodili k A.. Svedkyňa Valika K. výsluchu uviedla, že otec maloletej je jej synovec. Po narodení maloletej jej rodičia chodili k nim na návštevu do H.akoľko tam býva aj prababka maloletej, čiže ich navštevovali. Všetko bolo v poriadku. Manželia medzi sebou dobre vychádzali, dokedy nedošlo k rozvodu. Aj vtedy, keď matka opustila spoločnú domácnosť v Rakúsku, odišla od otca, tak navštevovala starých rodičov v Habure a chodila aj k nim s maloletou a to bez manžela. Potom, keď synovec podal návrh na rozvod, už prestali chodiť. V decembri 2014, keď matka dala maloletú otcovi, tak bol s ňou u nich. Keď jej otec povedal, že už musí ísť za mamkou, že sa musí poobliekať, tak zosmutnela, začala rýchlo jesť, povedala, že ona ešte nejedla, nemôže ísť a potom ako otec jej povedal, že počúvaj Saška, musíme, že nech sa nebojí, že on za ňou príde, ona vtedy povedala, že nie, lebo mamka ma za tebou viacej nepustí. Odvtedy maloletú nevidela. Na otázku, či bola niekedy prítomná pri tom, keď otec maloletú preberal v E., uviedla, že raz bola. Vtedy vyšla matka na okno a povedala, že B. nie, lebo malá je chorá a ťa nechce. A ona videla, že potom im maloletá kývala z okna a aj z vonkajších dverí.

19. Zo zápisníc o trestnom oznámení otca na matku maloletej súd zistil, že otec v prípade nezrealizovaného styku podával na matku v priebehu rokov 2015-2018 minimálne 23 trestných oznámení, na základe ktorých dňom 29.3.2018 prokurátor Okresnej prokuratúry Svidník podal na matku maloletej obžalobu pre pokračujúci prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona.

20. Príslušníci OO PZ v Stropkove Ján Murdzík a Peter Micenko ako svedkovia pri výsluchu na pojednávaní uviedli, že boli preverovať oznámenia pána A.a, nakoľko pán A. viackrát volal na 158, že má rozhodnutie o tom, že má mať v ten deň dieťa a že mu ho bývalá manželka nedala. Pán A.m pred svojím vozidlom ukázal papier, že má mať styk s dieťaťom, oni mu povedali, že má ísť podať na oddelenie trestné oznámenie, nakoľko štandardne sa trestné oznámenia neprijímajú na tváre miesta. Potom cez otca matky maloletej zavolali matku, s ktorou sa rozprávali na dvore. S maloletou dcérou do kontaktu neprišli, s ňou sa nerozprávali. Dňa 3.9.2016 videli maloletú, babka ju vytiahla vonku.

21. Podľa znaleckého posudku PhDr. Dariny Hubovej, znalkyne z odboru psychológia, odvetvia: klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých zo dňa 16.7.2014 vo veci vedenej na Okresnom súde Svidník sp. zn. 2P/32/2013 psychologickým vyšetrením matky bolo zistené, že matka je osobnosť emočne reaktivná, rýchlo sa rozruší a urazí, s naivnou vierou v šťastie, záľubou v dramatinizácii, ľahko ovplyvniteľná. Snaha

o dominantné presadzovanie sa pôsobiť a ovplyvňovať okolie a tak dosahovať svoje ciele. Aktuálne vnútorne nekľudná v dôsledku emočnej disharmónie, zdrojom stresu je citová nesaturovanosť, čo vedie k zvýšenej precitlivenosti, netrpezlivosti. Negatívne nastavená, výrazne opozičná, neústupná. Poznanie a vzhľad do problémov manželstva je povrchný, ich riešenie je nezrelé, egocentrické, vystupňovaná je predstavivosť až fabulácia, tendencia dramatinizovať, vymýšľať si, úzkosť, pocit ohrozenia od vonkajšieho sveta. Vo vzťahu k maloletej je matersky nadmerne ochraňujúca, jej rodičovské správanie je sytené nezrelou emocionalitou, citovo síce dieťa saturuje, ale zároveň silne, majetnícky k sebe viaže, manipuluje ním, nekontroluje sa emocionálne pred dieťaťom vo vzťahu k otcovi. Jej verbálne vyjadrenia čo sa týka osobného záujmu a ústretovosti pri výchove dieťaťa v pozitívnom vzťahu k otcovi sú pretvárkou, prostredníctvom dieťaťa rieši svoj vzťah k manželovi a jej správanie v tomto smere je nevyspytateľné.

Aktuálne prejavuje sa u nej sklon brániť dieťaťu v kontakte s otcom. Jej správanie je v rozpore s jej verbálnymi vyjadreniami, ak sa jej nepodarí zachrániť manželstvo, sleduje cieľ vytesniť otca postupne zo života dieťaťa, začína ho otvorene obviňovať zo sexuálne úchylného správania. Znalčka v znaleckom posudku poukázala na to, že počas znaleckého vyšetrenia sa dieťa nepýtalo na WC, kreslilo si a defekovalo do plienky, otec sa ponúkol, že dieťa prebalí a matka ho okamžite verbálne atakovala, že je sexuálne zvrátený, že sa kúpal s dieťaťom, že iba chce dcéru stále prebaľovať, či jej chce pozerať ženské genitálie. Podľa záverov tohto znaleckého posudku majú obaja rodičia pozitívny citový vzťah k ich maloletej dcére. Maloletá sa prejavuje citovo pozitívne k obojmu rodičom, citovo preferuje a je citovo viac naviazaná na matku, ktorá jej poskytuje každodennú osobnú starostlivosť. Je v záujme maloletej, aby bola v čo najčastejšom kontakte s otcom. Dieťa pozná aj starých rodičov na strane otca, problém je citová naviazanosť na matku, pri prebudení v noci by mohla trpieť úzkosťou, ak by zistila jej neprítomnosť. Správanie matky je v rozpore so záujmom dieťaťa, čo sa môže prejaviť v budúcnosti u maloletej v smere oneskoreného citového a osobnostného vývinu pri absencii otca pri jej výchove. Matke nemožno tolerovať, že neumožňuje otcovi žiaden kontakt s dieťaťom. Kým sa neupraví pomery medzi rodičmi, je pravdepodobnosť, že matka aj naďalej bude prejavovať nezáujem o styky otca s dieťaťom, bude účelovo využívať lekárske vyšetrenia, psychologické vyšetrenia, nebude komunikovať s otcom. Obaja rodičia sú rovnako citovo a osobnostne spôsobilí zabezpečovať výchovu maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa otca pozná, neodmieta ho, ale obdobia dlhšieho nekontaktovania s otcom ho citovo od otca vzdávajú, takže spočiatku sa môže k nemu správať rozpačito, dokonca ho odmietať, potrebuje čas, aby si vybavilo a obnovilo spomienky na pozitívne zážitky s otcom a šlo s ním na styk bez ďalších problémov. Potrebná je v tomto pomoc matky, ktorá má dieťa pozitívne vychovávať vo vzťahu k otcovi, rozprávať sa s dieťaťom o ňom, prezerať fotografie, motivovať pozitívne dieťa k stretnutiu s otcom, keď príde zo zahraničia.

22. V znaleckom posudku PhDr. Marty Halašovej, PhD., znalkyne z odboru psychológia, č. 51/2015 znalčka z pozorovania uvádza, že maloletá prišla s matkou (maloletá). Po oznámení, že otec je už tu, prichádza k dverám miestnosti, pozerá na otca cez škáru, nevstúpi dnu. Po chvíli vchádza k otcovi, privíta sa s ním, túli sa k nemu, dá sa pobožkať, rozpráva sa s ním, smeje sa. Odchádza s matkou, rýchlo sa vracia k otcovi, nechce od neho odísť, volá otca, aby sa s ňou hral („podme sa šaliť, štekliť, skákať“)... Po skončení svojho vyšetrenia maloletá odmieta odísť so starými rodičmi z matkinej strany, chce ostať s otcom. Zo znaleckého posudku je ďalej zrejmé, že rodičovské postoje matky sú v porovnaní s otcom diferencovanejšie a výraznejšie. Významne dominuje prejavovanie nadmernej

2P/16/2015

-25-

starostlivosti o dieťa až k zasahovaniu do života dieťaťa, tendencia k podnecovaniu slovných prejavov u dieťaťa a ku kamarátskemu a solidarite s dieťaťom. Maloletá pri kresbe rodiny nakreslila matku, babku, dedku a samú seba. Otca do svojej predstavy rodiny nezahrnula. Má dobrý vzťah k obojmu rodičom, identifikuje sa s postavou matky. Na deklaratívnej úrovni otca odmieta, na projektívnej úrovni zistená absencia otca v rodinnom koncepte. Otec jej však zjavne chýba, vyhľadáva jeho prítomnosť a nechce od neho odísť, prizýva ho k hre. V závere posudku znalčka uviedla, že obaja rodičia sú naladení antagonisticky, pričom dlhotrvajúci spor o stretávanie sa otca s maloletou je sprevádzaný ďalšími podaniami a trestnými oznámeniami z oboch strán, keď vzájomné animozity zasiahli príbuzenstvo a širšie sociálne a pracovné okolie. Maloleté dieťa je v situácii, keď sú obaja rodičia pohltení dokazovaním svojej pravdy, je dezorientované, jeho psychika je destabilizovaná. Psychologickým vyšetrením bolo zistené, že u maloletej ide o osobnosť dieťaťa vo vývine, vývin je nerovnomerný. Intelektová a rečová zložka zodpovedá veku, sociálna, emocionálna a grafomotorická zložka zaostáva. Dieťa má zjavne dobrý vzťah k obojmu rodičom, identifikuje sa s osobou matky. Dieťa na separáciu od otca reaguje rezonantne. Obaja rodičia disponujú vhodným osobnostným potenciálom pre výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa, ale u oboch sú prítomné aj výchovné riziká spôsobené vyhrotením konfliktov v súvislosti so súdnym konaním (na strane matky je to tendencia k presadzovaniu sa až k agresivite, prísnosťou až hostilitou, sebadramatizáciou, v súvislosti so súdnym konaním prítomná psychosomatická vzrušenosť, podráždenosť, vypätosť, labilita, napätosť, prestimulovanosť; na strane otca menšia citlivosť na súhlas či nesúhlas iných, sklon k direktivite a formalizmu, psychosomatická napätosť, ťažká znášanie kritiky a tendencia prijímať kritiku ako záporný postoj). Matka neuviedla žiaden relevantný dôvod, ktorý by vysvetľoval odmietanie kontaktu maloletej dcéry s otcom bez jej prítomnosti. Správanie sa dieťaťa (ako je opísané v zápisnici o výkone rozhodnutia v dňoch 5. a 6.9.2015) svedčí o ovplyvňovaní dieťaťa matkou (obviňuje otca pred dieťaťom, robí mu výčitky), miestami sa pýta dieťaťa, či ide s otcom, dieťa nepresvedča a ani k otcovi neposiela. Jej príznaky separácie od dieťaťa (kladenie dieťaťa na

zem) spolu s jej negatívnymi vyjadreniami smerom k otcovi spôsobujú „dvojitú väzbu“ (protikladné signály), čo vedie k destabilizácii psychického stavu dieťaťa (plač, krik) a k dezorganizácii jeho správania (útek, schovávanie, kľčovitité držanie sa matky). Matka oznamuje súdu, kedy otec zanedbal kontakt s dcérou s tým, že mu v tom nebráni žiadna prekážka, avšak keď otec tento záujem má, matka mu samostatné stretnutie s dieťaťom komplikuje, sťažuje až znemožňuje. Chce otcovi maloletej zjavne diktovať, kedy, ako a kde môže s maloletou byť, podmieňuje to svojou prítomnosťou, čo je vzhľadom na ich negatívne nastavenie evidentne kontraproduktívne. Na maloleťu môžu matkine verbálne vyjadrenia a neverbálne prejavy pôsobiť manipulatívne. Zo spisu vyplýva, že matka maloletej v prítomnosti maloletej otca karhá, robí mu výčitky, obviňuje ho zo zhoršenia zdravotného stavu, pričom túto atmosféru dieťa vníma. Znalčka považuje za nemožné, aby vo výchovnom prostredí matky prevládala klíma úprimne podporujúca kontakt dcéry s otcom. Matka takto sčasti nevedome a rozhodne v dobrom úmysle vedie dieťa proti otcovi, spôsobuje zmätok v citoch dieťaťa, deformuje identitu maloletej (osobnú, rodinnú). V odpovediach na položené otázky znalčka uviedla, že psychický stav maloletej je v súčasnosti destabilizovaný, na deklaratívnej úrovni (slovné vyhlásenie) preberá postoje a názory zo svojho výchovného prostredia od blízkych osôb, s ktorými trávi najviac času, hlavne od matky. Maloletá vyrastá vo výchovnom prostredí matky, je teda zjavné, že matkin vplyv je najsilnejší. Matka vyjadruje otvorene svoje výhrady/kritiku voči otcovi, tieto tendencie maloletá preberá a pri ich posilnení tieto tendencie prejavuje (kopíruje). Na projektovej úrovni

2P/16/2015

-26-

otec v rodinnom koncepte dieťaťa chýba, je nahradený starým otcom z matkinej strany, čo je pochopiteľné. Na úrovni správania/prejavov je jej vzťah k otcovi výrazne pozitívny. Aj otec má k maloletej výrazne pozitívny vzťah. Psychologickým vyšetrením neboli zistené u maloletej vplyvy stretnutí bez prítomnosti matky v cudzom prostredí a za prítomnosti cudzích osôb. Otec maloletej a jeho rodičia nie sú pre maloleťu cudzí ľudia. Svojho otca dobre pozná a vyhľadáva jeho prítomnosť a na jeho rodičov si spomína bez výraznejších emočných prejavov (bez negatívnych prejavov v správaní). Na otázku aký vplyv na psychiku dieťaťa by mal súdny výkon rozhodnutia v súčinnosti s políciou znalčka odpovedala, že takéto ako aj iné situácie líšiace sa od bežných situácií by na psychiku dieťaťa vplývali v súlade s jeho pripravením/vyladením na túto udalosť v jeho domácom prostredí svojimi najbližšími dospelými osobami. Vplyv na psychiku maloleteho dieťaťa obyčajne nemá samotná realita (napr. asistancia polície), ale reakcie blízkych osôb. Prítomnosť polície konfliktnú situáciu medzi rodičmi len rámcuje. Maloletá počas psychologického vyšetrenia nevyjadrila žiadnu reflexiu na asistenciu polície. Matka maloletej nijako neskrýva svoj kritický postoj voči otcovi, hoci deklaruje ochotu spolupracovať pri vytváraní vzťahu otec - dieťa. Tento kritický, vyčítaný postoj spolu s neistotou a nedôverou v otca sa u dieťaťa manifestuje v náročných vypätých situáciách, kedy matka vnútorne nesúhlasí s tým, že otec je vzhľadom na zdravý vývin maloletej rovnako zodpovedná rodičovská osoba. Dieťa vtedy môže reagovať dezorganizáciou správania, úzkosťou, vyhýbaním, útekom. Psychologickým vyšetrením nebola zistená u maloletej prítomnosť negatívnych osobných spomienok na otca a na prostredie jeho rodičov. Nebolo zistené, že by matka programovo a cielene manipulovala maloleté dieťa proti otcovi a jeho príbuzenstvu. Z psychologického hľadiska zdravým rodinným prostredím pre dieťa je také prostredie, v ktorom existuje rovnováha medzi materským a otcovským princípom, kde má dieťa dovolené užívať si lásku a ochranu zo strany oboch rodičov bez toho, aby jeden rodič striktno určoval/limitoval kompetencie druhého rodiča. Pre matku, ktorá vychovávala maloleťu prevažne sama, je náročné prežívať takéto usporiadanie vplyvov a vzťahov. Svoju úlohu vo výchove maloletej nadhodnocuje až glorifikuje. Nevyvážený pohľad na kvalitu/vhodnosť druhého rodiča, v tomto prípade otca maloletej, komplikuje zdravý vývin maloleteho dieťaťa. Otec maloletej je spôsobilý zabezpečiť maloletej osobne aj s pomocou a podporou svojich rodičov (hlavne svojej matky) vhodné a zdravé výchovné prostredie, poskytnúť jej starostlivosť a opateru, pociť bezpečia, rodičovskú lásku a materiálne zabezpečenie.

23. Na pojednávaní dňa 2.6.2016 znalčka PhDr. Marta Halašová, PhD., vo svojej výpovedi okrem záverov uvedených v predošlom odseku uviedla, že stretávanie sa otca s maloletou v prítomnosti matky, keď medzi rodičmi panujú antagonizmy, je kontraproduktívne, t.j. nespĺňa svoj účel. Taktiež uviedla, že aj názory malých detí sú vždy odrazom komplexu vplyvov okolitého prostredia. Môže to byť silné naviazanie na matku, ktoré tam evidentne je, ale môže to byť aj podvedome kopírovaná úzkosť matky, ktoré neprežíva pozitívne kontakt otca s dieťaťom bez svojej prítomnosti, minimálne, dieťa môže s matkou takto lojalizovať a podvedome sa prispôsobovať jej názorom a pocitom.

24. Z lekárskeho správy MUDr. Terézie Rosenbergerovej, pedopsychiatricky súd zistil, že maloleté dieťa bolo opakovane vyšetrené na ambulancii, kde bolo odoslané klinickým psychológom so závažnou reakciou na stres. Pedopsychiatricka v správach uvádza, že dieťa je opakovane vyšetrené na ambulancii v prítomnosti matky, prítomné je značné narušenie kognitívnych funkcií, sociálne správanie je nezrelé, zodpovedá nižšiemu veku. Dieťa značne

2P/16/2015

-27-

dráždivé, drží sa matky, nevie zvládnuť situáciu odlúčenia od kohokoľvek z blízkych, pri nevyhovení jej požiadavkám je predráždené, s tendenciou k plaču, dieťa je pod tlakom, jeho vývin narušený. Odmietá komunikáciu o otcovi, nechce odpovedať, snaží sa spočiatku otázky na rodinu a otca ignorovať, pri jej tlaku je dieťa agresívne, urýchlene berie predmety zo stola, rozhadzuje, je vidieť silnú obranu. Správanie sa dieťaťa je v rozpore s jeho intelektovými schopnosťami. Pedopsychiatricka ďalej uvádza, že bezprostredným dôvodom zhoršenia stavu dieťaťa je uskutočňovaný styk s otcom, hlavne ten, kedy matka pri tom nie je prítomná. U dieťaťa sa okrem nočného pomočovania rozvinula separačná úzkosť, dieťa sa neodlúči od matky, je neustále s ňou, spí s ňou aj v noci, tlačí sa na mamu, v noci plače zo sna, kričí. Znovu sa začala pomočovať, matka jej dáva plienky. Pedopsychiatricka odporúča riešiť styk dieťaťa s otcom za prítomnosti matky, kontakt dieťaťa by mal byť realizovaný v domácom prostredí dieťaťa, postupne, krátkymi návštevami za prítomnosti matky. Dieťa musí meniť svoje negatívne nastavenie voči otcovi, nie však násilnou formou. Je nutné rešpektovať zdravotný stav dieťaťa. Aj napriek tomu, že dieťa už bolo mnohokrát vyšetrené, viac menej sa všetci vyšetrojúci zhodujú na tom, že vek dieťaťa je nízky, fixácia na matku prisilná, nálezy otec neakceptuje, tlačí na dieťa, matke sa údajne podľa slov matky vyhráza, ponizuje ju. Záujmom dieťaťa je určite mať pekný vzťah so svojim otcom, spôsob stretávania a rešpektovanie práv dieťaťa, nielen práv otca, je však nevyhnutné aktuálny tlak a spôsoby správania sa zmeniť, dieťa nemôže byť obeťou nepodareného vzťahu rodičov, ani nástrojom pomsty. Aktuálne je stav dieťaťa dekompenzovaný, je nutné rešpektovať lekársky nález. Správu vydáva na žiadosť matky pre potreby súdneho konania. Vzhľadom na stav je nutné vyčakať so stretávaním sa, je vhodné riešiť styk tak iba sporadicky, za prítomnosti matky, dieťa, ktoré doteraz s otcom nežilo, otec podľa objektívnym anamnestických údajov dlhú dobu za dieťaťom neprišiel, nejavil oň záujem, nemôže očakávať vytvorenie pevného a hlbokého vzťahu. Nútené stretávanie sa môže spôsobiť ešte vážnejšie zhoršenie stavu dieťaťa a traumy na dlhé obdobie, láska nie je na povel, nedá sa vynútiť nijakým papierovým rozhodnutím, trpezlivosť a postupné pestovanie vzťahu môžu byť schodnejšou cestou. Vyšetrenie prebieha formou rozhovoru. Na otázku, kde bola, popisuje, kde všade bola s mamou, hovorí o kamarátkach, svojej rodine, na otázku, či bola aj s ockom, dieťa spontánne udáva, že s ockom nechcem byť, ocko na nás kričal, ja ho nemám rada. Na otázku, prečo ocko kričí, prečo sa hnevá, dieťa udáva, keď mamka prišla ku mne do Habury, otec ju vyhodil cez bránku, neviem prečo, asi chcel, aby som bola iba s ním. Ja s ním nechcem byť, lebo ma aj s haburskou babou zavreli do bazéna a keď som plakala, že chcem byť s mamkou, tak mi baba zakrývala ústa, silno ma držala a kričala na mňa, za mamkou ma nepustili. Keď má sviatok, ocko jej nenesí darčeky, ani ich nepozve na obed, neboli s ním na dovolenke, s mamkou stále niekde chodia, otec volá na nich policajtov, ona sa veľmi bojí. Aj teraz v piatok ich zavolať, sám utiekol, policajti sa jej pýtali, či chce byť s otcom, ona nechcela, chcela byť iba so svojou mamkou. Povedala im, že im otec robí zle. Sama ku koncu rozhovoru až kričí - už ho nikdy nechcem vidieť, nikdy... Podľa údajov matky naďalej pretrvávajú denný únik moču a nočné pomočovanie. Po každom stretnutí je dieťa nepokojné, bojí sa, prítomnosť otca ju rozrušuje, plače, kričí, kladie fyzický odpor, bojí sa tmy, ťažko zaspáva, vykrikuje zo sna, stav sa nezlepšuje, celý vývin je narušený, dieťa aj napriek tomu, že je šikovní, je v regrese, značne hyperkinetické, neustále úzkostné. Z epikrízy je zrejmé, že stav dieťaťa je zhoršený, stres je dlhodobý, dieťa frustráciu nezvláda. Dieťa zo všetkého najviac potrebuje dlhodobú pokojnú atmosféru domova, nerušenú vynucovaním si vzťahu dieťa - otec políciou, alebo súdnym výkonom rozhodnutia, môže dôjsť k ďalšiemu zhoršeniu psychického stavu dieťaťa a k vážnemu ohrozeniu duševného stavu dieťaťa s tým, že dieťaťu

2P/16/2015

-28-

hrozí zlomenie psychiky na niektorom bode jeho prežívania a správania, zneurotizovania, čo predstavuje trvalé a nezvratné následky, nevylučuje ani hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení. Vzhľadom k doterajším skúsenostiam vo vzťahu k otcovi a jeho deštruktívnemu správaniu (asistencia policajtov, realizovaní traumatizujúceho predbežného opatrenia a ďalším) odporúča pozastaviť styk dieťaťa s otcom na čas do celkovej a trvalej harmonizácie osobnosti dieťaťa, predpokladá asi jeden až dva

roky. Za túto dobu by si zároveň mohol otec dieťa osvojiť potrebné zručnosti a schopnosti, aby mohol nenásilnou formou postupne budovať od základov svoj vzťah k maloletej. V krajnom prípade alebo v prípade neprimeraného zasahovania otca dieťaťa a jeho príbuzných do jeho vyvíjajúcej sa osobnosti odporúča zakázať stretávanie sa dieťaťa s otcom, až kým dieťa nevyrastie a nedokáže s otcom vytvoriť z vlastnej vôle primeraný vzťah v podmienkach bezpečia a konštruktívnej komunikácie. Podotkla ešte, že otec sa za celú dobu vyšetrení jeho dcéry na ambulancii nebol ani raz informovať o jej zdravotnom stave, namiesto snahy o spoluprácu, nápravu narušeného vzťahu s jeho dcérou podáva sťažnosti, namiesto darčiekov dcére financuje advokátske kancelárie. Celý jeho prejav vyznieva skôr ako riešenie si osobných problémov a nevyriešených vzťahov, ako snaha o vypestovanie si, resp. obnovenie vzťahu s dcérou.

25. Svedkyňa MUDr. Terézia Rosenbergerová pri výsluchu na pojednávaní dňa 31.8.2017 uviedla, že v poslednom čase, zhruba od mája, bolo dieťa vo veľmi zlepšenom stave, posledná kontrola u nej bola dňa 17.7.2017, po operácii maloletej, kedy maloletá prišla veľmi spokojná a šťastná, nakoľko mamka bola s ňou práceneschopná. Pri poslednom vyšetrení sa rozprávali o prázdninách, o tom, ako je pripravená na školu, ako sa teší, čo všetko má už nakúpené do školy. Pýtala sa, či ju bol v nemocnici pozrieť ocko, čo jej doniesol, ako jej pomohol s tým, aby jej nejakým spôsobom zmiernil bolesť. Dieťa povedalo, že o ockovi sa rozprávať nebude a chcelo odísť preč. Prerušilo hru, lebo povedala, že otec a baba sú zlí a ona ich nechce. Kreslila rodinu, nakreslila iba mamku a seba. To bolo všetko a z vyšetrenia odišli. Otec za obdobie, odkedy je maloletá sledovaná u nej v ambulancii, sa neinformoval o zdravotnom stave maloletej. Prognóza ďalšieho vývoja psychického stavu maloletej, ak by sa styk otca s maloletou realizoval, resp. mal vynucovať vo vykonávacích opatreniach, je dubiózna, veľmi zlá. Dieťa bude odmietať nielen otca, ale postupne aj všetkých mužov. Pokiaľ by mala kompetenciu rozhodnúť o tom, tak by sa priklonila k dočasnému zákazu styku. Dieťa nastupuje do prvého ročníka, bude mať problém zvládať školu, ešte aj všetky stretové situácie, ktoré sa okolo styku takouto násilnou formou dejú. Dieťa potrebuje pokoj, je hyperkinetické, potrebuje zvýšenú starostlivosť, jednotné prostredie, jeden určujúci smer, kto s ním píše úlohy, kto sa mu venuje, čiže všetky takéto zásahy sú nežiaduce. Za ten čas, rok, možno dva, obaja rodičia by mali chodiť spoločne na terapiu, aby sa naučili spolu komunikovať. Na otázku, že ako si vysvetľuje rozpor medzi tým, čo tvrdí ona v správach, že dieťa otca odmieta spontánne a napríklad medzi znaleckým posudkom súdnej znalkyne, ktorá popisuje z pozorovania, že dieťa spontánne vyhľadalo otca a nechcelo od neho odísť, uviedla, že znalecký posudok PhDr. Halašovej bol robený v decembri 2015, odvtedy prešiel čas, dieťa je rozumnejšie, inak vníma súvislosti a na otázku, že aj v období pred vypracovaním znaleckého posudku v decembri 2015 mala názor, že treba zakázať alebo obmedziť styk, uviedla, že každý je zodpovedný za svoju prácu, nepozná pani doktorku, vychádza zo svojich skúseností, zo svojej praxe, je psychiater a nie psychológ, takže hodnotí situáciu inak. Správanie matky nepovažuje za príčinu súčasného stavu u dieťaťa, že príčinou tohto stavu je

2P/16/2015

-29-

otec a ďalšou príčinou, veľmi závažnou, sú jeho rodičia, ktorí vstupujú do tejto situácie dosť neprimeraným spôsobom, kedy prišli do domu a chceli, aby dieťa šlo s nimi. To správanie bolo popísané dosť negatívne. Bol tam krik, dieťa podľa opisu matky zabuchlo dvere a s plačom odišlo dovnútra. Na otázku krajskej prokurátorky, či keď maloleté dieťa sa nestretáva s jedným z rodičov dlhšiu dobu, rok, dva aj viac, či sa nestane skôr potom to, že citové putá ochabnú, ochladnú, že to má skôr negatívny dopad na tú situáciu na všetkých zúčastnených a je potom ťažšie si budovať vzťah k tomu rodičovi, či to nie je možné, že už to puto ani nie je možné obnoviť, resp. akým spôsobom, ak by sa nestretávali dlhšiu dobu, ako potom budovať vzťah medzi dieťaťom a rodičom, ako potom pomôcť tak rodičovi alebo dieťaťu, aby našli k sebe ten vzťah, uviedla, že po vojne nevie koľko ľudí stratilo rodičov a po vojne sa stretli a boli šťastní a našli si svoje puto. Aké má puto dieťa k tomu mužovi, keď ho nemá, má len negatívne zážitky, keď ho odmieta. Je to vzťah násilný, traumatizujúci pre dieťa aj pre všetkých, dieťa si v afekte niečo urobí alebo absolútne v živote na tohto človeka nepozrie.

26. Z e-mailovej komunikácie medzi otcom a matkou maloletej súd zistil, že otec adresoval matke niekoľko alternatívnych návrhov na riešenie styku, obsahom ktorých bol návrh na spoločné strávenie času vyhradeného otcovi na stretnutie s maloletou, a to v trojici spoločne aj s matkou niekde na výlete, v cukrárni, alebo na námestí v Stropkove a pod. Matka maloletej mu napr. dňa 2.7.2016 odpovedala, že

prostredie, ktoré navrhuje, je cudzie, neznáme prostredie pre ich dcéru, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na jej zdravotný stav.

27. Zo znaleckého posudku PhDr. Mariána Garbára č. 3/2017 zo dňa 22.3.2017 je zrejmé, že tento si objednala matka maloletej. Otec maloletej sa na vyšetrenie nedostavil napriek tomu, že bol znalcom v dostatočnom predstihu písomne pozvaný, čo však telefonicky odmietol. V znaleckom posudku znalec uvádza, že vzťah maloletého dieťaťa k matke je výrazne pozitívny, citová väzba na matku je veľmi silná. Z psychologického hľadiska je matka kľúčovou rodičovskou osobou pre malé dievčatko aj perspektívou byť jej oporou a istotou v období dospievania. Vzťah k otcovi sa ešte nestihol rozvinúť, otec priskoro začal tlačiť na dieťa, príliš sa náhlil a domáhal sa, aby sa s ním stretávalo bez prítomnosti matky, ak odmietla, volal políciu, dožadoval sa súdneho výkonu rozhodnutia. Dieťa to nezvládalo, chcelo byť s mamkou, začalo sa báť otca, nechce sa s ním stretávať, neželá si jeho prítomnosť, nechce o ňom ani rozprávať, citové vzťahy maloletej k otcovi sú výrazne negatívne. Silnejšia citová väzba maloletej je aktuálne k matke, v prípade násilného pretrhnutia tejto väzby to môže zhoršiť jej aj tak narušený psychický stav a hrozia trvalé nezvratné následky. Znalec pri vyšetrení nezistil žiadne negatívne vplyvy matky pri výchove maloletého dieťaťa a taktiež vyšetrenie nepreukázalo ani náznakov nejakého ovplyvňovania dieťaťa matkou proti otcovi. Dieťa spontánne a bezprostredne rozpráva o otcovi, že ho nemá rada, veľmi sa ho bojí a chce byť iba so svojou matkou. Matka sa v maximálnej miere snaží, aby sa stretnutia dieťaťa s otcom realizovali, ale dieťa ich spontánne odmieta, kladie odpor. Z psychologického hľadiska dieťa ani nemožno nútiť, resp. pripravovať na to, aby uspokojovalo citové potreby svojich rodičov, nakoľko nie je ešte prístupné rozumovým argumentom a riadi sa len citmi. Je to nemožné, neprijateľné pre dieťa, aby matka nútila dieťa na stretnutie, pretože otec má v rukách papierové rozhodnutie. Vzťah sa nedá vynútiť. Súdnym výkonom rozhodnutia v súčinnosti so štátnymi orgánmi a políciou v dňoch 5.9 a 6.9.2015 spôsobil psychotraumáciu dieťaťa a zhoršenie psychického stavu a viedol k posilneniu jej negatívnych citových postojov k otcovi. Otec podal návrh na výkon rozhodnutia a trval na

2P/16/2015

-30-

odobratí dieťaťa, čo sa nepodarilo. Dieťa sa dostalo dvakrát do stavu patického afektu, zhoršil sa jeho duševný stav, odvtedy odmieta otca, kladie odpor. Z uvedeného navrhuje pozastaviť styk otca s maloletým dieťaťom, aj so starými rodičmi z otcovej strany do doby, kým sa nezlepší zdravotný stav dieťaťa. Je nevyhnutné, aby došlo k upokojeniu celkovej situácie a k vytvoreniu harmonického prostredia pre dieťa, čo je jednoznačne v jej najlepšom záujme. Nezhoduje sa so závermi znaleckých posudkov PhDr. Hubovej a PhDr. Halašovej a prikláňa sa k názoru PhDr. Grajciarovej, že vzťah dieťaťa s otcom je nutné v prípade realizovania akéhokoľvek kontaktu s otcom najprv revitalizovať, ale v prvom rade by to malo byť ohraničené tým, aby sa zdravotný stav stabilizoval a následne začať pracovať na revitalizovaní vzťahu otca s dcérou, postupne budovať vzťah v prítomnosti matky, v prostredí, ktoré dieťa pozná, lebo je to určite v najlepšom záujme dieťaťa. Navrhol súdu, aby obom rodičom uložil výchovné opatrenie s cieľom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie týkajúcej sa maloletej.

28. Opatrovníčka k vyhodnoteniu výchovného opatrenia na pojednávaní dňa 4.7.2017 uviedla, že dňa 3.7.2017 komunikovala s psychologičkou MUDr. Mayerovou, ktorá má na starosti realizáciu obidvoch výchovných opatrení. Od začiatku sa ani raz nerealizovalo výchovné opatrenie, otec nereaguje na výzvy psychologičky, ktorá sa snažila predvolať otca e-mailom aj poštou. Dodnes sa otec psychologičke neozval, nereagoval ani raz. Vie, že otec podal v konaní u JUDr. Calka návrh na zrušenie výchovného opatrenia, ale stále trvá posledné výchovné opatrenie určené Krajským súdom v Prešove. Podotýka, že aj krajský súd vo svojich vyjadreniach uvádza, že pokiaľ nedôjde k zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi, tak pravdepodobne sa ani styk otca s dieťaťom nebude realizovať. Preto aj posledné výchovné opatrenie je o tom, aby najprv začali postupne komunikovať rodičia a potom aj s dieťaťom. Ak by otec sa chcel stretnúť s dcérou, vedel o stretnutí u MUDr. Mayerovej, bola tam aj dcéra, tak by sa stretol.

29. Na pojednávaní dňa 31.8.2017 súd vypočul maloletú. Do kancelárie sudkyne maloletú na rukách priniesla matka, položila ju do kresla a odišla. Súd pripravil v miestnosti pre maloletú hračky, farbičky, keksíky, maloletá pri výsluchu bola veselá, pôsobila uvoľnene, ochotne komunikovala, výsluch trval asi 27 minút. Maloletá na otázku „čo Ti mamka povedala, na čo tu ideš“, reagovala slovami, že chce povedať, čo zažila v Habure (okolnosti styku zo dňa 6.9. a 7.9.2014 v Habure) a začala opisovať, čo jej tam otec a stará mama urobili, ako jej vykrútili rúčku, trhali za vlasy a keď kričala, že chce mamku, tak jej držali ústa. Odpovedala tiež na otázky sudkyne, že otca neľúbi, nechce ho, bojí sa ho, lebo jej ublížil. Opakovala to aj na presvedčanie sudkyne, že ocko ju určite ľúbi a nechce jej ublížiť.

30. Zo správy MUDr. Jany Čobejovej, ošetrojúcej lekárky maloletej súd zistil, že maloletá bola dňa 4.9.2017 ošetrovaná na detskej ambulancii v doprovide matky. Lekárka uvádza, že dieťa sa dňa 31.8.2017

zúčastnilo súdneho pojednávania vo Svidníku, kde jej sudkyňa asi 30 minút dávala otázky týkajúce sa jej vzťahu k otcovi. Po tomto súdnom pojednávaní sa zdravotný stav, najmä psychický stav dieťaťa výrazne zhoršil. Dieťa v priebehu víkendu bolo utiahnuté, vystrašené, malo plačlivé nálady, odmietalo ísť vonku, lebo cez okno videlo otcove auto. Sťažovalo si na bolesť bruška, hlavy, spánok mala nekludný, opakovane sa pomočila. Odmieťa ísť do školy, bojí sa, že za ňou príde otec. Vzhľadom na tieto nové zdravotné ťažkosti doporučila urgentné odborné psychologické vyšetrenie a nástup do školy odložiť do výsledku vyšetrenia.

2P/16/2015

-31-

31. Z e-mailovej komunikácie zo dňa 5.9.2017 súd zistil, že otec maloletej sa e-mailom informoval u matky maloletej, prečo maloletá nenastúpila do školy, čo sa s ňou deje. Matka mu odpísala, že ich dcére sa zhoršil zdravotný stav, od pondelka je doma a ona je na OČR.

32. Z odpovede riaditeľa Základnej školy na ulici Konštantínovej v Stropkove zo dňa 19.9.2017 na žiadosť súdu súd zistil, že maloletá nenastúpila do tunajšej základnej školy. Od 7.9.2017 nastúpila do Základnej školy Matky Alexie v Bratislave, o čom predložil aj rozhodnutie uvedenej školy zo dňa 7.9.2017.

33. Z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov súd zistil, že matka maloletej od 11.9.2017 zmenila svoj trvalý pobyt a presťahovala sa do Bratislavy - Rače na ulicu Rustaveliho 8. Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni súd zistil, že matka maloletej je od 7.9.2017 zamestnancom Základnej školy Matky Alexie so sídlom Palackého 1, Bratislava.

34. Opatrovník v písomnej správe zo dňa 22.9.2017 uviedol, že dňa 18.9.2017 sa pokúšal telefonicky skontaktovať s matkou maloletej, aby si dohodol sociálne šetrenie v mieste bydliska maloletej z dôvodu, že ide o väčšiu vzdialenosť. S matkou sa mu nepodarilo telefonicky skontaktovať, matka hovor neprijímala a ani sa spätne s ÚPSVaR nekontaktovala. OS Svidník im bolo telefonicky oznámené, že matka zmenila adresu svojho pobytu a v súčasnej dobe by sa mala zdržiavať v Bratislave. Aj z tohto dôvodu sa úrad chcel s matkou telefonicky skontaktovať, aby si potvrdil súčasný pobyt matky a maloletého dieťaťa. Dňa 19.9.2017 sa ÚPSVaR telefonicky skontaktoval s Obecným úradom Chotča, kde im pracovníčka úradu potvrdila, že matka sa spolu s maloletou dcérou začiatkom septembra 2017 presťahovala do Bratislavy. Presná adresa im ešte nebola známa.

35. Zo správy z psychologického vyšetrenia klinickej psychologičky PhDr. Márie Sadivovej zo dňa 28.9.2017 z dôvodu následného zistenia psychického stavu dieťaťa pri priebežne pretrvávajúcom vynucovaní sa styku otca s dieťaťom súd zistil, že od posledného psychologického vyšetrenia dňa 19.10.2016 doteraz z hľadiska somatického zdravia matka udáva, že dieťa po telesnej stránke dobre prospieva, niekoľkokrát prekonalo prechladnutie, od 29.5.2017 do 1.6.2017 bolo hospitalizované vo Fakultnej nemocnici v Prešove, kde 30.5.2017 podstúpilo operačný zákrok krčných mandlí. Otec o operačnom zákroku dobre vedel, dieťa vôbec nekontaktoval, na zdravotný stav dieťaťa sa nepýtal, ani raz ho nenavštívil. Neprišiel ani na jeho šieste narodeniny. Matka uviedla, že v dňoch 4.9 - 6.9.2017 bolo dieťa po ošetrení obvodnou lekárkou doma za účelom celkového upokojenia a utíšenia po vypočúvaní na súde dňa 31.8.2017. Otec po pojednávaní dňa 31.8.2017 sa v prvý víkend v mesiaci september dňa 1.9. - 3.9.2017 dostavil pred rodinný dom matky a potom, ako dieťa odmietalo ísť s otcom, nechcelo vyjsť ani z rodinného domu, plakalo, bolo utiahnuté, ustráchané a razantne odmietalo akúkoľvek prítomnosť otca. Dňa 4.9.2017 malo nastúpiť do prvého ročníka ZŠ Stropkov, plačúc odmietalo ísť do školy, bálo sa, že tam isto bude aj jeho otec a že ho odtiaľ zoberie. Napriek tomu, že ho matka upokojovala, nepodarilo sa jej to, jeho zdravotný a psychický stav si nevyhnutne vyžiadal návštevu všeobecnej lekárky pre deti a dorast MUDr. Čobejovej, ktorá objektívne zhodnotila jeho zdravotný stav a doporučila nástup do školy odložiť. Z psychologického hľadiska matka ako zlepšenie duševného stavu udáva zmenu trvalého bydliska. V septembri 2017 sa matka s dieťaťom presťahovala do Bratislavy, v

2P/16/2015

-32-

novom bydlisku sa cítia veľmi dobre. Matka udáva, že úplne prestalo nočné pomočovanie sa dieťaťa. V novom bydlisku sa dieťa cíti bezpečne a isto, len dúfa, že ich tam otec nenájde. Napriek zjavnému zlepšeniu v aktuálnom psychickom prežívaní dieťaťa je dieťa naďalej v ohrození duševného zdravia,

ak tlak otca a starých rodičov na násilné stretávanie s dieťaťom neprestane a bude naďalej pokračovať ako doteraz. Dieťaťu hrozia trvalé, nezvratné, celoživotné následky. Vzhľadom na dlhodobu trvajúcu psychickú traumatizáciu dieťaťa hraničiacu so psychickým týraním, viazanú na odmietanie otca dieťaťom a spojenú s činnosťou polície a súdov, je nutné a žiaduce, aby dieťa bolo dlhodobo v pokojnej atmosfére domova, aby malo priestor na celkové upokojenie a spontánne vyrovnanie vzťahu dieťa - otec. Odporúča pozastaviť styk s dieťaťom.

36. Zo správy ÚPSVaR Bratislava zo dňa 28.2.2018 na žiadosť súdu vyplýva, že dňa 12.1.2018 bolo zo strany oddelenia ÚPSVaR Bratislava vykonané prešetrenie pomerov v domácnosti matky maloletej na adrese Rustaveliho 8. V čase šetrenia sa v byte zdržiavala matka maloletej spolu s maloletou dcérou. Byt sa nachádza na treťom poschodí, je dvojizbový, kompletne zariadený. Matka spolu s dcérou obývajú tento byt od septembra 2017, sú zatiaľ v podnájme, za ktorý platia 500 eur. Maloletá spolu s matkou spávajú v spálni. Maloletá sa zvykne hrať v obývačke, kde má svoj priestor na ukladanie hračiek a hier. V čase návštevy bola maloletá veselá, usmievavá a veľmi uvoľnená. Baví ju gymnastika a navštevuje gymnastický krúžok. Matka maloletej uviedla, že s otcom maloletej momentálne nie sú v žiadnom kontakte, naposledy sa s ním stretli zhruba pred siedmimi mesiacmi, bol upovedomený o zmene ich bydliska. Dcéra navštevuje 1. B triedu ZŠ Matky Alexie na Palackého ulici v Bratislave, na uvedenej škole je aj matka maloletej zamestnaná ako učiteľka. Zdravotný stav maloletej je dobrý.

37. Z hodnotiacej správy o maloletej zo Základnej školy Matky Alexie v Bratislave zo dňa 9.2.2017 je zrejme, že žiačka dosahuje v školskom roku 2017/2018 veľmi dobré vyučovacie výsledky, prospieva vo všetkých predmetoch prvého ročníka, v klasifikácii prvého polroka dosiahla zo všetkých predmetov i zo správania hodnotenie veľmi dobrý. Maloletá chodí do školy riadne pripravená, vždy nosí všetky pomôcky a domáce úlohy. Zúčastňuje sa všetkých mimoškolských aktivít a rozvíja svoj hudobný talent a venuje sa aj gymnastike. Jej dochádzka do školy je príkladná. V správaní nevykazuje žiadne negatívne prejavy. V triede je obľúbená, primerane spoločenská, spolužiakov vyhľadáva na hru, komunikáciu i spoločné učenie. Matka žiačky sa sústavne zaujíma o dianie v škole a v triede, komunikácia s matkou je na výbornej úrovni.

38. Z hodnotiacej správy všeobecnej lekárky pre deti a dorast MUDr. Daniely Miklovičovej vyplýva, že maloletá je v jej starostlivosti od 4.10.2017. Vstupné vyšetrenie bolo vykonané dňa 26.10.2017 vo veku šesť a pol roka v sprievode matky. Dieťa bolo primerané oblečené, hygiena uspokojivá, starostlivosť o dieťa zo strany matky sa javí primeraná. Dieťa bolo v minulosti sledované u viacerých špecialistoch, najmä na ORL. Pre nadváhu bola matka poučená o potrebnej zmene jedálnička, primeranom pohybe a dennom režime. Je sledovaná psychológom pre posttraumatickú stresovú poruchu. Spolupráca s matkou je dobrá, rešpektuje pokyny lekára.

2P/16/2015

-33-

39. Z odpovede ÚPSVaR Bratislava zo dňa 26.3.2018 súd zistil, že službu asistovaného styku s dieťaťom na území mesta Bratislavy vykonáva Občianske združenie Poradenské centrum Nádej, Mokrohájska 3, 841 04 Bratislava, ale len počas pracovných dní.

40. Právny zástupca matky v záverečnej reči uviedol, že tunajší súd rozhodol o rozvoze manželstva účastníkov konania rozsudkom zo dňa 4.9.2014, sp. zn.: 2P/32/2013-407, ktorý nadobudol právoplatnosť v časti rozvodu manželstva a zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky dňa 24.9.2015 a v časti výživného nadobudol rozsudok právoplatnosť dňa 3.3.2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 2CoP/29/2014-645. I napriek tomu, že súd mal za vyriešenú otázku týkajúcu sa rozvodu manželstva, zverenia maloletého dieťaťa a určenia výživného na maloleté dieťa, otázku úpravy styku otca s maloletou súd do dnešného dňa meritórne nerozhodol a samotný styk otca s maloletou bol zo strany súdu upravovaný a menený mnohými predbežnými opatreniami. V jednom rozhodnutí tunajší súd rozhodol o styku otca s maloletou za prítomnosti matky a bezprostredne potom zase rozhodol o styku otca s maloletou bez prítomnosti matky, čo neustále obmieňal a pozmeňoval. Z uvedeného celkom zrejme vyplýva, že postup tunajšieho súdu od samotného počiatku nesmeroval k revitalizácii vzťahov rodičov maloletého dieťaťa, ale práve naopak, k eskalácii

napätia medzi nimi, čo prerástlo do absolútnej neschopnosti ich vzájomnej racionálnej komunikácie a zo strany otca k úplnému odmietaniu akejkoľvek komunikácie s matkou maloletej, pričom poukázal na priebeh súdneho konania na tunajšom súde a prierez súdnych rozhodnutí od roku 2013 až do súčasnosti. Je toho názoru, že aj postupom tunajšieho súdu došlo v súčasnosti k úplnej eskalácii vzťahov medzi rodičmi, kedy rodičia nie sú schopní viesť akúkoľvek konštruktívnu komunikáciu, otec matke nezdvíha mobilný telefón, otec dlhodobo matke neodpovedá na zasielané SMS správy týkajúce sa zdravotného a duševného stavu maloletej, v čoho dôsledku sa komunikácia rodičov navzájom dnes obmedzila výlučne na elektronickú (mailovú) formu, kedy matka v súdom určenom čase zašle otcovi mail, ktorého obsahom sú informácie týkajúce sa maloletej - ako sa má a aký je jej zdravotný a psychický stav. Otcova komunikácia s matkou sa zase obmedzila len na to, že občasne sa v súdom určený čas dostaví pred dom matky so zapnutými mobilnými telefónmi, pričom si zaznamená, ako mu maloletá z domu kričí, že s ním nikam nepôjde a on zavolá príslušníkov PZ, ktorí následne matke a maloletej kladú otázky. Súd za účelom zlepšenia vzťahov medzi rodičmi neuskutočnil potrebné kroky, nebral do úvahy skutočnosť, že za predpokladu, že rodičia nie sú schopní viesť konštruktívnu komunikáciu ani samotný styk jedného rodiča s maloletým dieťaťom nepochybne nemôže prebiehať bezproblémovo. Rovnako súd neprihliadol na matkou predkladané listinné dôkazy a ani návrhy na doplnenie dokazovania. Posledné dva roky dokonca súd ignoroval aj odborné závery psychológov, psychiatrov a aj znalcov a konal tak v rozpore so záujmom maloletej P..

Problematická komunikácia medzi rodičmi, neustále sa meniace súdne rozhodnutia a nedostatočná spolupráca zo strany súdu s účastníkmi konania vyústila nielen do katastrofálnych vzťahov medzi rodičmi maloletého dieťaťa, ale najmä do zlého psychického rozpoloženia mal. P. ktorá celkovú situáciu znáša so značnými psychickými ťažkosťami, je dlhodobo sledovaná detskou psychologičkou PhDr. Máriou Sadivovou a lekárkou MUDr. Teréziou Rosenbergerovou, ktorých správy zo šetrenia a lekárskeho prehládok matka neustále dokladala tunajšiemu súdu v priebehu konania. Závery týchto odborníkov nakoniec potvrdil aj súdny znalec PhDr. Marián Garbár, ktorý vyhotovil znalecký posudok č. 3/2017 zo dňa 28.1.2017. I napriek tomu, že bolo vydané rozhodnutie, v zmysle ktorého sa má otec podrobovať psychologickému poradenstvu na referáte poradensko - 2P/16/2015

-34-

psychologických služieb na ÚPSVaR-e v Prešove, otec tak ani raz odo dňa právoplatnosti predmetného rozhodnutia do dnešného dňa neučinil. Otec sa vedome, cielene a opakovane nedostavuje na vopred avizované termíny stretnutí na referáte poradenskopsychologických služieb na ÚPSVaR-e v Prešove a svojim svojvoľným a nezákonným konaním marí účel vykonateľných výchovných opatrení. I napriek tomu, že je otec zakaždým zo strany pani psychologičky riadne informovaný o presnom čase a presnom mieste, kde sa stretnutie uskutoční a je mu riadne vykázané doručenie predvolania nielen mailovou (elektronickou formou) ale aj prostredníctvom poštovej prepravy, takéto predvolanie nerešpektuje. Otec sa ani jeden jediný krát nedostavil na nariadené výchovné opatrenie, otec ani raz vopred neospravedlnil svoju neúčasť na stretnutí a dokonca ani raz nereagoval na predvolanie pani psychologičky, čím by aspoň ozrejmil opakovanú nemožnosť dostavenia sa na predmetné stretnutia, resp. by požiadal o alternatívny termín stretnutia. Matka sa zakaždým dostaví na základe riadne vykázaného predvolania na referát poradensko-psychologických služieb na ÚPSVaR-e v Prešove, kde minimálne po dobu 1 a 1/2 hodiny čaká, sedí, rozpráva sa s pani psychologičkou a očakáva príchod otca. I keď si je matka vedomá toho, že otec nemieni rešpektovať súdne rozhodnutie a svoju súdom uloženú povinnosť si dlhodobo a úmyselne neplní, ona i naďalej rešpektuje rozhodnutia súdov a na dané stretnutia sa snaží zakaždým dostaviť. Prístup otca k výchovným opatreniam nariadených obom rodičom, ktorých účelom má byť nielen revitalizácia vzťahov rodičov ale koniec koncov najmä revitalizácia vzťahu otec - dcéra, bol zrejmý aj na pojednávaní dňa 4.7.2017, kedy otec na otázku prokurátorky, z akého dôvodu sa nezúčastňuje sociálneho resp. psychologického poradenstva, arogantne uviedol: „mne nikto nediagnostikoval rakovinu, aby ma teraz niekto liečil chemoterapiou, ako šarlatán.“ Následne po upozornení súdu: „Pán Burcin, odpovedajte na otázku, ktorá Vám bola položená. Na terapiu nechodím preto, lebo ... terapia nič nevyrieši, lebo matka sa rozhodla zakázať mi styk a fakticky ho mám zakázaný celé to obdobie. Nikto nepovedal, čo sa má terapiou vyriešiť ... . Takýto prístup otca je zarážajúci, disponuje predsa nielen správami detskej psychologičky a detskej psychiatričky maloletej, ale na potrebu takéhoto výchovného opatrenia poukázala aj súdna znalkyňa PhDr. Halašová, na ktorej znalecký posudok spred dvoch rokov otec neustále poukazuje. Obe rozhodnutia súdov vo veci nariadenia výchovného opatrenia boli pritom zo strany súdov obom účastníkom konania dopodrobna riadne odôvodnené, pričom obe poukázali najmä na účel, čo sa má takýmto výchovným opatrením docieľiť a na najlepší záujem maloletej. Jediné na čo sa otec posledné tri roky obmedzuje, je podávanie

nespočetného množstva sťažností na každého, kto poukáže na jeho osobu, na každého, kto má opačný názor ako on, či už sú to sudcovia, lekári alebo psychológovia a psychiatri. Otec neberie ohľad na nikoho a na nič, jedine na čo stále poukazuje, je jeho právo otca neberúc ohľad ani na záujem vlastného dieťaťa. Otec sa priam vyžíva v tom, že sa raz začas dostaví pred rodinný dom matky, kde prichádza už so zapnutým nahrávaním na mobilných telefónoch, chladno sa spýta na maloletú, tá mu raz začas z dverí zakričí, že s ním nikam nejde. Potom si otec obráti mobilné telefóny proti sebe, natočí si na ne vlastnú dokrútku a z miesta zavolá príslušníkov PZ, na ktorých príchod dokonca ani nepočká a odoberie sa na najbližšiu policajnú stanicu podať na matku maloletej ďalšie trestné oznámenie. Následne sa otec poberie ku svojim rodičom, pričom potom si náklady na svoju cestu za rodičmi súdnu cestou vymáha od matky maloletej. Vzhľadom na správanie otca považuje za dôvodné navrhnúť vyšetrenie otca ako relevantný dôkazný prostriedok. Zabezpečenie znaleckého dokazovania otca je dôvodné aj z toho dôvodu, že sa jedná o notorického sťažovateľa, ktorý počas konania napádal posudky, lekárske správy, vyjadrenia kolízneho opatrovníka, komisárky pre deti, podával opakované sťažnosti na rôznych lekárov, 2P/16/2015

-35-

psychológov a psychiatrov, na súdnu znalkyňu rovnako ako aj inicioval disciplinárne konanie zákonného sudcu vo vykonávacom konaní. Jedná sa o svojvoľné a až arogantné konanie otca bez akejkoľvek sebareflexie svojej osoby a vlastného konania. Otec počas celého konania neprejavil žiadne pozitívne emócie, žiadnu ústretovosť a to ani voči vlastnej dcére, ku ktorej formálne deklaruje pozitívny vzťah, ale v reálnom živote jej ubližuje, čo si však nechce pripustiť. Okrem iného súd nemá ku dnešnému dňu za preukázané pomery otca, v ktorých žije a ani bytové pomery na jeho strane, ktoré sú nevyhnutné pre výkon práva rodiča na styk s maloletým dieťaťom. Tunajší súd nevykonal potrebné šetrenie týkajúce sa bytových a ani majetkových pomerov otca. Matka a ani súd nemá vedomosť o tom, kde v súčasnosti otec pracuje a či vlastne ešte niekde pracuje, aký je mesačný príjem otca a ani v akých podmienkach otec v Rakúsku žije, či s niekým tvorí alebo netvorí spoločnú domácnosť... Je pravdou, že otec v priebehu konania uviedol, že býva v Rakúsku v 4-izbovom byte, túto skutočnosť, avšak žiadnym spôsobom nepreukázal a súdu ani nedoložil. Súd dokonca ani nedopytoval otca, ako by si predstavoval styk s maloletou. Matka počas súdneho konania založila do súdneho spisu množstvo listinných dôkazov, preukazujúcich zdravotný stav maloletej P.j najmä po psychickej stránke. Všetky tieto správy poukázali aj na fakt, že zhoršenie zdravotného stavu maloletej je práve z dôvodu, že na maloletú je vyvíjaný tlak, aby sa stretávala s otcom, ktorého sa bojí. V rámci pojednávania zo dňa 31.8.2017 vykonala zákonná sudkyňa výsluch maloletej Alexandry, z ktorého obsahom následne oboznámila účastníkov konania prostredníctvom prehratia zvukového záznamu priamo na pojednávaní. Maloletá na otázky sudkyne odpovedala spontánne, pričom uviedla, že otca neľúbi, bojí sa ho, mamka ju pripravuje, ale ona s ním nechce ísť...". Z uvedeného zvukového záznamu je celkom zrejmé, že maloletá trpí dlhodobými obavami z osoby otca, o otcovi sa rozprávať nechce a nepovažuje ho za svoju blízku osobu. Okrem iného počas pojednávania bolo prednesených viacero určujúcich, resp. smerodajných názorov a stanovísk zo strany Komisárky pre deti a MUDr. Rosenbergerovej, ktorými by sa mal súd nepochybne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zaoberať. Matka maloletej bola okolnosťami prinútená zmeniť svoj a aj dcérin trvalý pobyt a presťahovať sa z miesta svojho pôvodného bydliska. Matka maloletej pristúpila ku zmene bydliska a ku zmene bydliska svojej dcéry AR.o dôkladnom uvážení a zohľadnení všetkých okolností a udalostí, ktoré sa za posledné dva roky udiali v živote jej dcéry a tým aj v jej živote. Matka tak učinila po predchádzajúcom dohovore s detskou psychologičkou, v ktorej starostlivosti je maloletá už dlhodobo a ktorá veľmi dobre pozná zdravotný a psychický stav maloletej. Rozhodujúcim faktorom pre vyššie uvedenú zmenu bol pre matku najmä zhoršujúci sa zdravotný stav maloletej najmä po psychickej stránke. Z poslednej lekárskej správy od všeobecnej lekárnky pre deti a dorast MUDr. Čobejovej zo dňa 4.9.2017 je zrejmé, že zdravotný stav maloletej sa zhoršil. Dieťa bolo vystrašené, utiahnuté, plačlivé, pričom sa odmietalo hrať alebo ísť von. Opakovane sa pomohla, spánok mala nepokojný a prerušovaný plačom. Išlo o víkend bezprostredne nasledujúci po výpovedi maloletej pred Okresným súdom Svidník a o posledný víkend, ktorý tesne predchádzal prvému školskému dňu, v ktorom mala maloletá nastúpiť prvý krát do školy. Aj v tento víkend sa otec opätovne dostavil pred rodinný dom matky a to napriek vyjadrenému názoru a postoju maloletej na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 31.8.2017. V piatok dňa 1.9.2017 o 15.00 hod. otec vystúpil z motorového vozidla, v rukách mal dva mobilné telefóny a celú situáciu si opäť nahrával. Akonáhle maloletá zbadala motorové vozidlo otca pred domom, začala sa báť, nechcela pristúpiť k dverám, sťažovala sa, že ju bolí bruško a hlava, schovávala sa vo vnútri a matke opakovane uvádzala: „ja s ním nepôjdem, nepôjdem ..... povedala som to aj tete sudkyňi, ja nepôjdem, nie, nie....nech mi už dá konečne

pokoj, ja chcem byť iba s tebou...". Vzhľadom na uvedené sa matka snažila otcovi vysvetliť, že sa maloletá nachádza v zlom psychickom rozporení, čo mohol sám otec vidieť aj deň predtým na pojednávaní. Otec sa aj tak naďalej dožadoval styku s maloletou, bol násilnícky, na osobu matky a maloletej používal opakované vulgarizmy a mnohopočetné invectívy, pričom po tom, ako maloletá odmietla s ním kamkoľvek ísť, zavolať opätovne príslušníkov PZ a na osobu matky podal ďalšie trestné oznámenie. Obdobne otec konal aj v sobotu dňa 2.9.2017 o 9.00 hod. a v nedeľu dňa 3.9.2017 o 9.00 hod. Jedná sa o dlhodobé psychické vypätie a psychické násilie páchané na bezbrannom a nevinnom dieťati, ktorému sa Saška nevie brániť. Otec takýmto spôsobom vedome, cielene a zámerne spôsobuje vlastnej dcére psychickú traumu a umelo vytvára stresujúce situácie. Okrem iného otec takmer po dobu dvoch rokov s matkou nekomunikuje, nezdvíha jej mobilný telefón, nereaguje na matkinu mailovú komunikáciu a ignoruje matkinu snahu o osobné stretnutie za účelom dohody o ich spoločnej dcére. Maloletá dňa 4.9.2017, hoci malo ísť o jej veľký a slávnostný deň, plačúc odmietla ísť do školy s odôvodnením poukazujúc na víkend, že tam isto bude aj otec a že ju odtiaľ zoberie. Matka preto obratom kontaktovala detskú psychologičku maloletej o radu, ako ďalej postupovať. Odhliadnuc od zhoršujúceho sa zdravotného stavu maloletej, ako reakcie na prítomnosť otca, otec nezaháľal ani čo sa týka matky maloletej. Otec nielenže podal na matku cez 50 trestných oznámení, ale dokonca sa opakovane dostavil do zamestnania matky - školského zariadenia, kde pôsobila matka ako pedagogická pracovníčka a uvádzal o osobe matky difamujúce a pravdu skresľujúce skutočnosti, prostredníctvom ktorých sa snažil matku vykresliť ako osobu nesvojprávnu, neschopnú postarať sa o dieťa a absolútne nekompetentnú zamestnankyňu. Otec matku zosmiešňoval pred kolegami a inými zamestnancami školského zariadenia. Matka spolu s maloletou v čase ich pobytu na východe SR boli neustále vystavované psychickým nátlakom otca. Už nie len ich známi, ale aj susedia a iné tretie osoby vedeli o ich súčasnom usporiadaní pomerov, vedeli o dlho pretrvávajúcom boji o dieťa, boli svedkom opakovaných útokov zo strany otca, neustálymi návštevami príslušníkov PZ v ich dome, čím sa matka dostávala do značne nekomfortnej situácie. Spočiatku sa matke darilo maloletú izolovať aspoň sčasti od týchto narážok, otázok a nevráživých pohľadov, postupom času avšak maloletá začala dôsledne vnímať všade prítomné náznaky vplyvov otca a matke sa často sťažovala. Maloletá bola na pravidelnej báze konfrontovaná otázkami neprislúchajúcimi maloletému dieťaťu, matke hovorila, že ju to trápi a nevie, akým spôsobom má reagovať. Za predpokladu, že by matka i naďalej zotrvala na východe SR, celkom zrejme by maloletej spôsobila nenapraviteľnú ujmu, kedy by bola maloletá v školskom zariadení vystavená pohrdavým pohľadom, klebetám a neustálym ohováraniam, ktorých sa tak bála. Na základe vyššie uvedených skutočností a po porade s psychologičkou a lekárkou matka maloletej dospela k rozhodnutiu, že jediné čo je možné v záujme maloletej za danej situácie urobiť, je zmena prostredia. Matka bola teda donútená ukončiť svoj pracovný pomer a zmeniť prostredie maloletej. Po prvých dňoch v novom prostredí a v škole je zrejme, že rozhodnutie matky bolo správne a potvrdili sa aj slová psychologičky, že takáto zmena maloletej pomôže v jej úzkostných stavoch a aspoň na chvíľu bude myslieť len na bežné veci spojené so školou a jej novým prostredím, tak ako jej ostatní vrstovníci a to naďalej v kruhu jej blízkych, jej matky, na ktorú je veľmi citovo naviazaná a aj ľudí, s ktorými bola aj doteraz v intenzívnom kontakte. Matka v záujme zachovania stability naďalej udržiava intenzívny sociálny kontakt maloletej s ostatnými rodinnými príslušníkmi, s ktorými bola maloletá doteraz v úzkom kontakte ako aj s kamarátmi a rodinnými známymi, aby tým maloletej umožnila postupný prechod na zmenu. Maloletá je v škole spokojná a aj plne adaptovaná. Má veľmi rada svoju pani učiteľku a má už za sebou aj prvé jednotky za prácu a aktivitu na vyučovacom procese.

V novom bydlisku, kde žije spolu so svojou matkou si celkom rýchlo zvykla. Ide o veľký dvojizbový byt v novostavbe v tichej lokalite Bratislavy s veľkou terasou a krásnym výhľadom. Maloletej sa nové bydlisko tak páči, že sama matke navrhuje, čo by si mohli do bytu ešte dokúpiť, poprípade doniesť zo svojho pôvodného bydliska. Obavy maloletej o nástup do základnej školy v Stropkove sa koniec koncov ukázali ako opodstatnené. Otec maloletej naozaj v prvý školský deň hľadal v škole v Stropkove maloletú a dožadoval sa stretnutia s ňou aj cez riaditeľa školy. O matke sa pritom vyjadroval veľmi nevhodne a vulgárne. Chápe síce snahu otca, že chcel byť tiež súčasťou takéhoto veľkého dňa v živote svojej dcéry, ale zaráža ho, že neustále ignoruje fakt, že ho dcéra odmieta a že sa ho bojí. Ignoruje pritom nielen odporúčania všetkých lekárov, znalcov, psychológov a psychiatrov o zdravotnom stave svojej

dcérky a o potrebe reparácie jeho vzťahu s ňou, ale ignoruje aj výchovné opatrenia nariadené súdmi, ktorých jediným cieľom je, aby maloletá svojho otca prestala odmietať a tešila sa na jeho prítomnosť. Na podklade vyššie popísaných skutočností matka považovala za jediné možné východisko odchod z východu SR, pričom sa spolu s maloletou presťahovali do Bratislavy na Rustaveliho ulicu č. 8, 831 06 Bratislava, kde majú v súčasnosti nahlásený trvalý pobyt. Maloletá nastúpila dňa 7.9.2017 do prvého ročníka na Základnej škole Matky Alexie na Palackého ul. č. 1, 811 02 Bratislava, kde matka pôsobí ako pedagogická pracovníčka. Poukázal na fakt, že otec maloletej sa nijakým spôsobom nedopytoval u matky maloletej, prečo maloletá nenastúpila v prvý školský deň do školy, keďže ju tam mal hľadať. Matku nijakým spôsobom ani telefonicky, ani sms-správami a ani mailom nekontaktoval, hoci má na ňu aj telefónne číslo a aj mailovú adresu. Otec v tejto súvislosti nekontaktoval ani rodičov matky maloletej a ani právneho zástupcu matky. Ak by sa u kohokoľvek dopytoval na maloletú, určite by dostal obratom informáciu o svojej dcére a nemusel by zamestnávať svojich právnych zástupcov ďalšími vyjadreniami a ani súd, ktorý zo svojej iniciatívy dopytoval ÚPSVaR, právneho zástupcu matky. Plynutím času, neustálym osočovaním, neempatickým správaním otca ale aj postupom tunajšieho súdu došlo k úplnej eskalácii vzťahov medzi rodičmi a rodičia nie sú už schopní viesť akúkoľvek konštruktívnu komunikáciu. Otec matke nezdvíha mobilný telefón, otec dlhodobo matke neodpovedá na zasielané SMS správy, neodpovedá jej ani na maily, dokonca aj v rámci vykonávacieho konania pred súdom uviedol, že s matkou nemieni už komunikovať. Matka sa síce snaží otca informovať o podstatných veciach týkajúcich sa maloletej, snaží sa aj o racionálne vysvetlenie postoja maloletej k jeho osobe, ale jej snaha zatiaľ nikam nevedie. Je preto zrejme, že pokiaľ nedôjde k zlepšeniu vzájomnej komunikácii medzi rodičmi, bude akákoľvek úprava styku otca s maloletou prebiehať veľmi obtiažne, resp. tak ako doteraz. Je všeobecne známe, že pri akejkoľvek úprave styku rodiča s dieťaťom, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, je nevyhnutná práve komunikácia medzi rodičmi. Veď už pri samotnom preberaní dieťaťa, musí dieťa vidieť medzi oboma rodičmi vzájomnú úctu a rešpekt, rodičia si musia vymeniť základné informácie o dieťati, či už ohľadne jeho zdravotného stavu (či je zdravé, aké popripade lieky má mať ...) alebo bežných životných potrieb (kedy naposledy a čo jedlo, kedy má ísť spať, aké má úlohy...). Ide o základný predpoklad na úpravu a to akéhokoľvek styku. Zo súdneho spisu je zrejme, že maloletá od svojho útleho detstva vyrastala v starostlivosti svojej matky, vyjmúc prvé štyri mesiace jej života prežité v spoločnej domácnosti rodičov v Rakúsku. Matka sa o maloletú príkladne starala a s otcom sa snažila udržiavať kontakt spôsobom, že matka otca aj s maloletou chodili do Rakúska navštevovať a niekedy prišiel na Slovensko za nimi aj on. Styk maloletej s otcom tak prebiehal poväčšinou za účasti matky. Matka nemala nikdy problém maloletú otcovi odovzdať aj bez svojej prítomnosti, hoci ako otec nemal žiadne rodičovské zručnosti (uvedené v rozhodnom období konštatoval aj 2P/16/2015

-38-

ÚPSVaR). Maloletá však postupom času si začala presadzovať, aby pri styku s otcom bola prítomná aj matka, čo spočiatku otec aj rešpektoval a nemal s tým žiaden problém. Po niekoľkých stretnutiach maloletej s otcom, kedy sa maloletá od otca vrátila zakriknutá, však maloletá začala styk s otcom bez prítomnosti matky úplne odmietať. Otec však na názor a pocity maloletej nijako nereflektoval a začal na maloletú a aj na matku tlačiť na styk výlučne osamote a to bez prítomnosti matky alebo akéhokoľvek tretieho subjektu. Na návrhy matky nijako nereflektoval a začal svoj styk s maloletou si vynucovať násilnou formou, formou súdneho výkonu rozhodnutia alebo formou privolávania príslušníkov policajnej hliadky. Po poslednom styku otca s maloletou, kedy si otec maloletú nechal aj na prespanie u svojich rodičov v ich rodičovskom dome, došlo k incidentu, že otec so svojou matkou násilnou formou bránili maloletej ísť za matkou, ktorá pre ňu prišla. Tento incident zostal u maloletej v živej pamäti a do dnešného dňa ho pri spomienke na otca opisuje. Išlo o negatívny zážitok, ktorý mal vplyv na vývoj jej vzťahu s otcom. Následne otec svojim neempatickým a egoistickým prístupom si začal s maloletou vynucovať styk a to aj napriek tomu, že maloletá mu mnohokrát sama oznámila, že s ním nechce nikam ísť. Následný výkon rozhodnutia v septembri 2015, kedy maloletá s krikom a plačom odmietať ísť k otcovi, hoci ju matka prehovárala a dokonca postavila pred otca, zanechal na maloletej ďalšie negatívne spomienky na osobu otca. Jeho následné arogantné správanie, spočívajúce v nátlaku na maloletú a jej matku, keď sa dlhodobo a každý mesiac dostavil so zapnutými mobilnými telefónmi pred dom matky, aby si nahral, ako mu maloletá alebo jej matka oznámili, že maloletá odmieta s ním ísť a potom zavolať políciu spôsobovalo nielen to, že maloletej sa viac a viac odcudzoval, ale maloletá sa ho začala báť, mali z jeho osoby obavy, čo vyústilo do zhoršovania jej zdravotného stavu, najmä po psychickej stránke. Maloletá začala svojho otca považovať za hrozbu nielen vo vzťahu k svojej osobe ale aj k osobám jej najbližších. Na nevhodnosť postoja otca k maloletej a na vynucovanie si styku aj násilnou formou upozorňovala od r. 2015 aj detská

psychologička maloletej, ktorá upozornila aj na to, že ak uvedený postoj otca zostane nezmenený, môže dôjsť u maloletej k úplnému odmietania otca. K uvedenému aj ako vyplýva zo súdneho spisu aj došlo. Z vykonaného dokazovania v rámci súdneho konania, zo všetkých lekárskejších správ, či už od všeobecnej lekárky maloletej, jej psychologičky, u ktorej je maloletá už dlhodobo v dispenzári, či od jej psychiatricky ale aj zo znaleckého posudku, zo svedeckých výpovedí napr. riaditeľky MŠ je zrejmé, že príčinou zhoršeného zdravotného stavu dieťaťa je práve otec maloletej, resp. jeho neempatický a nerešpektujúci postoj k nej, keď napriek tomu, že maloletá ho odmieta, vynucuje si styk s ňou a to aj prostredníctvom polície. Namiesto toho, aby odpočiatku sa snažil zreparovať svoj narušený vzťah k dcére, práve naopak viac a viac jej ubližuje a nakoniec sa v očiach maloletej stal osobou, ktorej sa maloletá až panicky bojí a má z neho obavy. Jej súčasný vzťah k otcovi je veľmi negatívny až nepriateľský, o čom svedčia mnohé dôkazy založené v súdnom spise. Vzhľadom na tieto uvedené odborné závery a stanoviská ÚPSVaR-u Prešov, Komisárky pre deti, ošetrojúcej lekárky maloletej MUDr. Terézie Rosenbergerovej, klinickej psychologičky PhDr. Márie Sadivovej, súdneho znalca PhDr. Mariána Garbára rovnako ako aj vzhľadom na samotné odôvodnenie rozhodnutia tunajšieho súdu zastávame názor, že príčinná súvislosť medzi správaním sa otca a zhoršeným zdravotným stavom maloletej je celkom zrejmá a dlhodobo prítomná. Maloletá bola do konca augusta 2017 neustále vystavovaná nátlakom a vplyvom otca, otec sa dostavoval pred rodinný dom matky a maloletej, dožadoval sa styku s maloletou a to i napriek tomu, že si bol vedomý toho, že maloletá jeho osobu odmieta, nechce sa s ním stretnúť a potrebuje čas na zastabilizovanie sa. Dňa 28.9.2017 maloletá navštívila detskú psychiatricku MUDr. Teréziu Rosenbergerovú, ktorá v správe uviedla, že Saška sa v 2P/16/2015

-39-

Bratislave veľmi páči, v BA majú krásny byt s balkónom.... mamka je stále s ňou, venuje sa jej, chodia na krúžky - splnil sa jej veľký sen, chodí na gymnastiku, hudobnú školu a spevácky krúžok, chodia aj do kina, aj na návštevy k tete Evke (matkina sestra), ujovi Jankovi, Peťovi (matkini bratia), Dadke a Riškovi (matkina rodina, malý bratranec. S Riškom má Saška pekný vzťah, navzájom sa navštevujú, hrajú sa spolu, rodinné vzťahy sú podľa vyjadrenia matky i Sašky súdržné. Maloletá ďalej pani psychologičke uviedla, že má v Bratislave veľa nových kamarátov a cíti sa v Bratislave bezpečne, nakoľko jej matka pracuje v tej istej základnej škole, kde maloletá teraz študuje a stretávajú sa aj počas veľkej prestávky. Maloletá má v škole výborný prospech, v škole sa jej darí, je spokojná, zastabilizovaná a zmenu prostredia vníma veľmi pozitívne. Na otázku pani psychiatricky, ako sa bude teraz maloletá stretávať s otcom uviedla, že ho nikdy nechce ani vidieť a dúfa, že ju otec nikde nenájde, bojí sa ho, bol na mňa zlý a zavrel ma aj s babou haburskou do bazéna a nechceli ma pustiť za mojou mamkou. Obdobným spôsobom sa maloletá v správe vyjadruje aj na adresu starých rodičov z otcovej strany, s ktorými styk odmieta a bojí sa ich. Maloletá uviedla aj to, že matka jej hovorí, aby s otcom a starými rodičmi išla, napríklad na výlet, ale ona ísť nechce, bojí sa ich a má strach, že jej znovu urobia to, čo predtým. V závere správy pani psychologička uvádza, že sa stav dieťaťa zlepšil, je pokojnejšie, aktuálne aj motorické tempo primeranejšie, tenzia je nižšia, pretrváva mierna hyperkinetická sy. Dôvodnosť návrhu matky a celkom zrejmú potrebu zákazu styku otca s mal. Alexandrou na čas do revitalizácie vzťahov rodičov a revitalizácie vzájomného vzťahu otec a maloleté dieťa vidí v tom, že maloletá je dnes zo svojho otca vyčerpaná a vystresovaná, čo sa u nej psychosomaticky prejavovalo tým, že sa pomôčovala a trpela aj denným únikmi moču. Uvedené je celkom zrejmý dôsledok konania a správania sa otca, ktorý sa násilne domáha svojich práv a bez predchádzajúceho dôkladného uváženia spôsobuje vlastnej dcére traumy a uvádza ju do umelo vytvorených stresových situácií. Je toho názoru, že s ohľadom na všetky doposiaľ uvedené okolnosti nie je možné násilne vynútiť vzťah mal. Alexandry s otcom, nie je možné maloletú proti jej vôli a vlastnému presvedčeniu dotlačiť k tomu, aby otca rešpektovala a akceptovala a to najmä po tom všetkom, čím si do dnešného dňa musela prejsť. Okrem iného sa otec do dnešného dňa nepodrobil ani jednému jedinému výchovnému opatreniu, otec sa vedome, cielene a opakovane nedostavuje na vopred avizované termíny stretnutia na referáte poradensko-psychologických služieb na ÚPSVaR-e v Prešove. Otec s matkou nevedie konštruktívnu komunikáciu týkajúcu sa maloletej, otec sa nesnaží maloletú kontaktovať nad rámec súdom ustanoveného styku, maloletej netelefonuje, nedožaduje sa komunikácie prostredníctvom aplikácii Skype a pod., maloletej ani raz neposlal list či pohľadnicu, resp. jej nezaslal žiaden darček či kvety, ktorými by ju potešil. Nakoľko medzi otcom a maloletou Alexandrou v súčasnosti absentuje akýkoľvek vzájomný bližší citový vzťah a maloletá svojho otca odmieta, je viac ako zrejmé, že akákoľvek úprava styku otca s maloletou nemôže byť a ani nie je pre maloletú vhodnou a v jej najlepšom záujme. Otec žiadne zo svojich tvrdení do dnešného dňa nepodoprel žiadnym dôkazným prostriedkom. Jedná sa o podsúvanie klamlivých tvrdení

za účelom očistenia matky, za účelom vykreslenia matky ako osoby neschopnej poskytovať celodennú starostlivosť maloletému dieťaťu, resp. poskytnúť dieťaťu celoživotný vzor vhodný pre jej dospievanie. Otec mal vopred pripravený plán a scenár, ktorého zámerom bolo poškodiť osobu matky pred tunajším súdom, kedy zámerne s matkou nespolupracoval a nezúčastňoval sa nariadených výchovných opatrení. O charaktere otca svedčí aj to, že sa neštíti klamať na súdnom pojednávaní a do úradných zápisníc (najmä podaných trestných oznámení) uvádza nepravdivé skutočnosti založené na vyfabulovaných situáciách a ničím nepodložených okolnostiach. Matka sa s otcom snažila neraz dohodnúť a spolupracovať,

2P/16/2015

-40-

spočiatku umožňovala otcovi styk aj nad rámec súdom nariadeného styku, otca pravidelne telefonicky kontaktovala a informovala o zdravotnom a duševnom stave maloletej. Otec bol tým, ktorý svojím arogantným a egocentrickým prístupom zapríčinil súčasné usporiadanie pomerov, ktoré je v súčasnosti nadmerne zaťažujúce a nevyhovujúce pre maloletú Alexandru. Okrem iného otec, resp. jeho právny zástupca vo svojich podaniach venoval značnú pozornosť viacerým syndrómom, ako napríklad: syndrómu CAN, Münchhausenov syndrómu a neexistujúcemu syndrómu zavrhnutého rodiča (SZR), čím menil svoju právnu argumentáciu a podporoval ju odlišnými tvrdeniami a teóriami s úmyslom zvýhodnenia svojho postavenia v súdnom konaní. Otec od roku 1998 žije na území Rakúska, kam má v prípade zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti v úmysle premiestniť aj centrum záujmov maloletej a to bez akéhokoľvek prihliadnutia na názor či najlepší záujem maloletého dieťaťa. Otec nedisponuje žiadnymi rodičovskými zručnosťami, o osobu maloletej sa nevie postarať, nevie zabezpečiť celodennú starostlivosť o maloletú, nepozná hygienické návyky maloletej, pričom doposiaľ dokonca neprejavil ani skutočný záujem o zdravotný či duševný stav dieťaťa. Na základe uvedeného je zarážajúce, že sa otec i napriek tejto skutočnosti domáha zverenia maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti. Za predpokladu, že nedošlo k požadovanému výsledku výchovného opatrenia a to práve z dôvodu nezájmu a nesúčinnosti na strane otca, nemožno z jeho pohľadu hovoriť o úprave styku otca s maloletou a to ani v prítomnosti a už vôbec nie bez prítomnosti matky. Zo správ detskej psycholožky maloletej, jej detskej psychiatričky, z posledného znaleckého posudku ale najmä z vyjadrení otca je zrejmé, že do úvahy neprichádza ani úprava styku otca s maloletou ani za účasti len tretieho subjektu. Takýto styk by totižto nevedol k reparácii vzťahov medzi rodičmi, ktorá je pri spoločnom výkone ich rodičovských práv a povinností nielen žiaduca, ale v prvom rade nevyhnutná. Bez reparácie vzťahov medzi rodičmi a následnej reparácie vzťahu otec - dcéra, by išlo opäť o ďalší nezmyselný a nikam nevedúci zásah do prežívania maloletej a bol by v rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, ktorý je rozhodujúci pri akejkoľvek rozhodovacej činnosti súdov. Išlo by o prerušenie postupnej následnosti krokov takejto revitalizácie vzťahov v rodine a opäť len k zbytočným experimentovaním už aj tak s narušeným prežívaním maloletej a s jej psychickým zdravím. Maloletá nastúpila do prvého ročníka základnej školy, začala s matkou žiť v novom bydlisku, začala navštevovať nové krúžky, získava vo svojom okolí nových kamarátov. Táto zmena sa začala už aj na maloletej prejavovať, je uvoľnenejšia, veselšia, nesleduje víkend čo víkend bráničku domu, či sa tam objaví otcovo auto, je zhovorčivejšia a vymizli aj u nej aj denné a nočné pomočovania. Domnieva sa, že ak by maloletá začala byť aj v tomto novom prostredí vystavovaná rovnakému stresu a nátlaku ako doteraz, mohlo by prísť k recidíve zhoršovania jej psychického zdravia. Je presvedčený, že maloletá posledné čo teraz potrebuje, je tlak na ňu, že sa má začať stýkať so svojím otcom, ktorého sa stále bojí. Vystavovať maloletú napätej atmosfére, ktorá medzi rodičmi momentálne panuje, je pre maloletú neprijateľné. Domnieva sa, že až v prípade, ak dôjde medzi rodičmi maloletej k revitalizácii ich vzťahu za pomoci psychologického poradenstva, až následne by sa mohlo pristúpiť aj k zapájaniu aj maloletého dieťaťa. Na základe uvedeného žiada súd, aby vzal do úvahy výsledky posúdenia účelnosti nariadeného výchovného opatrenia a aby ich premietol do rozhodnutia vo veci samej. Najmä s ohľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa navrhol, aby súd vydal uznesenie o zákaze styku otca s maloletou.

41. Právna zástupkyňa otca v záverečnej reči uviedla, že na základe doteraz súdom zisteného skutkového stavu otec maloletej je toho názoru, že sú splnené zákonné podmienky

2P/16/2015

-41-

pre zvažovanie nového rozhodnutia súdu o tom, ktorý z rodičov má mať maloletú vo svojej osobnej starostlivosti a to vzhľadom na naplnenie skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy § 25 ods. 4 Zákona

o rodine. Komentár B. Pavelkovej z roku 2011 k predmetnému ustanoveniu uvádza: „Ak sa súd dozvie, že jeden z rodičov svojím správaním opakovane bezdôvodne a zámerne marí stretávanie oprávneného rodiča s dieťaťom, musí začať aktívne konať a nemôže ponechať iniciatívu výlučne na oprávneného rodiča.... Pokiaľ by procesné prostriedky nevedli k náprave, potom dôjde k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia. Samotné odsúdenie rodiča však nerieši vadné výchovné prostredie dieťaťa. V takom prípade preváži záujem na riadnej výchove maloletého nad záujmom stability jeho výchovného prostredia, keďže stabilita výchovne nevhodného prostredia nemôže byť pre dieťa prínosom.... Záujem maloletého nemožno vidieť iba v tom, že za každú cenu bude rešpektovaný faktický vzťah. Nie je to na mieste vtedy, ak by faktický vzťah bol vyvolaný svojvoľným bezdôvodným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí alebo práv druhého rodiča. Zákon na prvom mieste v ustanovení § 24 ods. 4 určuje ako podmienku pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektovanie práva maloletého dieťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Až od tejto podmienky sa odvíjajú ostatné kritéria pre posudzovanie najlepších záujmov maloletého dieťaťa, s ohľadom najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a s ohľadom na schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.... Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov, je dôvodom jednak na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja, jednak na zmenu rozhodnutia o zverení, a to aj bez návrhu. Pokiaľ preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom.“ Má za to, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že zo strany matky maloletej došlo k opakovanému nedôvodnému a dlhodobému bráneniu otcovi v styku s maloletou. Rozhodnutie Okresného súdu Svidník sp. zn. 2P/32/2013 zo dňa 4.9.2014, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené a maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, už nie je rozhodnutím, ktoré by najlepšie zaisťovalo potreby maloletej, pretože už dlhšiu dobu má výchovné pôsobenie a starostlivosť matky na maloletú významne negatívne dopady. V živote maloletej úplne absentuje rola otca, je deformovaná osobná identita maloletej, došlo k zhoršeniu psychického stavu dieťaťa. Rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 4.9.2014 bol vtedy postavený na tej skutočnosti, že maloletá je na matku vzhľadom k útlemu veku (vtedy 3 roky a 3 mesiace) silne viazaná a že matka sa v zásade stará o maloletú dobre, zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky v samotnom návrhu na rozvod manželstva navrhol aj otec maloletej. Na druhej strane však už v čase rozhodovania o rozvod s prísl. dochádzalo k situáciám, kedy matka opakovane a bezdôvodne odmietala prenechať maloletú v osobnej starostlivosti otca, na základe čoho bol otec maloletej ešte počas konania o rozvod s prísl. nútený podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia umožňujúceho mu styk s maloletou do času rozhodnutia vo veci samej a následne aj návrh na súdny výkon predbežného opatrenia. Ani napriek vydaniu predbežného opatrenia, ktorým bol upravený styk otca s maloletou v rozsahu prvého víkendu v mesiaci bez prítomnosti matky a takáto forma úpravy styku bola niekoľkokrát potvrdená aj odvolacím súdom, napriek niekoľkým konaniam o súdny výkon rozhodnutia, nebol zo strany matky ani jeden takto upravený styk od momentu vydania prvého uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 4.3.2014 v spojení s opravným uznesením zo dňa 20.3.2014, riadne rešpektovaný. Matka maloletej už od začiatku konania o

2P/16/2015

-42-

rozvod s prísl. uvádzala, že maloletá otca nepozná a že medzi maloletou a jej otcom neexistuje žiadne bližšie citové puto, na základe čoho požadovala úpravu styku v obmedzenom rozsahu a výlučne za jej prítomnosti. Tieto tvrdenia matky však v konaní neboli preukázané. Na podklade dvoch znaleckých posudkov PhDr. Dariny Hubovej a PhDr. Marty Halašovej, PhD., ktorých vypracovanie zadal súd, bolo preukázané, že medzi maloletou a jej otcom existuje citové puto, maloletá sa k otcovi prejavuje pozitívne, pričom obe odporúčali čo najčastejší kontakt maloletej s jej otcom. Obe znalkyne tiež zhodne konštatovali jasne negatívny postoj matky k otcovi, ktorý maloletá na deklaratívnej úrovni od matky preberá a taktiež manipulatívne správanie sa matky voči maloletej vo vzťahu k styku s jej otcom. V časti psychodiagnostické vyšetrenie matky maloletej v znaleckom posudku č. 47/14 PhDr. Hubovej na str. 18 sa uvádza: „Vo vzťahu k maloletej Alexandre Márii je matersky nadmerne ochraňujúca, jej rodičovské správanie je sýtené nezrelou emocionalitou, citovo dieťa síce saturuje, ale zároveň silne, majetnícky si k sebe viaže, manipuluje ním, nekontroluje sa emocionálne pred dieťaťom vo vzťahu k otcovi. .... Jej verbálne vyjadrenia čo sa týka osobného záujmu a ústretovosti pri výchove dieťaťa v pozitívnom vzťahu k otcovi sú pretvárkou, prostredníctvom dieťaťa rieši svoj vzťah k manželovi a jej

správanie v tomto smere je nevyspytateľné. Aktuálne prejavuje sa u nej sklon brániť dieťaťu v kontakte s otcom. ....ak sa jej nepodarí zachrániť manželstvo, sleduje cieľ vytesniť otca postupne zo života dieťaťa, začína ho otvorene obviňovať zo sexuálne úchylného správania.“ V časti Záver v znaleckom posudku č. 51/2015 PhDr. Halašovej, PhD. na str. 23 sa uvádza: „Matka neuviedla žiadny relevantný dôvod, ktorý by vysvetľoval odmietanie kontaktu mal. dcéry s otcom bez jej prítomnosti. Správanie sa dieťaťa (ako je popísané v zápisnici o výkone rozhodnutia v dňoch 5. a 6.9.2015) svedčí o ovplyvňovaní dieťaťa zo strany matky (obviňuje otca pred dieťaťom, robí mu výčitky), miestami sa pýta dieťaťa, či ide s otcom, dieťa nepresviedča ani k otcovi neposiela. Jej náznaky separácie od dieťaťa (kladenie dieťaťa na zem) spolu s jej negatívnymi vyjadreniami smerom k otcovi spôsobujú „dvojité väzbu“ (protikladné signály), čo vedie k destabilizácii psychického stavu dieťaťa (plač, krik) a k dezorganizácii jeho správania (útek, schovávanie, krčovité držanie sa matky).“ V rámci konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností boli zo strany oboch rodičov niekoľkokrát podané návrhy na vydanie a zmenu predbežného opatrenia. Otázka úpravy styku maloletej s jej otcom tak bola na základe viacerých odvolaní zo strany oboch rodičov predmetom posúdenia aj odvolacím súdom. Už v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove zo dňa 4.3.2014, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní otca voči uzneseniu Okresného súdu Svidník o predbežnom opatrení zo dňa 17.12.2013, odvolací súd apeloval na matku, aby viedla dieťa k zachovaniu, resp. zintenzívneniu vzťahu dieťaťa k otcovi a zároveň, aby svojím pôsobením a výchovou budovala citové väzby dieťaťa k otcovi. Potrebu intenzívneho a čo najčastejšieho kontaktu maloletej s jej otcom znova vyjadril Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 28.1.2015, ktorým rozhodol o odvolaní rodičov voči meritórnemu rozhodnutiu Okresného súdu Svidník zo dňa 4.9.2014. Rovnako aj v tomto rozhodnutí odvolací súd apeloval na matku maloletej a zdôrazňoval, že je predovšetkým v záujme maloletej, aby matka na ňu pozitívne vplývala a viedla ju k pozitívnemu vzťahu k otcovi, keď príprava na styk dieťaťa s otcom nie je len samotná psychická príprava, ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie sa s druhým rodičom (str. 7 rozsudku). Ani napriek záverom dvoch vyššie citovaných znaleckých posudkov súdom ustanovených znalkyň, apelom zo strany odvolacieho súdu, existencie troch konaní o súdny výkon rozhodnutia - predbežného (neodkladného) opatrenia, prebiehajúceho trestného konania, matka maloletej rozhodnutia odvolacieho súdu nerešpektovala, argumentujúc, že len „ona vie, čo je pre maloletú

2P/16/2015

-43-

najlepšie“. Zo strany matky tak dochádzalo k opakovanému a bezdôvodnému mareniu styku, na základe čoho bol otec maloletej nútený využiť aj iné právne prostriedky, a to aj v rovine trestnoprávnej. Za skutky, pre ktoré otec mal. podal trestné oznámenia na matku maloletej, bolo voči matke maloletej celkovo za 23 zmarených stykov vznesené obvinenie za pokračujúci prečin marenie výkonu úradného rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia Krajskej prokuratúry v Prešove, ktorá rozhodovala o sťažnosti matky maloletej voči uzneseniu o vznesení obvinenia vyplýva nasledovné: „Trestné stíhanie obvinenej V. subsumované v uznesení vyšetrovateľa z 25. januára XXXX je v podstate založené na tom skutkovom základe, že táto v období od 4. júla 2014 do 7. januára 2017 ako matka celkom 23-krát v súdom stanovenej dobe neumožnila otcovi, P. styk s maloletou AR., nar. 8. júna 2011. Obvinená svojím konaním, resp. „nekonaním“ naplnila všetky formálne znaky trestného činu podľa § 349 Tr. zákona. Uvedené spočíva v tom, že nerešpektuje právoplatné a vykonateľné predbežné opatrenie súdu, a to napriek opatreniam v občianskom súdnom konaní a odmietla jeho dobrovoľné plnenie. Nemožno sa ani právne ani spoločensky stotožniť s jej vyjadreniami, že koná v záujme maloletej (čo dokladovala návštevami u detských psychiatrov). V tomto smere poukazuje na súdne rozhodnutia v civilnom konaní, kde súdy pri úprave styku, ako aj vo vykonávaní konaní hodnotili najvyšší a najlepší záujem pre maloletú. Zo znaleckých posudkov vyplýva, že existuje vzájomná náklonnosť a citové puto medzi otcom a dcérou, pričom znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD. maloletú psychologicky vyšetřila 21.11.2015 a stretnutie otca s maloletou prebehlo necelé 2 mesiace po pojednávaní na mieste samom a výkon rozhodnutia bol dňa 5.9. a 6.9.2015, pričom znalkyňa toto správanie u maloletej nepotvrdila. Dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Je zarážajúce, že matka svoje dieťa toľkokrát predvádzala pred psychológa, len aby ukázala, ako dieťa veľmi trpí, pričom následne sa dieťa v jej rukách stáva nástrojom pomsty a neskôr aj obeťou. S poukazom na znalecký posudok PhDr. Hubovej, resp. aj PhDr. Halašovej v tomto kontexte poukázala na syndróm zavrhnutého rodiča a na

štúdiu detského psychiatra R. A. Gardnera. "Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam možno matkin prístup k realizácii práva dieťaťa na pravidelný styk s otcom a tiež právo otca stýkať sa s maloletou dcérou hodnotiť ako opovrhovanie práv otca i dieťaťa, ignoráciu súdnej moci a nesprávny prístup. Pokiaľ matkou maloletej bolo argumentované, že negatívne prejavy dieťaťa k otcovi sú dané akútnym stresom, ktorý maloletá prežíva pri styku s otcom a ktorý pramení z negatívneho zážitku počas styku maloletej s jej otcom v dňoch 2.5.2014, po ktorom bola hospitalizovaná, v dňoch 6.9. a 7.9.2014, kedy ju mal proti jej vôli zadržiavať v bazéne, resp. počas súdneho výkonu rozhodnutia v dňoch 5.9. a 6.9.2015, tieto skutočnosti neboli matkou objektívne preukázané a s ohľadom aj na ďalšie skutočnosti možno konštatovať, že ide o vyfabulované a zavádzajúce tvrdenia matky. Bezprostredne po stretnutí dňa 2.5.2014 sa uskutočnilo psychologické vyšetrenie dňa 23.5.2014 u PhDr. Hubovej, kedy maloletá šla na približne dvojhodinovú prechádzku so svojím otcom bez matky, následne znalkyňa odporúčala upraviť styk otca s maloletou počas víkendových dní v bydlisku otca a bez prítomnosti matky a neoznačila vzťah maloletej k otcovi za negatívny. Po stretnutí v dňoch 6.9. - 7.9.2014 sa po dvojmesačnom odstupe realizoval styk otca s maloletou v dňoch 6.12. - 7.12.2014. Z videozáznamov zo všetkých týchto stretnutí, ktoré súdu predložili, vyplýva, že na maloletej nebolo počas pobytu u otca či už v máji, septembri alebo decembri badať známky stresu, strachu, resp. negatívnych prejavov v dôsledku prežitej traumy, dokonca dňa 6.12.2014 maloletá sa nechcela poobliekať a dať sa odviezť spať k svojej matke. Ak by maloletá prežila 2P/16/2015

-44-

určitú traumu a stres počas pobytov u otca a jeho rodičov, resp. mala negatívne zážitky z výkonu rozhodnutia, s najväčšou pravdepodobnosťou by počas psychologického vyšetrenia u PhDr. Halašovej dňa 21.11.2015 nevyhľadávala prítomnosť svojho otca, netúlila sa k nemu, nedala sa pobožkať a nechcela od neho odísť, ako to popisuje znalkyňa PhDr. Halašová vo svojom znaleckom posudku. Maloletá sa so svojím otcom naposledy videla pri styku v decembri 2014 a následne tiež počas psychologického vyšetrenia pod dohľadom znalkyne PhDr. Halašovej, PhD. dňa 21.11.2015, kedy jej vzťah k otcovi nebol označený za negatívny. Vzhľadom k uvedenému je vylúčené, aby k zhoršeniu jej psychického stavu došlo v dôsledku pôsobenia otca na jej psychiku. Priestor otca k pôsobeniu na maloletú v porovnaní s priestorom, ktorý k tomu má matka, bol a je mizivý. Otec maloletej dokonca do obdobia februára 2017, kedy Okresný súd Svidník uznesením zaviazal matku maloletej raz týždenne otca informovať o záležitostiach maloletej, nedisponoval žiadnymi základnými informáciami týkajúcimi sa jeho maloletej dcéry, aj napriek tomu, že sa ich od matky dožadoval. Aj uvedená skutočnosť svedčí o prístupe matky k rešpektovaniu role otca v živote maloletej. Má za to, že v konaní pomocou znaleckých posudkov ako aj obrazovo-zvukových záznamov, ktoré predložili, taktiež z výpovede svedkov na pojednávaní dňa 1.12.2016, ktorých navrhol vypočuť v konaní otec, bolo preukázané, že počas doby, kedy mal otec maloletú vo svojej starostlivosti, nedošlo zo strany otca k excesu, kedy by sa otec maloletej akokoľvek nevhodne správal k maloletej. To, že by maloletá mohla byť frustrovaná negatívnymi zážitkami s otcom z minulosti, bolo vylúčené znaleckými posudkami, taktiež aj neverohodnými tvrdeniami matky. Matka maloletej prekvapivo až po uplynutí dlhšieho obdobia od udalostí z 6.9. a 7.9.2014, ktoré v konaní niekoľkokrát pertraktovala ako výrazne negatívny zážitok maloletej s jej otcom, začala uvádzať, že otec maloletej spolu s jeho rodičmi maloletú proti jej vôli zadržiavali v bazéne a nechceli ju pustiť k jej matke a že toto si maloletá z doby troch rokov svojho veku pamätá a vo svojom postoji a prežívaní to zhodnocuje, aj napriek tomu, že nikdy predtým o tom nehovorila. Záverom uvádza, že matka maloletej nie je schopná v záujme uspokojivej realizácie styku maloletej s jej otcom maloletú usmerniť a koná len tak, aby z hľadiska miesta a času formálne „splnila“ rozhodnutie súdu, o čom svedčí aj fakt, že každé stretnutie resp. moment, kedy volá maloletú, aby vyšla z domu na stretnutie so svojím otcom, bolo nahrávané rodinnými príbuznými matky za účelom preukázania toho, že dieťa na styk pripravuje. Svojím prístupom, kedy situáciu a styk s otcom vo vzťahu k dieťaťu nebola schopná normalizovať a dieťa uisťovať o správnosti situácie (maloletá sa aj pri výsluchu na súde dňa 31.8.2017 vyjadrila, že s otcom nechce byť, pretože ju chce zobrať od matky), dlhodobo konala proti záujmom maloletej a dieťa na styk s otcom ani riadne nepripravovala. O uvedenom svedčí aj skutočnosť, že styk sa neuskutočnil riadne ani v jednom z cca 50-tich prípadov, kedy sa na neho otec dostavil, pričom z 50-tich prípadov zmareného styku bolo matke maloletej za 23 zmarených stykov vznesené obvinenie. Matkinu motiváciu k vedeniu dieťaťa k styku s otcom tak možno označiť za chabú, obmedzujúcu sa na odkazy a priania dieťaťa a znamenajúcu prenášanie zodpovednosti na maloletú. Matka je navyiac rodičom, ktorý maloletú nevedie k rešpektovaniu prospešných pravidiel a svojím konaním na dieťa pôsobí tak, že to je pripravené len na situácie, že jeho potreby budú obratom uspokojované. Matka maloletej sa po celú dobu prebiehajúceho konania obmedzovala len na púhe slovné deklarácie o tom, že otcovi nehodlá v styku brániť, že chce aby bol styk

pozvoľný, dieťa nezaťažujúci, avšak svojim vlastným pôsobením k tomuto nijako neprispela, naopak, ako uvádza vyššie, toto marila. Ani štyri roky prebiehajúce konanie matku neprímalo aspoň k čiastočnej zmene jej postoja k osobe otca a ani k náznaku zmeny jej prístupu k nadväzovaniu vzťahu medzi otcom a dieťaťom. Matka mal. v súčasnosti dokonca požaduje úplný zákaz

2P/16/2015

-45-

styku. Skutočnosť, že sa matka niekoľkokrát dostavila k realizácii výchovného opatrenia na ÚPSVaR Prešov hodnotí, že tak urobila až pod ťarchou prebiehajúceho trestného konania, v ktorom jej bolo vznesené obvinenie a návrhu otca na zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti. Aj napriek tomu, že obe znalkyne navrhovali zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky, je toho názoru, že ponechanie maloletej vo výchovnom prostredí matky by malo pre maloletú fatálny vplyv. V prípade, že by maloletá bola zverená do starostlivosti matky a styk otca s maloletou by bol upravený v akýchkoľvek intervaloch, otcovi maloletej by bol fakticky úplne odoprený styk s maloletou. Na základe doterajšieho priebehu udalostí je viac ako isté, že takéto rozhodnutie by bolo reálne pre otca maloletej nevykonateľné a svoju dcéru by mal možnosť vidieť maximálne na videozáznamoch a fotografiách zo spoločných stretnutí v minulosti. Zdôraznila, že otec mal. nemá záujem o obmedzovanie matky v jej rodičovských právach a dôrazne rešpektuje potrebu maloletej na materinskú lásku a prítomnosť matky, čo potvrdili aj obe súdne znalkyne, preto je ochotný rešpektovať styk maloletej a matky po zhodnotení psychického stavu matky, ale predovšetkým v záujme maloletej musí zotrvať na žiadosti o zverenie do jeho starostlivosti. Čo sa týka matkou predkladaných lekárske správ z psychologických vyšetrení maloletej, k týmto uviedla, že boli matkou účelovo zneužívané. Tieto lekárske správy zároveň už boli niekoľkokrát predmetom posúdenia odvolacím súdom, ktorý k nim naposledy zaujal nasledovné stanovisko: „8. Tu odvolací súd musí ale upriamiť pozornosť na to, že odborná lekárka MUDr. Rosenbergerová pri vypracovaní lekárskej správy zrejme nedisponovala dostatočnými informáciami a nezohľadnila okolnosti spočívajúce v tom, aký malo psychický stav maloleté dieťa koncom roka 2015, keď jeho vzťah s otcom nebol označený za negatívny a tú skutočnosť, že dieťa je v permanentnom styku a starostlivosti matky, pričom je viac ako pravdepodobné, že preberá jej názory a jej správanie voči otcovi a psychický stav dieťaťa mohla ovplyvňovať výlučne matka, nie otec. Preto aj záver PhDr. Sadivovej o poškodzovaní zdravia maloletej v dôsledku vzťahu s otcom a možnosť rozhodnúť sa o kontaktoch mal. dieťaťa s otcom z vlastnej vôle je viac ako nepresvedčivý.“ „12. K správe MUDr. Rosenbergerovej a PhDr. Sadivovej odvolací súd uvádza, že tieto boli vypracované bez toho, aby sa vyšetrenia zúčastnil aj otec maloletej. Ako vyplýva z výpovede MUDr. Rosenbergerovej na pojednávaní dňa 1.12.2016, otca nepozná, nikdy sa s ním nestretla, otec sa o zdravotnom stave svojej dcéry u nej neinformoval.“ (uznesenie Krajského súdu v Prešove, zo dňa 10.1.2017, sp. zn. 17CoP/1/2017) K matkou predloženému znaleckému posudku znalca PhDr. Mariána Garbára nemôže súd pri rozhodovaní starostlivosti o maloletú prihliadať z dôvodov, že uvedený znalecký posudok nie je komplexný, keďže nebola vypočutá aj druhá strana (v danom prípade otec), znalecký posudok nie je objektívny, keďže posudok si objednala a daný úkon znalcovi uhradila matka mal., znalecký posudok nebol vypracovaný na základe systémového a interakčného prístupu, keďže v ňom chýba možnosť konfrontácie rodičov navzájom, možnosť konfrontácie dieťaťa a otca ako druhého rodiča, možnosť porovnať verbálne a neverbálne prejavy dieťaťa v prítomnosti oboch rodičov; pričom v odborných kruhoch je konfrontácia znalcami považovaná za nenahraditeľnú a nutnú súčasť komplexného znaleckého vyšetrenia. Predmetný znalecký posudok bol predmetom posúdenia odvolacím súdom v rámci rozhodovania o odvolaní matky voči rozsudku, ktorým bol upravený styk starých rodičov s maloletou. Krajský súd v Prešove napriek predloženému znaleckému posudku potvrdil možnosť styku starých rodičov rozsudkom zo dňa 26.06.2017, sp. zn. 18CoP/3/2017. Spoločným menovateľom všetkých týchto dôkazov je to, že uvedené subjekty vychádzali jedine z tvrdení matky, a preto tieto závery nevychádzali z komplexných informácií a nemožno ich považovať za objektívne. Rovnako tak pokiaľ kolízny opatrovník

2P/16/2015

-46-

ako aj Komisárka pre deti navrhovali súdu, aby vychádzal z odborných záverov MUDr. Rosenbergerovej, v súlade s ktorou navrhovali tiež obmedzenie, resp. zákaz styku otca s maloletou, možno uzavrieť, že v plnom rozsahu sa len stotožnili s tvrdeniami a vyjadreniami matky, a preto v ich prípade nemožno hovoriť o žiadnej objektivite a komplexnosti posúdenia celej situácie. Čo sa týka návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou, k tomuto uviedla, že na vydanie takéhoto rozhodnutia nie sú splnené zákonné podmienky. Týmto návrhom sa už zaoberal súd prvej inštancie ako aj odvolací súd, v rámci

rozhodovania vo veci návrhu matky na vydanie a zmenu neodkladného opatrenia o zákaze styku a návrh matky zamietli. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí o odvolaní matky v odôvodnení uviedol, cit.: „Zákaz styku otca s maloletou vo forme neodkladného opatrenia s poukazom na jej odmietavý postoj nie je riešením vzniknutej situácie, nie je v záujme dieťaťa, aby sa otcovi odcudzilo viac, ako je tomu momentálne.“ (Uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 17CoP/1/2017, zo dňa 10.1.2017). V priebehu konania nebol preukázaný negatívny vplyv otca na psychický vývin a duševné zdravie maloletej. Pokiaľ matka požadovala zákaz styku, urobila tak z dôvodu nepriateľského postoja k otcovi, ktorý u nej konštatovali aj obe znalkyne, resp. tiež pod ťarchou trestného konania. V zmysle ustálenej judikatúry však nemožno obmedziť alebo zakázať styk dieťaťa s rodičom v prípade, ak dôvody podľa návrhu vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. K hodnoteniu dôkazu získaného výsluchom maloletej uviedla, že tento dôkaz je potrebné posúdiť aj s ohľadom na ďalšie v konaní zabezpečené dôkazy a zistené skutočnosti v súlade s § 191 CSP. V prvom rade je potrebné uviesť, že uvedený dôkaz treba posúdiť predovšetkým s ohľadom na tú skutočnosť, že maloletá je v permanentnej starostlivosti matky a je prirodzene ovplyvňovaná matkou a dospelými osobami, s ktorými žije v spoločnej domácnosti a má tendenciu preberať od matky výhrady voči otcovi, čo konštatovala znalkyňa PhDr. Halašová. Daný dôkaz je tiež potrebné vyhodnotiť aj s ohľadom na tú skutočnosť, že maloletá je citovo nezrelá, na svoj vek je až príliš citovo naviazaná na matku a závislá na jej osobnej starostlivosti, z čoho vyplýva, že je matkou ľahko ovplyvniteľná, citovo vydierateľná a korumpovateľná. S ohľadom na uvedené skutočnosti je zarážajúce, že súd vôbec pripustil vykonanie takéhoto dôkazu, keďže jeho závery nemôžu byť objektívne. Maloletá sama počas výsluchu začala bez toho, aby ju k tomu sudkyňa vyzvala alebo akýmkoľvek spôsobom začala komunikáciu o otcovi, hovoriť o tom "čo jej otec urobil" a opisovala okolnosti styku zo dňa 6.9. a 7.9.2014 v Habure. Na otázku vec pojednávajúcej sudkyne, „čo Ti mamka povedala, na čo tu ideš", maloletá reagovala slovami, že „chcem Ti povedať, čo som zažila v Habure". Po týchto slovách, kedy maloletá sudkyňu uviedla "čo sa stalo v Habure", sa obrátila na sudkyňu so slovami „môžem už ísť ku mojej mamke?" a ďalej bol výsluch sťažený. Vzhľadom k uvedenému možno vyvodiť záver, že jediným cieľom výsluchu, ktorého vykonanie navrhla matka, bolo, aby maloletá potvrdila slová, ktoré matka neustále v konaní pertraktovala a o ktorých sa zmieňuje vyššie (okolnosti styku otca maloletej zo dňa 6.9. a 7.9.2014). O uvedenom svedčí aj to, že na pojednávaní dňa 31.8.2017 sa svedkyňa MUDr. Rosenbergerová vyjadrila, že pri poslednom vyšetrení maloletej dňa 17.7.2017, keď sa maloletej pýtala na otca, maloletá jej uviedla, že o ockovi nebude rozprávať, chcela odísť preč, prerušila hru (viď 1. hodina 38. minúta zvukového záznamu z pojednávania). Skutočnosť, že maloletá nevyjadrila spontánne svoj názor, na základe vlastných osobných skúseností, vyplýva aj z toho, že je vysoko pravdepodobné, že si ako trojročná nemohla do detailov pamätať udalosti, ktoré sa odohrali v septembri v roku 2014, o ktorých sa pred sudkyňou vyjadrovala, o čom svedčí aj to, že použila výrazové prostriedky a slová, ktoré neprináležia jej veku. Ak by bolo pravdou, čo uvádzala maloletá o negatívnych zážitkoch so svojím otcom z 6.9. - 7.9.2014, kedy ju mal zadržiavať v bazéne,

2P/16/2015

-47-

ktoré majú byť podľa matky dôvodom jej súčasného odmietania otca, s určitosťou by maloletá odmietla nadchádzajúce stretnutie s otcom v dňoch 6.12. a 7.12.2014 a zároveň by pri psychologickom vyšetrení u znalkyne PhDr. Halašovej dňa 21.11.2015 nevyhľadávala prítomnosť svojho otca a nechcela sa od neho odlúčiť. Zo všetkých vyššie uvedených skutočností vyplýva, že maloletá nevyjadrila svoj vlastný názor, ale prejavila a kopírovala výhrady matky voči otcovi, pričom túto tendenciu maloletej (preberať výhrady a kritiku matky voči otcovi) konštatovala už súdna znalkyňa PhDr. Halašová v znaleckom posudku na str. 24, cit.: „Mal. vyrastá vo výchovnom prostredí matky, je teda zjavné, že matkin vplyv na dieťa je najsilnejší. Matka vyjadruje otvorene svoje výhrady/kritiku voči otcovi, tieto tendencie maloletá preberá a pri ich posilnení tieto tendencie prejavuje (kopíruje).“ Dňa 20.9.2017 matka maloletej otcovi mal. doručila podanie, v ktorom oznámila zmenu trvalého pobytu matky ako aj maloletej a zároveň uviedla dôvody svojho rozhodnutia presťahovať sa do Bratislavy. Dňa 31.8.2017 sa uskutočnilo v prejednávanej veci pojednávanie, na ktorom súd vypočul maloletú. Na uvedenom pojednávaní svedkyňa MUDr. Rosenbergerová vo svojej výpovedi uviedla, že maloletá bola u nej na poslednom vyšetrení dňa 17.7.2017, kedy ju svedkyňa hodnotila ako spokojnú a šťastnú napriek podstúpenému operačnému zákroku. Vo svojej výpovedi svedkyňa MUDr. Rosenbergerová ďalej tiež uviedla, cit.: „ja už som jej teraz začala písať posttraumatickú stresovú poruchu, pretože dieťa je vo vážnom stave a bude to mať veľmi vážne dôsledky pre jeho zdravie, ak sa toto neukončí.“ (viď 2. hodina 2. minúta zvukového záznamu z pojednávania). Odhliadnuc od toho, že svedkyňa si protirečila, keď najskôr uviedla, že

dieťa pri poslednom vyšetrení 17.7.2017 bolo spokojné, no na druhej strane uvádza, že už jej teraz začala písať posttraumatickú stresovú poruchu, je veľmi zarážajúce, že matka, ktorá musela byť o tejto diagnóze informovaná, sama navrhla vykonanie dôkazu vypočutím maloletej. Vykonanie tohto dôkazu nenamietala ani svedkyňa ako jej ošetrojúca lekárka, ktorá bola prítomná pred pojednávacou miestnosťou pred vykonaním výsluchu maloletej. Po uvedenom pojednávaní sa maloletá údajne podľa matky necítila komfortne a dňa 4.9.2017 plačúc odmietla ísť na slávnostné otvorenie školského roka s odôvodnením, že tam bude otec a odvedie ju od matky. Pokiaľ matka ako príčinu odmietavého postoja maloletej uvádza dožadovanie sa styku otcom v dňoch 1.9. - 3.9.2017 a privolanie príslušníkov policajnej hliadky, k uvedenému uviedla, že k žiadnemu stretnutiu otca s maloletou ako ani ku konfrontácii maloletej s príslušníkmi policajného zboru, alebo konfrontácii s jej otcom, v uvedených dňoch nedošlo. Zo strany matky tak ide opäť o ničím nepodložené a zavádzajúce tvrdenia. Matka mal. zároveň neuviedla, akým spôsobom ona prispela k tomu, aby sa styk maloletej s otcom v uvedených dňoch realizoval podľa neodkladného opatrenia, navyše popierala jeho existenciu, a taktiež súdu nezrejmila, či maloletej rozumne vysvetlila a utvrdila ju v tom, že otec ju v žiadnom prípade od matky natrvalo nezoberie. Ako matka vo svojej emailovej správe tvrdí, na základe skutočnosti, že maloletá odmietla 4.9.2017 ísť do školy, matka maloletej vyhľadala všeobecnú lekárku a na jej odporúčanie aj psychologičku, ktorá jej odporučila zmeniť doterajšie prostredie, v ktorom maloletá vyrastá. Na základe uvedených skutočností teda matka v dňoch od 4.9.2017 do 7.9.2017 prihlásila maloletú na povinnú školskú dochádzku do základnej školy v Bratislave, v ktorej sa aj sama zamestnala ako učiteľka I. stupňa a zároveň zabezpečila pre obe aj bývanie na Rustaveliho ulici. Tvrdenia matky o tom, že tak urobila v záujme maloletej, ktorá plačúc odmietla ísť dňa 4.9.2017 na slávnostné otvorenie školského roka, sú zavádzajúce. Má za to, že minimálne dňa 31.8.2017 matka zamýšľala odchod do Bratislavy aj s maloletou, zámerne však túto skutočnosť neuviedla na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo v uvedený deň. Na preukázanie tejto skutočnosti predložila print screen zo stránky základnej školy Matky Alexie,

2P/16/2015

-48-

na ktorom je v časti „oznamy“ zverejnený oznam zo dňa 31.8.2017, z ktorého vyplýva, že dňa 31.8.2017 bolo miesto učiteľa I. stupňa základnej školy obsadené. Z uvedeného vyplýva, že minimálne už dňa 31.8.2017, ak nie skôr, matka mala zabezpečené zamestnanie v Bratislave a zamýšľala sa tam aj s maloletou presťahovať, udalosti, ktoré nastali po vypočutí maloletej, sú len zámienkou jej odchodu. Otcovi maloletej nie je známa pravá príčina tohto matkinho rozhodnutia, avšak je toho názoru, že jej tvrdenia o tom, že sa tak rozhodla dňa 4.9.2017 v najlepšom záujme maloletej, sú zavádzajúce. Pokiaľ sa maloletá cítila nekomfortne po poslednom pojednávaní a odmietla ísť 4.9.2017 na slávnostné otvorenie školského roka, vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam jedinou zodpovednou za tento stav je matka maloletej. Otec maloletej sa domnieva, že jedným z dôvodov matkinho rozhodnutia presťahovať sa, môže byť zrejme okolnosť úpravy styku starých rodičov s maloletou, ktorý bude pre starých rodičov z dôvodu presťahovania sa maloletej z jej doterajšieho bydliska sťažený. Ďalšou z motivácií tohto konania matky môže byť aj oddialenie meritórneho rozhodnutia argumentujúc zmenou bydliska maloletej a teda aj zmenou miestnej príslušnosti súdu. Uvedené skutočnosti však jednoznačne preukazujú, že matka maloletej nielenže nerešpektuje súdne rozhodnutia o úprave styku niekoľkokrát potvrdené odvolacím súdom, matka maloletej zavádza, manipuluje maloletou a pre dosiahnutie vlastných cieľov zneužíva jej psychický stav tak, ako už nespočetne veľa krát v minulosti. Vzhľadom k uvedenému preto otec maloletej v žiadnom prípade nemôže už veriť akýmkoľvek jej tvrdeniam týkajúcim sa maloletej a jednoznačne musí trvať na zverení maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Ďalej poukazuje na to, že matka mal. vo svojom vyjadrení zo dňa 22.7.2016 k odvolaniu otca voči zamietnutiu návrhu na zmenu a vydanie predbežného opatrenia o zverení maloletej do jeho osobnej starostlivosti uviedla, cit.: „Je potrebné mať na zreteli, že maloletá dcéra od narodenia žije v domácnosti matky, ktorá sa o ňu príkladne stará, zabezpečuje jej všetky potreby, maloletá je nielen osobne naviazaná na matku, ale aj na prostredie, v ktorom doposiaľ žila a vyrastala, a preto návrh otca z tohto pohľadu nezohľadňuje záujem maloletého dieťaťa.“ Na poslednom pojednávaní svedkyňa MUDr. Rosenbergerová vo svojej výpovedi uviedla, že maloletá v súčasnosti potrebuje jednotné prostredie, pokoj, zvýšenú starostlivosť, jeden určujúci smer a všetky zásahy sú nežiaduce (viď cca 1. hodina 40. minúta zvukového záznamu z pojednávania). Je preto zarážajúce, že matka sa s maloletou zo dňa na deň presťahovala na opačný koniec republiky a vytrhla ju z jej známeho prostredia, v ktorom od mala vyrastala, tvrdiac, že tak urobila v jej najlepšom záujme. Na druhej strane, pokiaľ však matka uvádza, že maloletá sa na nové prostredie rýchlo adaptovala, je spokojná a šťastná, má za to, že vydaniu rozhodnutia o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca nebude brániť okolnosť spočívajúca v tom, že by sa mala maloletá presťahovať k svojmu otcovi a

zmeniť doterajšie prostredie, v ktorom vyrastala. Na žiadosť otca mal. zaslala tiež poslednú emailovú komunikáciu zo dňa 28.9.2017, v ktorej ho matka informovala, cit.: „Saška dobre prospieva a jej psychický stav sa zlepšuje. Ako som ti už písala, daj Saške čas, prosím ťa, netlač na ňu, veľmi jej to ubližuje a spôsobuje je to veľmi zlé psychické stavy.“ Otec poukazuje na to, že tento email v kontexte s „dôkazom“, ktorý predložila matka na pojednávaní dňa 31.8.2017 a v ktorom poukázala na to, že otec sa dostavil celkovo len na 38,4 % stretnutí a od 7.1.2017 neprejavuje záujem o stretnutie s maloletou, vyznievajú jej vyjadrenia protichodne. Otcovi mal. nie je známy postoj matky, keď na jednej strane navrhuje zákaz styku, no vyčíta otcovi mal. minimálny záujem o styk s maloletou, a zároveň ho v osobnej komunikácii žiada, aby dal dcére čas, netlačil na ňu... Aj vyššie uvedené skutočnosti preukazujú, že tvrdenia a vyjadrenia matky sú zavádzajúce, jediným dôsledkom týchto zavádzajúcich tvrdení matky ako aj osôb, ktoré ochotne podporujú jej názor, je však zhoršenie psychického stavu dieťaťa a narušený 2P/16/2015

-49-

vzťah dieťaťa s otcom. Uvedenému následku sa však dalo predísť (aj všetkým súdnym a trestným konaniam), ak by matka riadne rešpektovala rodičovské práva otca, ako aj súdne rozhodnutia umožňujúce mu styk s maloletou a nesnažila sa dosiahnuť vytesnenie otca úplne zo života maloletej, čo konštatovala už znalkyňa PhDr. Hubová. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam žiada, aby súd zamietol návrh matky na zákaz styku otca s maloletou a vyhovel návrhu otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Úpravu styku matky s maloletou otec navrhuje upraviť až po tom, čo bude riadne zistený psychický stav matky maloletej.

42. Opatrovníčka v záverečnej reči uviedla, že v súdnom konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, kde bolo preukázané, že maloletá Alexandra Mária je citovo naviazaná na svoju matku a kontakt s otcom odmieta. Vzhľadom na túto skutočnosť navrhuje, aby maloletá naďalej bola zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o svoju dcéru riadne stará. Návrh otca na zverenie maloletej dcéry do jeho osobnej starostlivosti navrhuje zamietnuť. Aby sa vzťah otca s maloletou dcérou upravil, má za to, že je potrebné, aby sa otec s dcérou pravidelne stretával za prítomnosti psychológa, ktorý by bol rodičom ako aj maloletej nápomocný pri zvládaní napätej situácie. Psychológ by pomohol rodičom zlepšiť ich vzájomnú komunikáciu a taktiež by pomohol otcovi zlepšiť vzťah s maloletou dcérou, prípadne navrhuje, aby styk otca s maloletou dcérou sa realizoval za účasti akreditovaného subjektu, ktorý participuje na realizácii styku rodiča s dieťaťom v mieste trvalého bydliska dieťaťa. Zároveň uvádza, že nikdy v konaní nenavrhovala zákaz styku otca s maloletou dcérou, tak ako to bolo zo strany súdu ako aj otca dieťaťa prezentované na súdnom pojednávaní dňa 31.8.2017. ÚPSVaR Prešov na základe vyjadrenie ošetrujúcej lekárky MUDr. Rossenbergerovej a Komisárky pre deti navrhoval iba pozastavenie styku, tak ako to navrhovala lekárka a komisárka z dôvodu zlepšenia zdravotného stavu dieťaťa. Dňa 25.9.2017 ÚPSVaR Prešov obdržal z Okresného súdu Svidník oznámenie o zmene právneho zastupovania matky a o zmene trvalého bydliska matky a maloletej. Matka s maloletou dcérou sa presťahovala do Bratislavy, kde má trvalé bydlisko Rustaveliho č. 8, 831 06 Bratislava. V ďalších konaniach žiada Okresný súd Svidník, aby za kolízneho opatrovníka ustanovoval ÚPSVaR v Bratislave, kde bude postúpený opatrovnícky spis maloletej z dôvodu miestnej príslušnosti.

43. Komisárka pre deti v záverečnej reči navrhla, aby súd vzhľadom na rozsiahle vykonané dokazovanie rozhodol v nasledovnom znení: Maloletá Alexandra Mária Burcinová sa zveruje do osobnej starostlivosti matky. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou formou asistovaného styku realizovaného prostredníctvom referátu psychologicko-poradenských služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prešov alebo prostredníctvom akreditovaného subjektu na takúto činnosť. Asistovaný kontakt sa počas prvého mesiaca bude realizovať v prítomnosti matky. V rámci konania bolo vypracovaných niekoľko znaleckých posudkov. V poslednom znaleckom posudku PhDr. Mariána Garbára sa konštatuje potreba obnovenia komunikácie medzi rodičmi za účelom primeraného výkonu ich rodičovských práv a zabezpečenia plnohodnotného vývinu maloletej. Zároveň sa v znaleckom posudku konštatuje potreba revitalizovania vzťahu otca a maloletej. Na pojednávaní dňa 31.08.2017 pristúpil súd k vypočutiu maloletej. Z vypočutia bol vyhotovený zvukový záznam, ktorý bol v rámci pojednávania prehraný účastníkom konania. Z rozhovoru súdu s maloletou vyplynulo, že maloletá otca odmieta a nechce s ním stráviť čas, nakoľko má z neho strach. K rovnakým záverom dospela aj MUDr. Rosenbergerová, ktorá je ošetrujúcou lekárkou maloletej. Na

2P/16/2015

-50-

základe týchto záverov je rizikové, aby stretávanie otca s maloletou prebiehalo bez odbornej asistencie. V najlepšom záujme dieťaťa je jednoznačne postupná revitalizácia jej vzťahu s otcom. Za účelom dosiahnutia takéhoto stavu je nutná asistencia odborníka z oblasti psychológie, ktorý bude dlhodobo pracovať s celou rodinou.

44. Prokurátorka Krajskej prokuratúry Prešov v záverečnej reči uviedla, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že maloletá je od narodenia v osobnej starostlivosti svojej matky, teda dieťa má k nej vybudovaný intenzívnejší vzťah, identifikuje sa s ňou, je to dievčaťko, ktoré začalo v tomto školskom roku plniť povinnú školskú dochádzku a je silne naviazané na svoju matku. Matka predstavuje pre ňu zázemie a stabilitu. Vzhľadom na to navrhuje ponechať maloletú v osobnej starostlivosti jej matky. V súvislosti s návrhom matky na zákaz styku otca s maloletou poukázala na to, že právo styku dieťaťa s rodičom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému dieťa nie je rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Právo styku vychádza z Ústavy SR (čl. 41 ods. 4) ako aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde je upravené v čl. 7 ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, v čl. 8, ktorý zakotvuje právo dieťaťa na zachovaní jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov, v čl. 29 bod 1., podľa ktorého má výchova dieťaťa viesť k posilňovaniu úcty k rodičom dieťaťa, ale najmä v článku 9 bod 3., podľa ktorého „štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so „záujmami dieťaťa“ a súvisiacom článku 18 bod 1., ktorý priznáva obom rodičom spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Vzájomná radosť rodiča a dieťaťa v blízkosti toho druhého je základným prvkom rodinného života. Je chránené článkom 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Byť spolu znamená pre rodičov a ich dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek rozkolom vo vzťahoch medzi rodičmi. V záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Vyhladky na vytvorenie takýchto väzieb sa však postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nie je dovolené stykať sa alebo len zriedka, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi vzniknúť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je „v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavit svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča“. Z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 1079/2017 z 26.7.2017 vyplýva, že štát má zodpovednosť prostredníctvom svojich orgánov viesť rodičov ku konštruktívnemu riešeniu krízy ich rodiny a k rešpektu k rodičovstvu druhého rodiča. Zásadne nemožno zákaz styku vysloviť v prípade, ak dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. V posudzovanej veci vychádzajúc z vykonaného dokazovania absentuje konštruktívna komunikácia medzi rodičmi a ich vzájomný vzťah je narušený. Táto skutočnosť však nemôže byť dôvodom na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom. Bez bagatelizovania zdravotného stavu maloletej je potrebné poukázať na skutočnosť, že za posledné dva roky nebol realizovaný styk otca s maloletou, preto nemožno bez pochybností ustáliť príčinnú súvislosť medzi prípadným zhoršením zdravotného stavu dieťaťa a vplyvom otca. S poukazom na vyššie uvedené nesúhlasí s návrhom matky dieťaťa zakázať styk otca s maloletou. Úprava styku otca s maloletou by mala zohľadňovať

2P/16/2015

-51-

skutočnosť, že styk maloletej s otcom sa už dlhšiu dobu nerealizoval a byť upravená tak, aby bola vyvážená potreba a oprávnenie stretávania sa otca s maloletou ako aj zohľadnené okolnosti pomerov v danej veci a tiež to, aby zdravotný stav maloletej neutrpel ujmu a maloletá si pomaly zvykla na stretávanie sa so svojím otcom. V neposlednom rade poukázala aj na skutočnosť, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18CoP/3/2017 z 26.6.2017 bol upravený styk maloletej so starými rodičmi z otcovej strany ako aj na presťahovanie sa matky s maloletou z miesta trvalého pobytu do nového bydliska v Bratislave, ktoré je bližšie k miestu pobytu otca maloletej, pričom z podania právneho zástupcu matky z 18.9.2017 vyplýva, že maloletá sa plne adaptovala v novom prostredí, na ktoré si rýchlo zvykla.

45. Na základe vykonaného dokazovania súd právne uzatvára:

Podľa článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 6 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

Podľa článku 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa dieťa musí byť ihneď po narodení zapísané do matriky a musí mať od narodenia právo na meno, právo získať štátnu príslušnosť, a pokiaľ je to možné, právo poznať vlastných rodičov a byť v ich opatere.

Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, včítane štátnej príslušnosti, mena a rodinných záväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

Podľa článku 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty - zmluvné strany musia rešpektovať právo dieťaťa, oddeleného od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať osobné vzťahy a pravidelný priamy styk s obidvoma z nich, okrem prípadu, keby to bolo v rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa

Podľa článku 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

2P/16/2015

-52-

Podľa článok 29 ods. 1 štáty - zmluvné strany sa zhodujú, že výchova dieťaťa musí smerovať k: (a) rozvíjaniu osobnosti dieťaťa, jeho nadania, duševných a fyzických schopností na najvyššiu možnú mieru; (b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam, základným slobodám a k princípom stanoveným v Charte Organizácie Spojených národov; (c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej identite, jazyku i hodnotám, k národným hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i krajiny, z ktorej pochádza a k civilizáciám odlišným od jeho vlastnej;

Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

2P/16/2015

-53-

Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

46. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2P/32/2013 mal súd za preukázané, že o rozvode manželstva rodičov maloletej a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej bolo rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 2P/32/2013-407 zo dňa 4.9.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/29/2014-645 zo dňa 28.1.2015, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o určení výživného a zrušil rozsudok vo výroku o úprave styku otca s maloletou a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Maloletá bola právoplatne zverená do osobnej starostlivosti matky, s čím otec maloletej súhlasil. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 2P/32/2013-776 zo dňa 8.6.2015 súd úpravu styku otca s maloletou vylúčil na samostatné konanie ďalej vedené pod sp. zn. 2P/16/2015, nakoľko rodičia sa o úprave styku s maloletou nedohodli.

47. V priebehu konania o úprave styku otca s maloletou otec dňa 3.3.2015 podal návrh na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti z dôvodu nerešpektovania neodkladného opatrenia zo strany matky, poukazujúc na § 25 ods. 4 Zákona o rodine, podľa ktorého ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi upravený styk s maloletým dieťaťom, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti a neskôr otec navrhoval zmenu osobnej starostlivosti aj podľa § 26 Zákona o rodine v dôsledku zmeny pomerov na strane maloletej, ktorej psychický stav sa v priebehu roku 2016 vážne zhoršil, čo vyplynulo z matkou predložených lekárskeho správ. Návrh podal predovšetkým v snahe ochrániť maloletú, nakoľko spôsob, ktorým sa snaží matka maloletej dosiahnuť svoj cieľ, hraničí s psychickým týraním maloletej a otec maloletej má

jednoznačne za to, že takáto osoba nemá nárok ani spôsobilosť vychovávať dieťa vo svojej osobnej starostlivosti. Matka svojím správaním nedáva záruky riadnej výchovy maloletej. Matka maloletej argumentovala tým, že maloletá dcéra odmieta stretávanie sa

2P/16/2015

-54-

s otcom vzhľadom na neexistujúci vzťah medzi nimi, jeho neempatické správanie, v ktorom otec vytrvalo pokračuje a ďalej tak vedome degraduje vzťah dieťaťa s ním, že nikdy otcovi nebránila v styku s dieťaťom a otec svojím neempatickým správaním vyvolal u dieťaťa odmietanie stretávania sa s ním. Súd návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti nariadením neodkladného opatrenia zamietol.

48. Matka maloletej sa návrhom zo dňa 4.11.2016 domáhala, aby súd nariadené neodkladné opatrenie zmenil tak, že styk otca sa s maloletou zakazuje a na zákaze styku otca s maloletou trvala aj v priebehu ďalšieho konania. Matka návrh dôvodila tým, že vzhľadom na aktuálny nepriaznivý psychický stav dieťaťa, ktoré je pod vplyvom dlhodobého stresu a nezvláda frustráciu, došlo na strane dieťaťa k zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu súčasnej úpravy. Ako dôkaz predložila správu z vyšetrenia maloletej dcéry pedopsychiatrickou MUDr. Teréziou Rosenbergerovou, z ktorej vyplýva, že aktuálny psychický stav dieťaťa je natoľko vážny, že v prípade, ak bude traumatizácia dieťaťa naďalej trvať na základe vynucovania si styku dieťaťa s otcom, ktoré ho dlhodobo a opakovane odmieta a nedôjde k zmene, hrozí ďalšie zhoršenie psychického stavu a vážne ohrozenie duševného zdravia dieťaťa. Pedopsychiatricka doporučila pozastaviť styk s otcom na čas do celkovej a trvalej harmonizácie osobnosti dieťaťa, asi na jeden až dva roky, za túto dobu by si zároveň mohol otec dieťaťa osvojiť potrebné zručnosti a schopnosti, aby mohol nenásilnou formou postupne budovať od základov svoj vzťah k maloletej, v krajnom prípade zakázať stretávanie sa dieťaťa s otcom, až kým dieťa nevyrastie a nedokáže s otcom vytvoriť z vlastnej vôle primeraný vzťah v podmienkach bezpečia a konštruktívnej komunikácie. Otec maloletej nesúhlasil s návrhom matky, uviedol, že pokiaľ dôkazy predložené matkou preukazujú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa v podobe nepriaznivého psychického stavu, táto zmena odôvodňuje prijatie rozhodnutia súdu nie o zákaze styku otca s maloletou, ale prijatie rozhodnutia o zmene osobnej starostlivosti z dôvodov už uvedených. Súd návrh matky maloletej na nariadenie neodkladného opatrenia na zákaz styku otca s maloletou zamietol.

49. Ako je zrejmé z doteraz uvedeného, úprava styku otca s maloletou bola od roku 2015 upravovaná neodkladnými opatreniami, na základe posledného neodkladného opatrenia bol otec maloletej oprávnený stretávať sa s maloletou každý prvý víkend v mesiaci a to v piatok od 15.00 hod do 18.00 hod. a v sobotu a nedeľu od 9.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky, v čase školského roka (t.j. od 1.9. do 30.6. bežného roka) bol otec povinný si maloletú vyzdvihnúť v piatok o 15.00 hod. z predškolského alebo školského zariadenia, ktoré maloletá navštevuje, v ostatných termínoch, resp. za situácie, ak maloletá nebude prítomná v predškolskom alebo školskom zariadení, ktoré navštevuje, sú otec a matka povinní odovzdať si navzájom maloletú riadne pripravenú pred bydliskom matky. Z vyjadrení otca a matky maloletej, z písomných podaní adresovaných súdu, z výsluchu svedkov - policajtov OO PZ Stropkov, z podaných trestných oznámení otca na matku maloletej a z podanej obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Svidník na matku maloletej bolo preukázané, že styk maloletej s otcom neprebíhal podľa nariadeného právoplatného neodkladného opatrenia. Úlohou súdu je ustáliť, či matka bezdôvodne a zámerne bránila v stretávaní sa otca s dieťaťom, na základe čoho otec maloletej podával trestné oznámenia na matku maloletej a prokurátor Okresnej prokuratúry Svidník podal dňa 29.3.2018 na matku maloletej obžalobu pre pokračujúci prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zákona. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2P/32/2013 vyplýva, že matka maloletej v priebehu konania o rozvod manželstva začala uvádzať, že maloletá otca nepozná a že medzi

2P/16/2015

-55-

maloletou a jej otcom neexistuje žiadne bližšie citové puto, na základe čoho požadovala úpravu styku v obmedzenom rozsahu a výlučne za jej prítomnosti. Tieto tvrdenia matky však v konaní o úprave styku neboli preukázané. Zo znaleckých posudkov PhDr. Dariny Hubovej a PhDr. Marty Halašovej, PhD. bolo preukázané, že medzi maloletou a jej otcom existuje citové puto, maloletá sa k otcovi prejavuje pozitívne, pričom obe odporúčali čo najčastejší kontakt maloletej s jej otcom. Obe znalkyne tiež zhodne konštatovali jasne negatívny postoj matky k otcovi, ktorý maloletá na deklaratívnej úrovni od matky preberá a taktiež

manipulatívne správanie sa matky voči maloletej vo vzťahu k styku s jej otcom. Kladný vzťah otca s maloletou mal súd za preukázaný aj zo svedeckých výpovedí Štefana Prokopčáka, Miroslava Kunderáta a Valiky Kocurišinovej, ktorí pri výsluchu na pojednávaní uviedli, že maloletá chodila s matkou a otcom do Habury, kde bývajú aj oni ako ich susedia, svedkyňa Valika Kocurišinová byva v obci Čabalovce s prababkou maloletej, kde maloletá aj tam chodievala s matkou aj s otcom. Svedkom sa maloletá pri pobyte v Habure javila ako živé, šťastné a veselé dieťa. Maloletá sa často hrala s ich vnúčatami, kúpali sa v bazéne, skákali na trampolíne. Z výsluchu svedkyne Kocurišinovej mal súd za preukázané, že matka maloletej aj po odchode zo spoločnej domácnosti v Rakúsku, kým otec nepodal návrh na rozvod, navštevovala starých rodičov v Habure, chodila na návštevu s maloletou aj k prababke a to aj bez otca. Bola svedkom toho, že keď maloletej otec povedal, že už musí ísť za mamkou, že sa musí poobliekať, tak zosmutnela a keď jej otec povedal, že nech sa nebojí, že on za ňou príde, ona mu vtedy povedala, že mamka ju za ním viac nepustí. Raz bola prítomná pri tom, keď otec maloletú preberal v Chotči, matka vtedy vyšla na okno a povedala, že malá je chorá a že otca nechce, pritom ona videla, že potom im maloletá kývala z okna a aj z vonkajších dverí. Súd poukazuje aj na fotografie a videá predložené otcom maloletej, ktoré boli vykonané ako dôkazy na pojednávaní ich prehratím v konaní o návrhu na úpravu styku blízkych osôb s maloletou vedenom pod sp. zn. 3P/25/2015. Sudca v rozsudku v uvedenej veci konštatoval, že „na prehratých videozáznamoch ako aj fotografiách napr. aj zo dní 6. a 7.12.2014 maloletá pôsobí v prítomnosti otca a starých rodičov šťastne a uvoľnene a vôbec nie ako dieťa, ktorého psychika by v dôsledku správania otca a starých rodičov v období pred týmito dňami (napr. matkou deklarované incidenty v dňoch 2.5.2014, 6.9.2014 a 7.9.2014) bola nalomená a bol by ohrozený jej život s následkami do konca života. Za nedôvodný súd považoval aj argument matky, že podľa jej názoru maloletá na týchto videách nie je prirodzená a je akoby „naprogramovaná“. Ide aj o niekoľkominútové videá, kde sa dieťa správa prirodzene a nejedná sa o akési niekoľkosekundové prestrihy sporadických nútených úsmevov maloletej v inak psychicky skľučujúcom prostredí.“ Čiže aj tieto dôkazy sú v rozpore s tvrdeniami matky, že stretnutia otca s maloletou mali veľmi negatívny vplyv na zdravie ich dcéry a že zlým zaobchádzaním otca a starých rodičov došlo k nalomeniu psychiky maloletej a vážnemu ohrozeniu jej života s možnými následkami do konca života. Dobrý zdravotný stav maloletej po stretnutiach otca s maloletou v roku 2014 potvrdila aj svedkyňa MUDr. Nadežda Vočková, ktorá maloletú vyšetřila a zistila, že dieťa nemá žiadne zdravotné ťažkosti, čo je tiež v rozpore s tým, čo tvrdila matka. Súd teda nezistil, aby počas doby, kedy mal otec maloletú vo svojej starostlivosti, došlo zo strany otca k akémukoľvek nevhodnému správaniu k maloletej. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi otcom a maloletou bol vzťah od jej narodenia, otec sa o maloletú, aj po tom, čo s ňou matka opustila spoločnú domácnosť v Rakúsku, staral, stretávali sa všetci spolu a to aj v bydlisku otcových rodičov v Habure, trávili voľný čas, chodili spolu na dovolenky. Bolo preukázané, že od času, keď otec podal návrh na rozvod, matka začala tvrdiť, že medzi otcom a maloletou žiadny vzťah nie je a preto nie je možné, aby sa otec stretával s maloletou bez jej prítomnosti a návrhom zo dňa

2P/16/2015

-56-

4.11.2016 sa domáhala zákazu styku otca s maloletou. Matka maloletej v priebehu celého konania poukazovala na lekárske správy psychologičky PhDr. Márie Sadivovej, psychológa PhDr. Dezidera Kolaja, pedopsychiatričky MUDr. Terézie Rosenbergerovej, v ktorých sa uvádza, že príčinou zhoršeného psychického stavu dieťaťa je otec maloletej, resp. jeho neempatický a nerešpektujúci postoj k nej, keď napriek tomu, že maloletá ho odmieta, vynucuje si styk s ňou a to aj prostredníctvom polície a namiesto toho, aby odpočiatku sa snažil zreparovať svoj narušený vzťah k dcére, práve naopak, viac a viac jej ubližuje a nakoniec sa v očiach maloletej stal osobou, ktorej sa maloletá až panicky bojí a má z neho obavy. Jej súčasný vzťah k otcovi je veľmi negatívny až nepriateľský. Súd mal však za preukázané, že všetky tieto správy boli vystavené bez vyšetrenia otca maloletej a vždy len po podaní vysvetlení zo strany matky a preto tieto závery vyšetrení tak bez ďalšieho nemôžu preukazovať zlý psychický stav maloletej, ktorý má byť v príčinnej súvislosti s konaním otca maloletej a správanie sa dieťaťa ako dôsledok plynúci z predchádzajúceho stretnutia s otcom a hlavne bolo preukázané, že tieto správy nekorenšponujú s oboma znaleckými posudkami vyhotovenými PhDr. Hubovou ako aj PhDr. Martou Halašovou, PhD., z ktorých vyplýva, že u matky sa prejavuje tendencia brániť dieťaťu v kontakte s otcom. Znalkyňa PhDr. Hubová v znaleckom posudku uviedla, že matka je citovo negatívne naladená voči otcovi maloletej. Jej správanie je v rozpore so záujmom dieťaťa, čo sa môže prejavovať v budúcnosti u maloletej v smere oneskoreného citového a osobnostného vývinu pri absencii otca pri jeho výchove matke nemožno tolerovať, že neumožňuje otcovi žiadny kontakt s dieťaťom. Kým sa neupravia pomery medzi rodičmi, je pravdepodobnosť, že matka aj naďalej bude prejavovať nezáujem o styk otca s dieťaťom, bude

účelovo využívať lekárske vyšetrenia, psychologické vyšetrenia, nebude komunikovať s otcom. Znalkyňa taktiež v posudku uviedla, že ak sa matke nepodarí zachrániť manželstvo, sleduje cieľ vytesniť otca postupne zo života dieťaťa. Znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD., v znaleckom posudku konštatovala, že správanie sa dieťaťa svedčí o ovplyvňovaní dieťaťa zo strany matky. Obviňuje otca pred dieťaťom, robí mu výčitky, miestami sa pýta, či ide s otcom, dieťa nepresviedča, ani k otcovi neposiela, matka oznamuje súdu, kedy otec zanedbal kontakt s dcérou, no keď otec tento záujem evidentne má, matka mu samostatné stretnutie s dieťaťom komplikuje, sťažuje až znemožňuje. Chce otcovi zjavne diktovať, kedy, ako a kde môže s maloletou byť, na maloletú môže matkine verbálne vyjadrenia a neverbálne prejavy pôsobiť manipulatívne, matka takto sčasti nevedome a rozhodne v dobrom úmysle, vedie dieťa proti otcovi, spôsobuje zmätok v citoch dieťaťa, deformuje identitu maloletej (osobnú, rodinnú). Obe znalkyne ustanovené súdom potvrdili, že existuje vzájomná náklonnosť a citové puto medzi otcom a dcérou, pričom znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD. maloletú psychologicky vyšetrila dňa 21.11.2015, t.j. necelé 2 mesiace po realizácii styku na mieste samom dňa 5.9. a 6.9.2015 a maloletá aj napriek tomuto zážitku, ktorý bol pre ňu určite veľmi stresujúci, počas psychologického vyšetrenia vyhľadala prítomnosť svojho otca, túlila sa k nemu, dala sa pobožkať a nechcela od neho odísť, ako to popisuje znalkyňa PhDr. Halašová vo svojom znaleckom posudku a ako to uviedla aj pri výsluchu na pojednávaní. Aj u znalkyne PhDr. Hubovej sa uskutočnilo psychologické vyšetrenie dňa 23.5.2014 bezprostredne po stretnutí otca s dcérou dňa 2.5.2014, po ktorom bola maloletá hospitalizovaná, kedy maloletá šla na približne dvojhodinovú prechádzku so svojim otcom bez matky, následne znalkyňa odporúčala upraviť styk otca s maloletou počas víkendových dní v bydlisku otca a bez prítomnosti matky. Nepreukázalo sa teda tvrdenie matky, že negatívne prejavy maloletej k otcovi sú dané akútnym stresom, ktorý maloletá prežíva pri styku s otcom a ktorý pramení z negatívnych zážitkov počas styku maloletej s jej otcom. Na aktuálny psychický stav maloletej

2P/16/2015

-57-

matka zadala vypracovať súkromný znalecký posudok PhDr. Mariánovi Garbárovi, ktorý ho predložil súdu dňa 22.3.2017. Ak súkromný znalecký posudok má všetky zákonom predpísané náležitosti a obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, postupuje sa pri vykonávaní tohto dôkazu akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Predložený znalecký posudok tieto náležitosti spĺňa a keďže znalecký posudok bol vyhotovovaný v priebehu konania, súd umožnil znalcovi nahliadnúť do spisu. Zo znaleckého posudku PhDr. Mariána Garbára č. 3/2017 však bolo preukázané, že tento bol vyhotovený bez účasti otca maloletej, ktorý sa pred znalca nedostavil a preto tento znalecký posudok súd nemôže považovať za objektívny a naň prihliadať. Súd poukazuje, že znalec vychádzal len zo spisu, ktorého veľké state opísal a z tvrdení matky. Bez účasti otca chýba v ňom možnosť konfrontácie rodičov navzájom, konfrontácia dieťaťa a otca ako druhého rodiča, možnosť porovnať verbálne a neverbálne prejavy dieťaťa v prítomnosti oboch rodičov. Jeho znalecký posudok je v úplnom rozpore so znaleckými posudkami súdom ustanovených znalkyň PhDr. Hubovej a PhDr. Halašovej realizovaných za prítomnosti oboch rodičov a maloletej.

50. Matka maloletej v priebehu konania tvrdila, že otca opakovane pozýva do rodinného domu, v ktorom býva, aby sa s dcérou stretol v jej dôverne známom prostredí a aby takto nadviazal kontakt, následne po tom, čo dieťa odmietne s otcom odísť, na čo otec absolútne nereaguje a ani sa len nepokúsi o nadviazanie kontaktu s maloletou dcérou, že nikdy otcovi dieťaťa nebránila v styku s dieťaťom, otec svojím neempatickým správaním vyvolal u dieťaťa odmietanie stretávania sa s ním. Otcovi ponúkala a naďalej ponúka pomoc pri nadviazovaní kontaktu s dieťaťom, na čo otec reaguje odmietavo. Z e-mailovej komunikácie medzi otcom a matkou maloletej mal súd však za preukázané, že tvrdenie matky maloletej je zavádzajúce, nakoľko otec adresoval matke niekoľko alternatívnych návrhov na riešenie styku, obsahom ktorých bol návrh na spoločné strávenie času vyhradeného otcovi na stretnutie s maloletou, a to v trojici spoločne aj s matkou niekde na výlete, v cukrárni, alebo na námestí v Stropkove a pod., čo matka odmietala. Matka maloletej mu napr. dňa 2.7.2016 odpovedala, že prostredie, ktoré navrhuje, je cudzie, neznáme prostredie pre ich dcéru, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na jej zdravotný stav. Súd podotýka, že dieťa malo v tom čase 5 rokov a miesta, ktoré otec navrhoval, určite poznalo a bežne navštevovalo.

51. Z dôvodu veľmi napätých vzťahov rodičov maloletej a problematickej komunikácie medzi nimi bolo súdom dňa 7.2.2017 nariadené výchovné opatrenie, v zmysle ktorého sa mali rodičia za účasti maloletej, po rozhodnutí krajského súdu len rodičia maloletej, podrobovať psychologickému poradenstvu

na referáte poradensko-psychologických služieb na ÚPSVaR-e v Prešove za účasti psychológa. Z vyjadrenia opatrovníčky k vyhodnoteniu výchovného opatrenia mal súd za preukázané, že od jeho nariadenia sa ani raz nerealizovalo výchovné opatrenie, otec nereagoval na výzvy psychologičky, ktorá ho predvolávala e-mailom aj poštou. Dodnes sa otec psychologičke neozval, nereagoval ani raz. Uviedla, že aj krajský súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, že pokiaľ nedôjde k zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi, tak pravdepodobne sa ani styk otca s dieťaťom nebude realizovať. Preto aj posledné výchovné opatrenie bolo o tom, aby najprv začali postupne komunikovať rodičia a potom aj s dieťaťom. Ak by otec sa chcel stretnúť s dcérou, vedel o stretnutí u MUDr. Mayerovej, bola tam aj dcéra, tak by sa stretol. Matka sa zakaždým dostavila na základe riadne vykázaného predvolania na referát poradensko-psychologických služieb na ÚPSVaR-e v Prešove. Súd a ostatných účastníkov konania

2P/16/2015

-58-

skutočne zarazila odpoveď otca na otázku krajskej prokurátorky, že z akého dôvodu sa nezúčastňuje sociálneho, resp. psychologického poradenstva, keď otec uviedol, že jemu nikto nediagnostikoval rakovinu, aby ho teraz niekto liečil chemoterapiou, ako šarlatán. Následne po upozornení súdu povedal, že na terapiu nechodí preto, lebo terapia nič nevyrieši, lebo matka sa rozhodla zakázať mu styk a fakticky ho má zakázaný celé to obdobie. Nikto nepovedal, čo sa má terapiou vyriešiť. Súd tak mal za preukázané, že od nariadenia výchovného opatrenia sa komunikácia medzi rodičmi nezlepšila, naopak, zhoršila sa, ich vzťahy sa neustále vyhrocujú. Otec maloletej nerešpektoval súdne rozhodnutie. S takýmto postojom otca, ktorý nerešpektuje súdne rozhodnutie, sa nemôže súd v žiadnom prípade stotožniť. Otec si už v tomto štádiu mal byť a musí byť vedomý, že nemá odborné vzdelanie na to, aby vedel bez zásahu odborníka túto situáciu vyriešiť. Matka si túto povinnosť plnila. V tomto smere súd dôrazne upozorňuje otca, že jeho povinnosťou bolo rešpektovať súdne rozhodnutie, pri absolvovaní odborného poradenstva rešpektovať psychológa, jeho pokyny, dohodnuté stretnutia a za týmto účelom si upraviť svoje pracovné povinnosti.

52. Súd na pojednávaní dňa 31.8.2017 podľa citovaného § 43 Zákona o rodine a § 38 ods. 1 a 2 CMP vypočul na návrh kolíznej opatrovníčky za súhlasu matky maloletej, krajskej prokurátorky a komisárky pre deti bez prítomnosti iných osôb aj maloletú. Súd mal za to, že maloletá vo veku 6-tich rokov je schopná vyjadriť samostatne svoj názor a že má právo byť vypočutá. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti, avšak aj tento dôkaz súd musí vyhodnotiť v kontexte s ďalšími dôkazmi a nie je možné, aby súd stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzal a aby založil svoje rozhodnutie iba na jeho prianí a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov. Súd v tomto dáva za pravdu otcovi a je tiež toho názoru, že maloletá nevyjadrila spontánne svoj názor, na základe vlastných osobných skúseností, vyplýva to aj z toho, že je vysoko nepravdepodobné, že si ako trojročná mohla do detailov pamätať udalosti, ktoré sa odohrali v septembri v roku 2014, o ktorých sa vyjadrovala. Ak by bolo pravdou, čo uvádzala maloletá o negatívnych zážitkoch so svojím otcom z 6.9. - 7.9.2014, kedy ju mal zadržiavať v bazéne, ktoré majú byť podľa matky dôvodom jej súčasného odmietania otca, s určitosťou by maloletá odmietla nadchádzajúce stretnutie s otcom v dňoch 6.12. a 7.12.2014 a zároveň by pri psychologickom vyšetrení u znalkyne PhDr. Halašovej dňa 21.11.2015 nevyhľadávala prítomnosť svojho otca a nechcela sa od neho odlúčiť. Zo všetkých vyššie uvedených skutočností bolo preukázané, že maloletá nevyjadrila svoj vlastný názor, ale prejavila a kopírovala výhrady matky voči otcovi, pričom túto tendenciu maloletej (preberať výhrady a kritiku matky voči otcovi) konštatovala už súdna znalkyňa PhDr. Halašová v znaleckom posudku, keď uviedla, že maloletá vyrastá vo výchovnom prostredí matky, je teda zjavné, že matkin vplyv na dieťa je najsilnejší. Matka vyjadruje otvorene svoje výhrady/kritiku voči otcovi, tieto tendencie maloletá preberá a pri ich posilnení tieto tendencie prejavuje (kopíruje). Aj keď sa maloletá jednoznačne vyjadrila, že otca neľúbi, bojí sa ho a nechce s ním stretávať, nie je možné, aby súd stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzal a aby založil svoje rozhodnutia iba na jeho prianí a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (rozsudok ESLP vo veci C. c/a Fínsko z 9. mája 2006 č. 18249/02, body 57-59).

53. Vzhľadom na bezproblémový priebeh výsluchu maloletej má súd pochybnosti o pravdivosti tvrdenia matky, ktoré vyplývajú zo správy MUDr. Jany Čobejovej, ošetrojúcej lekárky maloletej, z ošetrenia maloletej zo dňa 4.9.2017, kedy mala maloletá nastúpiť do 1.

2P/16/2015

-59-

ročníka, že po tomto súdnom pojednávaní sa zdravotný stav, najmä psychický stav dieťaťa, výrazne zhoršil. Ako ďalej uvádza ošetrojúca lekárka v správe, dieťa v priebehu víkendu bolo utiahnuté, vystrašené, malo plačlivé nálady, odmietalo ísť vonku, lebo cez okno videlo otcove auto. Sťažovalo si na bolesť bruška, hlavy, spánok mala nekludný, opakovane sa pomočila. Odmieta ísť do školy, bojí sa, že za ňou príde otec. Vzhľadom na tieto nové zdravotné ťažkosti doporučila urgentné odborné psychologické vyšetrenie a nástup do školy odložiť do výsledku vyšetrenia. Matka maloletej doporučené ošetrojúcej lekárky nerešpektovala a maloletá už od 7.9.2017 nastúpila do 1. ročníka Základnej školy Matky Alexie v Bratislave, ako to mal súd za preukázané z rozhodnutia uvedenej školy. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni mal súd za preukázané, že aj matka maloletej je od 7.9.2017 zamestnancom tej istej základnej školy, ktorú navštevuje maloletá a z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov bolo preukázané, že matka maloletej od 11.9.2017 zmenila svoj trvalý pobyt a presťahovala sa do Bratislavy - Rače na ulicu Rustaveliho 8. Zmenu bydliska matka neoznámila otcovi maloletej, súdu ani opatrovníčke. Otec maloletej sa dňa 5.9.2017 dotazoval matky, prečo maloletá nenastúpila do školy, čo sa s ňou deje, matka mu odpísala, že ich dcére sa zhoršil zdravotný stav, od pondelka je doma a ona je na OČR, čiže nie je pravdou tvrdenie matky, že otec sa neinformoval u matky. Aj opatrovníčka sa pokúšala telefonicky skontaktovať s matkou maloletej, matka hovor neprijímala a ani sa spätne s ÚPSVaR-om nekontaktovala. Súdu sa javí, že matka maloletej mala tento postup vopred pripravený.

54. K psychickému stavu maloletej súd konštatuje, že matka maloletej od začiatku konania o úprave styku až do ukončenia dokazovania predložila súdu mnoho správ ošetrojúcej lekárky, vyjadrenia psychológov a psychiatricky, ktoré potvrdzujú, že za zlý psychický stav maloletej je jednoznačne zodpovedný otec maloletej, ktorý je natoľko vážny, že v prípade, ak bude traumatizácia dieťaťa naďalej trvať na základe vynucovania si styku dieťaťa s otcom, ktoré ho dlhodobo a opakovane odmieta a nedôjde k zmene, hrozí ďalšie zhoršenie psychického stavu dieťaťa a vážne ohrozenie duševného zdravia dieťaťa a preto navrhuje zákaz styku otca s maloletou. Otec protichodne tvrdí, že matka maloletej psychicky ničí a deprimuje s cieľom vyvolať u maloletej zlý psychický stav, ktorý sa v nej vždy má spájať so stretnutím s otcom, dokazujú to aj nahrávky, ktoré navyše matka predkladá súdu, kde si maloletetú pred stretnutím nahráva a vyslovene túto posielala k otcovi, aby mu šla povedať sama, že s ním nechce ísť. Maloletá má už dostatočne vyvinuté schopnosti vnímať informácie zo svojho okolia a spracúvať ich, vníma túto mentálnu atmosféru medzi rodičmi, avšak v súčasnom veku nie je schopná rozumieť a logicky tieto informácie vyhodnocovať a je veľmi jednoduché vyvolať u takéhoto dieťaťa strach, či stres psychickým a citovým vydiereňím, obzvlášť ak je to zo strany najbližšej osoby - matky. Spôsob, ktorým sa snaží matka maloletej dosiahnuť svoj cieľ, hraničí s psychickým týraním maloletej a otec maloletej má jednoznačne za to, že takáto osoba nemá nárok ani spôsobilosť vychovávať dieťa vo svojej osobnej starostlivosti. Pri týchto protichodných tvrdeniach súd opätovne poukazuje na objektívne závery znaleckých posudkov vypracovaných súdom ustanovenými znalkyňami, ktoré boli v rozpore so správami a vyjadreniami, ktoré predkladala matka maloletej. Súdu však nedá poznamenať, že dieťa z tejto situácie bolo postupom času skutočne vyčerpané a vystresované a jeho psychický stav a to bez ohľadu na vinu matky alebo otca, sa skutočne zhoršil.

55. Aktuálny psychický stav maloletej mal súd za preukázaný zo správy z psychologického vyšetrenia maloletej zo dňa 28.9.2017. PhDr. Sadivová vykonala vyšetrenie maloletej, ako to uvádza v správe, z dôvodu následného zistenia psychického stavu

2P/16/2015

-60-

dieťaťa pri priebežne pretrvávajúcom vynucovaní sa styku otca s dieťaťom. Zo správy je zrejmé, že matka z psychologického hľadiska ako zlepšenie duševného stavu maloletej udáva zmenu trvalého bydliska, nakoľko v septembri 2017 sa s dieťaťom presťahovala do Bratislavy, v novom bydlisku sa cíti veľmi dobre. Matka udáva, že úplne prestalo nočné pomočovanie sa dieťaťa. V novom bydlisku sa dieťa cíti bezpečne a isto, len dúfa, že ich tam otec nenájde. Zo správy však vyplýva, že aj napriek zjavnému zlepšeniu v aktuálnom psychickom prežívaní dieťaťa je dieťa naďalej v ohrození duševného zdravia, ak tlak otca a starých rodičov na násilné stretávanie s dieťaťom neprestane a bude naďalej pokračovať ako doteraz. Dieťaťu hrozia trvalé, nezvratné, celoživotné následky. Vzhľadom na dlhodobo trvajúcu psychickú traumatizáciu dieťaťa hraničiacu so psychickým týraním, viazanú na odmietanie otca dieťaťom a spojenú s činnosťou polície a súdov, je nutné a žiaduce, aby dieťa bolo dlhodobo v pokojnej atmosfére domova, aby malo priestor na celkové upokojenie a spontánne vyrovnanie vzťahu dieťa -

otec. Aj z tejto správy vyplýva, že aj napriek zjavnému zlepšeniu psychického stavu maloletej PhDr. Sadivová odporúča pozastaviť styk otca s dieťaťom.

56. Zo správy ÚPSVaR Bratislava zo dňa 28.2.2018 o prešetrení pomerov v domácnosti matky maloletej na adrese Rustaveliho 8 v Bratislave bolo preukázané, že matka má vytvorené v Bratislave všetky podmienky pre starostlivosť o maloletú. V čase návštevy pracovníkmi ÚPSVaR-u bola maloletá veselá, usmievavá a veľmi uvoľnená. Matka maloletej uviedla, že s otcom maloletej momentálne nie sú v žiadnom kontakte, naposledy sa s ním stretli zhruba pred siedmimi mesiacmi, bol upovedomený o zmene ich bydliska. Zdravotný stav maloletej je dobrý. Maloletá je žiačkou 1. ročníka Základnej školy Matky Alexie v Bratislave, z hodnotiacej správy je zrejmé, že maloletá v klasifikácii prvého polroka dosiahla zo všetkých predmetov i zo správania hodnotenie veľmi dobrý, do školy chodí riadne pripravená, zúčastňuje sa všetkých mimoškolských aktivít a rozvíja svoj hudobný talent a venuje sa aj gymnastike. V správaní nevykazuje žiadne negatívne prejavy. V triede je obľúbená, primerane spoločenská, spolužiakov vyhľadáva na hru, komunikáciu i spoločné učenie. Matka žiačky sa sústavne zaujíma o dianie v škole a v triede, komunikácia s matkou je na výbornej úrovni. Maloletá je od 4.10.2017 v starostlivosti všeobecnej lekárky pre deti a dorast MUDr. Daniely Miklovičovej. Lekárka konštatovala, že zdravotný stav maloletej je v súčasnosti dobrý.

57. Podľa § 217 prvá veta CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia a súd pri rozhodovaní neprihliada na okolnosti, ktoré by len prípadne mohli v budúcnosti nastať. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že od poslednej úpravy zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky došlo v zmysle § 26 Zákona o rodine k zmene pomerov na strane maloletej a to najmä jej zhoršeného zdravotného stavu. Ustanovenie § 25 ods. 4 Zákona o rodine upravuje osobitný druh zmeny pomerov spočívajúci v skutočnosti, že jeden z rodičov opakovane, bezdôvodne a zámerné neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom, čo v tomto konaní bolo preukázané, že k takémuto konaniu dochádza zo strany matky. Obaja rodičia na základe uvedeného žiadali zmenu rozhodnutia. Vzhľadom na to, že v prípade § 25 ods. 4 ide o fakultatívnu možnosť, súd k zmene rozhodnutia o osobnej starostlivosti pristúpi len ako ku krajnej možnosti a len pokiaľ by táto zmena bola v záujme maloletého dieťaťa. Aj keď konanie matky je v rozpore so záujmom maloletej, po všestrannom posúdení veci súd konštatuje, že nie sú splnené podmienky na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca, nakoľko súd musel

2P/16/2015

-61-

prihliadnuť aj na kritéria uvedené v § 24 ods. 3 a 4 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní o zmene zverenia maloletej do osobnej starostlivosti otca súd musel prihliadať na záujem maloletého dieťaťa v širších súvislostiach. Súd musel totiž prihliadať na to, že maloletá sa narodila na Slovensku, od narodenia vyrastá pri svojej matke, ktorá sa o ňu zodpovedne stará. Maloletá sa dobre adaptovala v novom bydlisku v Bratislave, po zmene bydliska navštevuje 1. ročník základnej školy v Bratislave, začala navštevovať nové krúžky, získava vo svojom okolí nových kamarátov. Je nesporné, že matka poskytuje maloletej citové zázemie, všetky vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Vytrhnutie maloletej zo starostlivosti matky a jej odovzdanie otcovi, ktorý, ako sa vyjadril, by s ňou chcel bývať v neznámom prostredí v Rakúsku, v krajine, ktorú nepozná, ktorej jazyk maloletá neovláda, nemá tam príbuzných, kamarátov, by malo na maloletú ďalší negatívny vplyv na jej zdravotný stav, vrátane duševného a zvlášť v tomto štádiu, keď ako po vyjadrení matky a jej psychologičky sa zmena v zmene bydliska začala už aj na maloletej prejavovať, je uvoľnenejšia, veselšia, nesleduje víkend čo víkend bráničku domu, či sa tam objaví otcovo auto, je zhovorčivejšia a vymizli aj u nej aj denné a nočné pomočovania. Otec v návrhu poukázal na rozhodnutie R 21/1965, že záujem maloletého dieťaťa na zachovaní stability výchovného prostredia nemožno vidieť len v tom, že za každú cenu sa musí rešpektovať vytvorený faktický stav. Nebolo by to vhodné najmä vtedy, ak by tento faktický stav bol vyvolaný bezdôvodným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí. Maloletý sám nemôže úplne posúdiť, aké výchovné opatrenie je v jeho záujme, a preto závisí aj od osôb, ktoré ho vychovávajú alebo majú vychovávať, aby vyslovili názor, aké opatrenia treba v záujme maloletého vykonať. Ak je na vyslovenie záveru povolaný súd, musí tak urobiť po dôkladnom zvážení všetkých skutočností, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvňovať výchovu dieťaťa. Tu súd poukazuje na judikát R 97/67, v ktorom sa uvádza, že zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa alebo súdom schválenej dohody rodičov len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Tak je to obvyklé v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého

dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky na zdravý vývoj dieťaťa. Súd pri svojom rozhodovaní sa pridrižoval aj odporúčaní oboch súdom ustanovených znalkyň ponechať maloletú v osobnej starostlivosti matky a taktiež záverečných vyjadrení opatrovníka, krajskej prokurátorky a zástupcu komisára pre deti.

58. Právna úprava priznáva dieťaťu právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom, avšak aj tu sa prihliada na záujem dieťaťa. V tomto prípade je medzi rodičmi sporné, čo je skutočne v záujme maloletej Alexandry. Matka v priebehu celého konania tvrdí, že stretávanie sa s otcom má na maloletú negatívny vplyv, pôsobí na ňu stresujúco a spôsobuje zhoršenie jej zdravotného stavu a preto sa domáha zákazu styku otca s maloletou. Zákaz styku rodiča s dieťaťom považuje súd za závažný zásah do práv rodiča, ako aj dieťaťa, ktorý, ak trvá dlhšiu dobu, môže v konečnom dôsledku viesť k ochladeniu vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Preto, aby súd zakázal styk rodiča s dieťaťom musí byť preukázané, že takéto stretnutia v nezanedbateľnej miere negatívne vplyvajú na dieťa. Matka tvrdí, že zhoršenie zdravotného stavu maloletej je dôsledkom stretávania sa s otcom, príčinná súvislosť medzi nepriaznivým zdravotným stavom maloletej a styku s otcom však nebola preukázaná. Otec nepredstavuje pre maloletú žiadnu hrozbu. V priebehu konania nevyplývalo, že by sa otec k maloletej správal nevhodne alebo nepriateľsky, ani že by jej svojím správaním dal príčinu na to, aby ho nemala mať rada ako otca. Daný stav je odrazom neustálych sporov a konfliktov

2P/16/2015

-62-

medzi rodičmi. Odmietanie otca maloletou je vzhľadom na veľ maloletej prejavom nekritického kopírovania matkinho správania, ako to bolo konštatované aj v oboch znaleckých posudkoch a je v záujme harmonického psychického vývoja dieťaťa dôležitý čo najširší kontakt s otcom. Ak maloletá odmieta otca a kričí po ňom, je to odrazom matkinho nenávisťného vzťahu k otcovi, čo je potrebné prelomiť práve pravidelnou úpravou styku otca s maloletou. Z dlhodobého hľadiska je v záujme maloletej, aby si vybudovala pozitívny vzťah s otcom a aby sa zbavila negatívneho postoja voči nemu, čo v konečnom dôsledku prispeje k jej psychickej pohode a vyrovnanosti. Súd má za to, že by konal v rozpore s Dohovorom o právach dieťaťa, ak by maloletej uprel možnosť mať prirodzený vzťah so svojím otcom len preto, že maloletá je momentálne pod vplyvom matky, v dôsledku čoho otca odmieta. Berúc ohľad na najlepší záujem maloletej a rešpektujúc Dohovor o právach dieťaťa, je potrebné urobiť všetky kroky smerujúce k vytvoreniu vzťahu dcéra - otec. S prihliadnutím aj na záverečné stanoviska opatrovníka, krajskej prokurátorky a zástupcu komisára pre deti súd návrh matky na zákaz styku otca s maloletou zamietol.

59. Súd vykonaným dokazovaním s poukazom znova aj na vyjadrenia opatrovníka, krajskej prokurátorky a zástupcu komisára pre deti dospel k záveru, že stretávanie sa maloletej s otcom nie je v rozpore s jej záujmami, a preto upravil styk maloletej s otcom. Pri rozhodovaní o rozsahu styku súd bral zároveň ohľad aj na to, že účelom úpravy styku je postupné vytvorenie vzťahu medzi maloletou a jej otcom. Preto bolo potrebné frekvenciu a dĺžku stretnutí upraviť tak, aby na jednej strane nadmerne psychicky nezaťažovala maloletú, ktorá pod vplyvom matky nechce byť so svojím otcom, a na druhej strane aby mala maloletá možnosť otca lepšie spoznať, opätovne si zvyknúť na jeho prítomnosť a nájsť si k nemu cestu. Uvedeným kritériám zodpovedá pravidelná úprava styku v rozsahu 5 hodín v každom párnom týždni v kalendárnom roku v piatok vždy v čase od 13.00 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti matky za asistencie psychológa občianskeho združenia Poradenské centrum Nádej so sídlom Mokrohájska 3, 841 04 Bratislava, akreditovaného krízového strediska MPSVaR na vykonávanie vybraných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zák. č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a kuratele v priestoroch tohto občianskeho združenia, príp. na miestach určených týmto združením, ale vždy za asistencie určeného psychológa. Súd má za to, že určený psychológ združenia dokáže priebeh stretnutia ukorigovať správnym smerom tak, aby sa maloletá necítila byť pod tlakom zo strany oboch rodičov. Súd sa teda v danom prípade rozhodol nariadiť tzv. asistovaný styk maloletej s otcom, t.j. styk za asistencie a pod odborným dohľadom tretej, nezainteresovanej osoby, ktorá bude pri realizácii uvedeného styku plniť predovšetkým úlohu kontrolného, ale i poradenského či zmierlivého prvku. Nariadenie takéhoto asistovaného styku pritom prichádza do úvahy okrem iného aj v tých prípadoch, ak existuje obava, že by stretnutie s rodičom mohlo spočiatku na dieťa pôsobiť zaťažujúco. Týmto opatrením chce pritom súd jednak zabrániť tomu, aby bolo otcovi, ale aj maloletej úplne znemožnené zostať vo vzájomnom kontakte, pretože tým by sa mohlo odcudzenie ešte väčšmi prehĺbiť, čo podľa názoru súdu nie je v najlepšom záujme maloletej, a jednak ním chce maloletú uchrániť pred tým, aby bola

vystavená stresu, ktorý môže za súčasného stavu a za súčasných vzťahov pociťovať pri realizácii styku. Súd dotazom na ÚPSVaR Bratislava zistil, že asistovaný styk v priebehu týždňa, nie počas víkendov, zabezpečuje v Bratislave občianske združenie Poradenské centrum Nádej so sídlom Mokrohájska 3, 841 04 Bratislava, akreditované krízové stredisko

2P/16/2015

-63-

MPSVaR na vykonávanie vybraných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zák. č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane a kuratele. Psychológovia združenia majú s takýmito problematickými rodinami potrebnú prax a disponujú odbornými schopnosťami potrebnými na to, aby toto rozhodnutie súdu splnilo svoj účel. Týmto spôsobom upravený styk bude trvať po dobu, ktorá bude závisieť od hodnotení Poradenského centra Nádej, zasielaných súdu vždy po uplynutí 2 mesiacov takto realizovaného styku. Súdu nedá neuviesť, že je len na oboch rodičoch, aby stretnutia prebiehali bez stresu, napätia a v uvoľnenej atmosfére, a to pre dobro maloletej. Ak matka miluje svoju dcéru, nebude ju pred stretnutím s otcom vystavovať stresu tým, že bude pred ňou prejavovať svoje negatívne postoje voči nemu. Naopak, pripraví ju na stretnutie s otcom po psychickej stránke tak, že ju upokojí, vyjadrí sa kladne na adresu otca, pozitívne jej opíše blížiac sa stretnutie, povzbudí dcéru v tom smere, že s otcom sa spolu zabavia, zahrajú a porozprávajú. Na druhej strane otec musí pochopiť, že vybudovať si vzťah s dcérou je dlhodobá záležitosť a že lásku dcéry si nemôže vynucovať. Preto musí byť tolerantný, trpezlivý a rovnako ako matka, ani on pred dcérou nesmie prejavovať svoj negatívny vzťah k matke. Zdravotnému a psychickému stavu maloletej nijako nepomôže nevraživosť medzi rodičmi, ktorú sa pred ňou nijako nesnažia skrývať. Obaja rodičia musia v záujme ich spoločného dieťaťa potlačiť svoje negatívne emócie a aspoň pred dcérou sa snažiť spolu vychádzať. Najmä matka musí dať dcére príležitosť, aby si slobodne mohla budovať vzťah s otcom a nesmie v nej vytvárať dojem, že je správne, ak otca odmieta.

59. Záverom súd chce vyvrátiť tvrdenie právneho zástupcu matky v záverečnom vyjadrení, v ktorom hneď v úvode uviedol, že „postup tunajšieho súdu od samotného počiatku nesmeroval k revitalizácii vzťahov rodičov maloletého dieťaťa, ale práve naopak, k eskalácii napätia medzi nimi, čo prerástlo do absolútnej neschopnosti ich vzájomnej racionálnej komunikácie a zo strany otca k úplnému odmietaniu akejkoľvek komunikácie s matkou maloletej, pričom poukázal na priebeh súdneho konania na tunajšom súde a prierez súdnych rozhodnutí od roku 2013 až do súčasnosti. Je toho názoru, že aj postupom tunajšieho súdu došlo v súčasnosti k úplnej eskalácii vzťahov medzi rodičmi, kedy rodičia nie sú schopní viesť akúkoľvek konštruktívnu komunikáciu...“ a poukazuje na to, že matka maloletej v priebehu konania o úprave styku (od roku 2015, kedy sa menila konajúca sudkyňa pre zaujatosť predchádzajúcej sudkyne) 3-krát menila svojich právnych zástupcov, 3-krát namietala zaujatosť zákonnej sudkyne, podávala návrhy na nariadenie neodkladných opatrení, zadala vypracovanie súkromného znaleckého posudku, právní zástupcovia matky sa ospravedlňovali z neúčasti na pojednávaniach, čím ona sama oddiaľovala konečné rozhodnutie vo veci. Nevraživosť, napätie a podávanie trestných oznámení bolo medzi matkou a otcom od samotného konania o rozvod manželstva. Práve naopak, súd na každom pojednávaní a v každom uznesení dôrazne upozorňoval obidvoch rodičov na ich správanie (viď zápisnice z pojednávanií a rozhodnutia). Súd aj upozornil matku, že jedným z určujúcich faktorov pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti je schopnosť rodiča spolupracovať s druhým rodičom pri výchove dieťaťa. Ak táto spolupráca a komunikácia nie je bez zjavného dôvodu naplnená, je rodič výchovne nespôsobilý. Aj z uvedeného dôvodu matka podala voči sudkyňi námietku zaujatosti. Na tomto mieste súd poukazuje na rozhodnutie sudcu OS Žilina, ktorý v identickej veci po niekoľkoročnom spore odobral maloleté deti zo starostlivosti matky do detského krízového centra a na oboch rodičov podal trestné oznámenie.

-64-

2P/16/2015

60. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.